Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 7836 | Miercuri 25 septembrie 1968 | 8 PAGINI — 40 BANI

PAG. A V-A

● *Omul față în față cu el însuși...*

PAG. A VI-A

● În laboratorul infinit al Cosmosului

EXCESUL DE „NEPRODUCTIVI" ÎMPOVĂREAZĂ COOPERATIVA AGRICOLĂ

Executarea la timp a multiplelor lucrări impuse de activitatea curentă din cooperativa agricolă necesită participarea activă la muncă a tuturor cooperatorilor. Cu prilejul unui raid-anchetă în cîteva cooperative agricole din județul Argeș s-a putut constata însă că există un număr apreciabil de oameni care nu muncesc efectiv în producție.

Prima problemă care se ridică în legătură cu utilizarea rațională a forței de muncă în cooperativa agricolă se referă la raportul care trebuie să existe între oamenii direct productivi și cei care au sarcini organizatorice. Prin aceasta se asigură un consum normal de zile-muncă pentru personalul de conducere și administrativ, care să nu fie în defavoarea celor care lucrează direct la cîmp sau la fermele de animale. Deși conducerea partidului a subliniat în mai multe rînduri importanța reducerii la strictul necesar a numărului de zile-muncă neproductive, în această privință continuă să existe numeroase anomalii. La cooperativa agricolă din Silișteni, aparatul de conducere și administrativ însumează nu mai puțin de 45 de oameni, în marea lor majoritate bărbați: un președinte, un vicepreședinte, 4 contabili, un casier „central" și un altul pentru pensii, cinci magazineri, un responsabil cu valorificarea legumelor, mai bine de 20 de paznici etc. Ca urmare, din totalul de 150 000 zile-muncă planificate pentru acest an, 12 401 — adică aproximativ 8 la sută, revin personalului administrativ. Dacă se are în vedere însă economia de zile-muncă ce se va înregistra în diferitele sectoare de producție ale cooperativei, rezultă că, în final, „neproductivii" vor consuma circa 10 la sută din volumul de zile-muncă, ceea ce, desigur, este exagerat de mult. Niciodată în satele noastre nu a existat — și nici nu trebuie să existe — un funcționar la 10 oameni direct productivi, așa cum se întîmplă la Silișteni.

Din păcate, în alte cooperative agricole din județul Argeș acest procent este și mai ridicat. La Buzoiești, bunăoară, el reprezintă, prin plan, 13,2 la sută. În multe cazuri, procentele amintite nu exprimă, cu exactitate, mărimea reală a aparatului „funcționăresc". Faptele arată că, uneori, pe lista acestuia — inclusă în planul de producție — nu figurează toți cooperatorii care nu participă efectiv la activitatea productivă. La cooperativa agricolă din Filfani, de exemplu, există 12 șefi de echipă. În scripte, ei figurează ca oameni care muncesc cot la cot cu cooperatorii. Or, realitatea este cu totul alta. Potrivit celor relatate atît de contabilul-șef al cooperativei, cît și de inginerul agronom, mulți dintre ei au cam uitat că au datoria să muncească efectiv, pentru realizarea producției și se ocupă de treburi „organizatorice". Curios este că cooperatorii, conducerea cooperativei și uniunea cooperatistă județeană admit, și nu de ieri, de azi, o asemenea încălcare a statutului, nu combat și nu pun capăt practicii de a îngroșa într-una numărul acelora care „supraveghează", „organizează", dar de fapt nu prea au ce face multe ore din zi.

Și, în multe locuri, în timp ce bărbați falnici ca brazii sînt „prinși" cu treburi organizatorice, la munca cîmpului întîlnești, de regulă, femei, copii și bătrîni. Treburile administrative nu numai că nu le solicită nici pe departe forța fizică, dar le asigură și un cîștig frumușel, în general superior celui realizat de cooperatorii direct productivi. Această situație nu este caracteristică doar pentru actualul sezon. Procentul ridicat ce revine femeilor din totalul zilelor-muncă realizate constituie cea mai elocventă dovadă. În 1967, la Pădureți, Silișteni, Bălilești acest procent a fost de 70 la sută, la Valea Mărului și Buzoiești — 76 la sută, la Albota — 84 la sută etc.

De multe ori se susține că numărul cooperatorilor care îndeplinesc funcții de conducere sau lucrează în administrație nu-i prea ridicat. În sprijinul acestei afirmații se aduce argumentul că schema aparatului respectiv se încadrează în limitele recomandărilor elaborate de Uniunea Națională. Ce-i drept, recomandările amintite au eliminat multe din exagerările semnalate în trecut, au condus la reducerea numărului „neproductivilor". Totuși, problema nu a fost rezolvată integral. Și iată de ce. Aceste recomandări au un caracter general, orientativ, rămînînd la latitudinea cooperatorilor, a uniunilor să stabilească limita maximă ori minimă sau să coboare chiar sub aceasta din urmă. Pe de altă parte, așa cum se recunoaște chiar la Uniunea Națională, nu în toate cazurile normele recomandate au avut la bază o motivare strict științifică. De altfel viața, experiența acumulată în diferite unități demonstrează clar că, printr-o organizare mai judicioasă a muncii, prin asigurarea unor cadre bine pregătite profesional și perfecționarea sistemului de evidență, numărul funcțiilor de conducere și administrative poate fi micșorat. În această privință tov. **Ion Păun**, contabil-șef al cooperativei agricole din Pădureți, ne-a declarat:

„Potrivit recomandărilor Uniunii Naționale, unitatea noastră avea dreptul să încadreze, în acest an, un contabil-șef, un contabil ajutor și patru socotitori. Analizînd posibilitățile și nevoile cooperativei, noi am hotărît ca, în afara șefului contabil și al contabilului ajutor, să folosim doar doi socotitori. Faptele arată că s-a procedat bine. Cei doi fac față cu succes lucrărilor. La fel am procedat și în cazul casierului, al valorificatorului și al merceologului. N-am mai ales cîte un om pentru fiecare din aceste funcții. De toate se ocupă un singur cooperator — ce-i drept bine pregătit profesional — care este ajutat de șoferi și un tehnician".

Deci, dacă există preocupare și simț gospodăresc se poate coborî sub limita recomandărilor Uniunii Naționale. Numai că, din păcate, nu peste tot s-au întreprins asemenea măsuri în vederea reducerii personalului administrativ. Cele mai multe zile-muncă le consumă paznicii. Cîteva exemple sînt concludente. La cooperativa agricolă Silișteni sînt 24 paznici, la Filfani — 23 etc. Președinții respectivi încearcă să explice această risipă de forțe și, bineînțeles, de zile-muncă, prin dispersarea punctelor de lucru și a diferitelor obiective, prin necesitatea de a apăra averea obștească. Într-adevăr, averea obștească trebuie păzită cu strășnicie. Se pune însă întrebarea: numai de către paznici? N-ar fi oare mai eficient dacă con-

Radu ATANASESCU
Gheorghe CÎRSTEA

(Continuare în pag. a III-a)

SOSIREA UNEI DELEGAȚII A PARTIDULUI COMUNIST DIN NORVEGIA

La invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român, marți a sosit în Capitală o delegație a Partidului Comunist din Norvegia, formată din tovarășii Reidar Larsen, președintele partidului, și Just Lippe, secretar al Comitetului Central al P.C. din Norvegia.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, oaspeții au fost salutați de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Gheorghe Stoica, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.C.R., șefi de secție la Comitetul Central al P.C.R., de activiști de partid.

Întoarcerea tovarășului Paul Niculescu-Mizil de la Budapesta

Marți dimineața s-a înapoiat în Capitală tovarășul Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., care a făcut o vizită în Ungaria.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, erau prezenți tovarășii: Gheorghe Apostol, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., Mihai Dalea, secretar al C.C. al P.C.R., șefi de secție la C.C. al P.C.R., activiști de partid.

A fost de față Jozsef Vince, ambasadorul R. P. Ungare la București.

★

La plecarea din Budapesta, pe aeroportul Ferihegyi, au fost de față tovarășul Komocsin Zoltan, membru al Biroului Politic, secretar al Comitetului Central al P.M.S.U., activiști ai C.C. al P.M.S.U., precum și Dumitru Turcuș, ambasadorul României la Budapesta.

(Agerpres)

Prezentarea scrisorilor de acreditare președintelui Consiliului de Stat de către ambasadorul Republicii Austria

La 24 septembrie 1968, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a primit pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Austriei la București, Eduard Tschöp, care și-a prezentat scrisorile de acreditare. **(În pagina a VII-a — cuvîntările rostite)**

Prima filă pe agenda de lucru a consiliilor profesorale

După cum s-a mai anunțat, viața universitară a înregistrat recent un eveniment remarcabil: organizarea consiliilor profesorale, a senatelor universitare din instituțiile de învățămînt superior, precum și a consiliilor de facultate, în componența cărora intră cadre didactice dintre cele mai prestigioase, reprezentanți ai organizației de partid, ai sindicatului, organizațiilor U.T.C. și ai asociațiilor studenților. Totodată, au fost aleși rectorii și decanii.

În mod cu totul firesc, dezbaterile ocazionate de acest eveniment configurează întreaga problematică majoră a studiului universitar, preocupările corpului profesoral pentru înfăptuirea Directivelor C.C. al P.C.R. și a prevederilor noii Legi a învățămîntului, care au marcat o nouă etapă în istoria învățămîntului românesc. Au întrunit o deplină adeziune măsurile adoptate din inițiativa conducerii de partid și de stat pentru modernizarea planurilor de învățămînt, extinderea atribuțiilor organelor de conducere ale instituțiilor de învățămînt superior, lichidarea cumulului, pentru substantializarea pregătirii și educării studenților. Reprezentanții studenților și-au exprimat o dată în plus recunoștința pentru posibilitatea ce li se oferă de a participa, alături de toți membrii corpului profesoral, la asigurarea bunului mers al învățămîntului, pentru grija permanentă ce o manifestă partidul și statul nostru față de condițiile de muncă și viață ale tineretului studios.

— Directivele privind dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din aprilie 1968, noua legislație școlară prind viață și în domeniul învățămîntului superior — ne-a declarat **prof. univ. Ion Creangă**, rectorul Universității „Al. I. Cuza" din Iași. În această perspectivă, recentele alegeri ale organelor conducătoare universitare au, între altele, semnificația unei angajări și mai directe a corpului profesoral, chemat să-și valorifice superior competența științifică și măiestria pedagogică pentru a da țării noi generații de specialiști. **La începutul unui drum nou, putem spune că atît profesorii, cît și studenții își cunosc îndatoririle și sarcinile. Știu că trebuie să facă mai mult, mai bine, să nu precupețească nimic pentru a acumula știința actuală, care să fie folosită inteligent în interesul progresului și înfloririi patriei noastre.**

În aceeași ordine de idei, **prof. univ. ing. Suzana Gâdea**, prorector al Institutului politehnic din București, a spus: „Climatul de efervescență creatoare, de înaltă responsabilitate care a dominat recentele dezbateri din consiliile profesorale este determinat de noile sarcini puse de conducerea partidului și statului în fața învățămîntului. Printre acestea, la loc de frunte în sectorul învățămîntului superior tehnic se află **perfecționarea rapidă a conținutului predării prin lichidarea specializărilor înguste, creșterea ponderii disciplinelor fundamentale, introducerea mai multor discipline la alegere** ș. a. Experiența organizării unor secții noi arată însă că, în viitor, va trebui să acordăm atenție deopotrivă celor două laturi fundamentale — teoretică și practică — din componența procesului de învățămînt. Iată doar două exemple: prin introducerea mai multor discipline la alegere s-a avut în vedere necesitatea completării cunoștințelor fundamentale în ramura de specialitate. S-a observat însă că acolo unde aceste discipline sînt predate fără preocuparea cadrelor didactice pentru aspectele majore și interesante ale domeniului cercetat, studenții

ancheta pedagogică

Anchetă realizată de Mihai IORDĂNESCU, Manole CORCACI, Alex. MUREȘAN, Loránd DEÁKI

(Continuare în pag. a IV-a)

Industrializarea în perimetrul unui nou cartier bucureștean

Constructorii cartierului bucureștean „Drumul Taberei" încă nu lăsaseră mistria din mînă. Mirosea peste tot a var proaspăt și cherestea. Se inaugurau ultimele magazine comerciale, iar grădinarii nivelau fîșiile de pămînt de pe marginea autostrăzilor, destinate zonelor de verdeață. Nu se coborîseră schelele și în marginea marelui cartier cu zeci de mii de locuințe se înălțau vertiginos halele cîtorva fabrici care aveau să polarizeze curînd întreaga viață industrială din acest sector al Capitalei. Așa a apărut, în anii actualului cincinal, zona industrială din marginea cartierului „Drumul Taberei", în partea de sud-vest a Capitalei.

Exista acolo un embrion industrial, și acesta de o dată recentă — **Țesătoria de relon**, cea mai modernă țesătorie de acest fel din țară. Construirea în același perimetru a unor fabrici aparținînd aceleiași ramuri industriale — industria ușoară — corespundea cel mai bine planurilor de perspectivă ale urbaniștilor. Pe platforma industrială din sud-vestul Capitalei lucrează de pe acum cîteva mii de salariați.

Vederea panoramică a zonei industriale este deosebit de sugestivă. Imaginați-vă un complex industrial care se întinde pe o suprafață egală cu aceea ocupată de marile uzine „23 August" din Capitală, cu teritoriul Uzinei de utilaj petrolifer „1 Mai" din Ploiești sau cu cel al Combinatului chimic din Tg. Mureș — și veți avea proporțiile cu adevărat impresionante ale complexului industrial din „Drumul Taberei", ridicat de oamenii șantierelor în numai trei ani.

Prima, în ordinea mărimii, este **„Tricolana"**, fabrică de tricotaje din fire tip lînă și fire sintetice texturate. Nu-i terminată pe de-a-ntregul, dar principala construcție — hala de producție — funcționează din toamna trecută. Constructorii lucrează intens la terminarea secției de vopsitorie, a grupului social și a pavilionului administrativ. „Tricolana" este cea mai mare fabrică de acest fel din țară. Va produce anual 6 300 000 de

Ștefan ZIDĂRIȚĂ

(Continuare în pag. a VII-a)

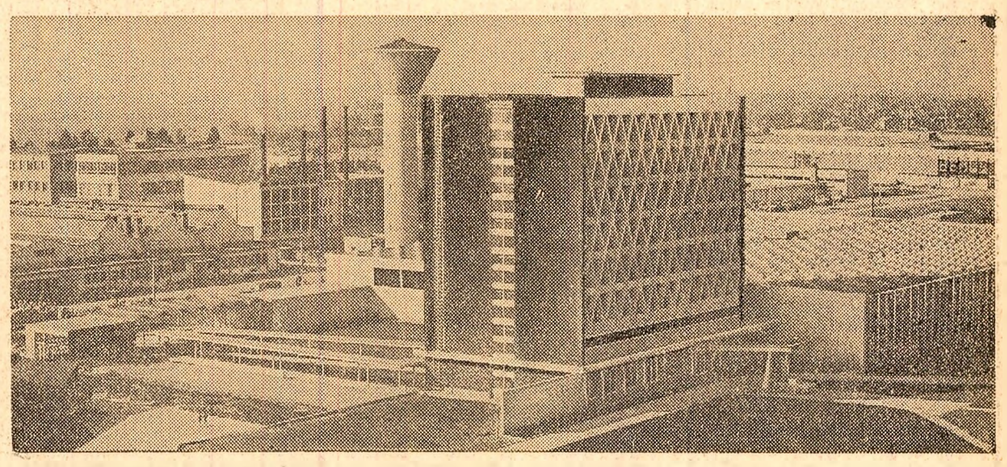

Peisaj industrial în zona cartierului „Drumul Taberei" din Capitală — Foto: **Gh. Vințilă**

ÎNSEMNĂRI SCRIITORICEȘTI PE MARGINEA VIZITELOR RECENTE ALE CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN ȚARĂ

Pasiunea

Eugen JEBELEANU

...Mă gîndeam, trecînd, în această toamnă, totuși atît de frumoasă, cu atît de mingiioase mărame de soare, legănîndu-se pe întinderile Banatului, la roadele pămîntului. Mă gîndeam la roadele luxuriante ale țărilor tropicale, născîndu-se dintr-o explozie a naturii. Și mă gîndeam la roadele noastre, crescute de om, păzite nu o dată împotriva capriciilor Firii, roade împlinite printr-o tenacitate și un calm, care sînt ale înțelepciunii.

Cu cît mi se par mai umane aceste roade — ale noastre!

Un bob de strugure este o lacrimă dulce. De fericire și de victorie. Însă izbînda aceasta luminoasă n-a fost cu putință decît prin conjugarea a milioane de picături de sudoare.

Tot ceea ce, crescînd, este spre bucuria Omului se înalță printr-un efort al iubirilor conjugate. Al voințelor conjugate.

Și acel oțel de la Reșița, călit nu pentru a străpunge inima omului, ci ca să devină compresor, turbo-agregat, imense macarale adică, la urma urmei, schele și aripi și să ne apropie de stele — tot printr-o extraordinară, și cît de armonioasă, sforțare a iubirilor conjugate create.

Pe acest glob pămîntesc, șfîșiat de atîtea văpăi — sinistre aripi ale dezastrelor războiului — soarele unei piini fumegînde este o victorie a omului asupra Naturii, nu o dată capricioasă, și adeseori asupra altor forțe malefice.

★

„Pasiunile (spune, undeva, Mihai Eminescu) înjosesc, pasiunea înalță".

...Străbăteam Banatul, și mă gîndeam la roadele pămîntului, la evidența simplă, însă covîrșitoare ca adevărul, a prezenței lor.

Și mă gîndeam la roadele spiritului și la Eminescu.

„Pasiunile înjosesc, pasiunea înalță".

Ceea ce s-a clădit, prin îndrumarea Partidului, în această țară, din pasiune se clădește, pasiune însemnînd elan vital pus în slujba Patriei noastre și a Omului de pretutindeni, setea de a edifica o lume fericită, existența în libertate și în demnitate.

Roadele pămîntului și roadele spiritului, și mereu mai pline în această țară, sînt roadele pasiunii pentru dreptate și adevăr; ele se împart tuturor fiilor săi.

★

Sînt mai bine de treizeci de ani de cînd l-am cunoscut pe acel tînăr luptător comunist. Era într-o dimineață, în curtea unei închisori (una dintre multele în care a fost aruncat), din Ardeal. Muncitor, fiu de țăran. Am scris atunci că în ochii lui am citit Pasiunea. Pasiunea pentru ridicarea la lumină a celor săraci, și mulți, și oprimați.

Era un tînăr luptător comunist, astăzi secretarul general al Partidului Comunist Român. Pasiunea de atunci e neștirbită. De nezdruncinat.

Ea a dat bogate roade ale luminii. O lumină și o pasiune, oglindite în ochii și în voința talazurilor de oameni care aclamă la nesfîrșit Partidul și pe Nicolae Ceaușescu. O singură voință. De nezdruncinat.

Marea noastră familie unită

Cezar BALTAG

Nu se va șterge niciodată din memoria mea sentimentul extraordinar de intens pe care mi l-a produs fericita ocazie de a participa la vizita de lucru pe care înalții conducători de partid și de stat au întreprins-o recent în județele Caraș-Severin, Timiș și Arad.

Și dacă aș fi întrebat ce m-a impresionat mai puternic în această emoționantă călătorie aș răspunde fără să ezit: omenescul ei, caracterul ei de profundă și mișcătoare umanitate. Am văzut sute și sute de mii de chipuri transfigurate, am trăit și interiorizat cea mai cuprinzătoare și densă emoție care mi-a fost dat să o încerc vreodată în viață. Sînt un om care lucrează cu cuvintele și le cunoaște virtuțile și puterea de expresie, dar trebuie să mărturisesc că în această împrejurare cuvintele mi-au lipsit, pentru că nu există cuvînt care să poată concentra îndestulător atîta fierbinte dragoste unanimă ca aceea la care am avut fericirea deosebită să asist.

O emoție colectivă de amploarea celei pe care am văzut-o și trăit-o eu însumi, atît de direct în aceste zile, are ceva atît de fascinant și magnetic încît întrece mijloacele de expresie ale artei. În timpul nesfîrșitelor minute de la marele miting din Timișoara, cînd uralele care au răspuns cuvintelor atît de înălțătoare ale secretarului general al partidului nostru transformaseră întreaga piață într-un uragan de inimi înflăcărate, am simțit atît de concret și puternic pulsul etern al istoriei acestui pămînt, încît lacrimi bărbătești și fierbinți, pe care inima mea nu le-a mai putut stăpîni, mi-au brăzdat în tăcere obrazul. Și multe chipuri dragi ale căror trăsături sînt cunoscute de noi toți erau înlăcrimate de nobila emoție care transfigura în acele momente Timișoara și țara întreagă.

De la un sat la altul, de la oraș la oraș, de-a lungul arterelor de asfalt ale Banatului, harta întregului relief uman din cele trei județe se desfășura într-un necontenit flux de brațe, chipuri și voci omenești, care-și manifestau în chip neasemuit de mișcător bucuria pe care prezența nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a celorlalți conducători iubiți o aprindea în sufletele tuturor. Bătrînele și bătrînii Banatului, cu obrazuri pe care viața și truda au adunat o înțelepciune a cărei demnitate de expresie este de nedescris, aduceau mărturia lor de străbuni ai națiunii, și frunțile lor împăcate salutau, cu adînc respect, destinul ferm al țării. Mamele salutau cortegiul mașinilor strîngînd lîngă piept bucuria și speranța vieții lor, pruncii, în chip de ofrande vii închinate viitorului patriei. Oameni de diferite naționalități, tineri și maturi, toată suflarea omenească a Banatului, cu brațele încărcate de flori și sufletele pline de speranță și hotărîre alcătuiau cel mai sărbătoresc drum pe care l-am străbătut vreodată.

Emoția aceasta unanimă, pe care o simt atît de înrudită cu actul creator, emoția aceasta care este a tuturor sălășluiește în viețile noastre și în faptele noastre, este însăși respirația istoriei. Patria socialistă este întru atît concepută de întregul popor ca mare familie umană, în care ne-am integrat pe deplin, încît în mod efectiv, noi realizăm omenirea în noi, fiind în permanență în osmoză activă cu toate manifestările de viață umană, simțindu-ne și devenind în mod continuu oameni de adîncă și trainică omenie.

FAPTUL DIVERS

Unde ești, Martine?

Martine, fosta ta soție Magdalena Bonea și fiul tău Florian din Craiova, str. Dimboviței nr. 45, te caută din anul 1963. De ce te caută? Ptiu, ce uituc ești! Ai uitat că prin hotărîre judecătorească te-ai obligat să plătești pensie de întreținere. Te pomenești c-ai uitat și cum te cheamă? Îți spunem noi: te numești Constantin Martin și ai fugit din comuna Iancu Jianu, județul Olt, acum 5 ani.

Martine, unde ești? Te caută fosta ta nevastă. Te caută Florian și dacă n-o să dai nici un semn de viață o să te caute și miliția.

Noi ne rugăm pentru „găsirea" ta și, după cum vezi, am dat și acatiste!

Vai, sărmanele covoare!

Covoarele au fost blestemate de pronia cerească să fie călcate în picioare, toată viața lor. Responsabilul secției de covoare de la I.I.L. Snagov, Dudian Garabet, le-a blestemat și mai rău (numai pe cele lucrate aici, la Snagov): să fie purtate ca (puneți, vă rog, virgula) corp delict și prin tribunale. Garabet a făcut o delapidare de 90 000 lei prin sustragere de covoare, vreo 30 000 lei abuz prin schimbarea prețurilor. La prieteni, ori la cei care trebuia să-l controleze (n-au fost încă identificați, dar sînt speranțe) vindea covoare de o calitate mai bună pe preț de calitate mai proastă. Pagube? 30 000 lei. Negăsindu-se un covor fermecat să-l transporte, s-a apelat la o dubă.

Ca să-i pomenim!

Pe str. Olga Bancic nr. 10, Sector II-București, Întreprinderea de Construcții și Reparații a reparat, acum vreo lună și ceva, imobilul. Reparînd imobilul, au dărîmat gardul. Ce gard? Un grilaj cu postament de beton. Cam greu de dărîmat, dar ei au reușit. Sînt constructori, ce vreți! Întrebînd pe un locatar de ce l-au dărîmat și, mai ales, de ce nu-l repară, ne-a răspuns:

— Ca să-i pomenim.

Ceea ce și facem!

„Sîntem după gaz"

Pe Calea Giuleștilor nr. 111, acum un an și jumătate, s-a deschis un chioșc de răcoritoare și alte zaharicale. Trecînd pe acolo am văzut un anunț: „Nu vindem zaharicale. Sîntem plecați după gaz". Seara, am trecut din nou. Vînzătorul vindea zaharicale (și avea clienți destui), la lumina unei lămpi cu petrol. Am dat un telefon la T.R.C.L. 1, care patronează acest chioșc. Ni s-a răspuns:

— E adevărat, aveți dreptate. Trebuia să tragem lumina electrică dar n-am avut timp să ne interesăm de problema asta (un an și jumătate!), mîine o să fie lumină electrică.

Și lampa singură s-a stins!

Paznic păzit

În podul lui Ilie Zamfir din Buturugeni-Ilfov s-au găsit ascunși 12 saci cu grîu.

— Avem informații că... De unde ai dumneata grîul ăsta?

— Păi...

— De ce l-ai ascuns? — a întrebat omul în frumoasa lui uniformă.

— Pentru că sînt paznic la C.A.P. și...

Paznicul C.A.P.-ului, acum fost paznic, este păzit. Dacă nu s-a păzit de rele...

Un împrumut dubios

Ovidiu Niculescu, inspector la Banca de Investiții a Municipiului București, susține că a împrumutat 4 000 lei de la...

— De cînd îl cunoști pe cel care ți-a împrumutat 4 000 de lei?

— De o săptămînă.

— Și a avut încredere să-ți împrumute suma?

— De ce nu?

Într-un moment de sinceritate, fostul inspector a recunoscut că cele 4 000 de lei le luase drept mită pentru a facilita obținerea unui credit pentru construirea unui apartament proprietate personală, pentru care, cel în cauză, nu avea dreptul.

Ne mirăm și noi. Să cunoști un om ieri și azi să-i ceri împrumut 4 000 de lei?

Rubrică redactată de
Nicolae TUDOR
Gheorghe POPESCU
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

FUNCȚIA SOCIOLOGIEI MEDICALE în conservarea sănătății populației

Prezentînd o importanță deosebită în fundamentarea științifică a politicii sanitare, sociologia medicală și-a cucerit un loc însemnat în cadrul științelor contemporane. Investigația sociologică efectuată în scopuri medicale poate fi însă eficientă numai dacă organizarea și desfășurarea ei se întemeiază pe **o metodologie științifică** adecvată obiectului investigat, naturii cercetării și scopului urmărit, avîndu-se în vedere, în primul rînd, cerințele de ocrotire a sănătății populației. Un stimulent și un sprijin prețios în dezvoltarea cercetărilor actuale îl constituie valoroasele tradiții ale sociologiei medicale românești. Medici și savanți ilustri, cum au fost Constantin Caracaș, C. Istrate, Iacob Felix, Ștefan Stîncă, Victor Babeș, I. Cantacuzino și alții, preocupați de ameliorarea stării sanitare a populației, au încercat să cunoască temeinic realitățile sociale cu care veneau în contact, reușind să aducă o contribuție însemnată la munca de investigare concretă a unor aspecte medico-sociale. Bizuindu-se pe o bogată documentare fiziologică, medicală, socială și statistică, ei au demonstrat importanța mediului social ca factor etiologic în bolile cele mai răspîndite. Rezultatele obținute de înaintașii noștri, în condițiile vitrege în care au activat și în climatul de indiferență al oficialităților vremii, sînt cunoscute și nu asupra lor vreau să mă opresc. Este de datoria noastră, a celor de azi, ca aceste tradiții să fie continuate și îmbogățite, ținîndu-se seama de stadiul actual al cercetărilor sociologice, de metodele noi, de condițiile de lucru incomparabil mai bune, ca și de cerințele mult mai ample ale activității sanitare în actuala etapă de dezvoltare generală a țării.

Este cunoscut faptul că practica medicală constituie prin excelență o activitate socială care se integrează în sfera generală a activității materiale a oamenilor, iar sociologia medicală mijlocește analiza biologicului și patologicului în funcție de structurile sociale. Ba, mai mult: prin pluralitatea modelelor de analiză, sociologia medicală poate aprecia starea de sănătate a populației, oferă posibilitatea unei abordări realiste a problemelor care se ridică în diverse domenii ale practicii medicale — în organizarea ocrotirii sănătății, prevederilor sociale, în deontologia medicală, în raporturile existente între personalul medical și pacient etc. Această disciplină oferă medicului de dispensar, de circumscripție, policlinică sau spital, precum și cadrelor didactice importante criterii științifice moderne, de investigație și tratament, date statistico-matematice, informaționale, precum și puncte de repor în dezvăluirea structurii și dinamicii proceselor socio-patologice în corelația acestora cu progresul social, economic și spiritual al societății. În acest sens, semnalăm ca o realizare meritorie lucrarea apărută sub auspiciile Ministerului Sănătății și Institutului de igienă privind „Studiul morbidității prin incapacitate temporară de muncă", avînd la bază studiul complex asupra unui eșantion reprezentativ de un milion de locuitori. De asemenea, lucrarea cu titlul „Studiul problemelor de prevedere sociale din Capitală", diferitele acțiuni social-medicale și lucrările științifice întreprinse de acad. St. Milcu cu colaboratorii de la institutele de antropologie și endocrinologie prezintă interes din punct de vedere teoretic și metodologic, pentru inițierea unui larg plan de măsuri de investigare a factorilor socio-medicali, care determină dinamica elementelor biologice și psihice ale populației. Au fost analizate și unele aspecte sociologice în organizarea de servicii sociale în mediul rural. În satele din bazinul interior Vedea-Călmățui, sub îndrumarea sociologului I. Matei, s-au efectuat numeroase observări directe, anchete de opinie publică cu caracter statistic, investigații pe bază de îndrumări. În urma celor constatate, s-au găsit soluții adecvate privind cazul bătrînilor bolnavi cronici, lipsiți de familie. Cu sprijinul cooperativelor agricole din satele respective s-au luat măsuri pentru ca pacienții să poată avea asigurată întreaga ocrotire medico-socială, fiind integrați, în același timp, în viața colectivității rurale din care fac parte.

Nu spun un lucru nou afirmînd că populația prezentă trebuie privită ca un inel de legătură între trecut și generațiile viitoare. Dar tocmai de aceea, este firesc ca temele sociologiei medicale să cuprindă probleme legate de însăși sănătatea națiunii, să dezvolte analize de necesitate imediată, cît și de perspectivă, pentru elucidarea unor aspecte majore ale ocrotirii sănătății, să țină seama de procesul de adaptare a oamenilor la condițiile noi ale muncii, să cerceteze modul de încadrare a populației rurale în noile coordonate ale vieții industriale, să se preocupe îndeaproape de componența biologică și socială a patologiei umane contemporane. Revoluția tehnico-științifică și consecințele ei în structura profesională și calitatea ocupațiilor este de natură să genereze reacții noi ale organismului și, implicit, să modifice tabloul morbidității. Cercetările organizate în acest sens ar putea scoate la iveală concluzii interesante ținînd seama de posibilitățile pe care le oferă rețeaua sanitară. De asemenea, creșterea longevității vieții ridică o serie de probleme care pot forma obiectul cercetărilor sociologice medicale. Avînd în vedere că bolile cronice intră precumpănitor în regimul de tratament balneo-climatic, că țara noastră dispune de însemnate resurse naturale, de numeroase stațiuni care rivalizează ca eficiență cu cele din străinătate, este deosebit de actuală problema modernizării și adaptării acestei rețele la nivelul terapeutic corespunzător. Elaborarea pe baza unui studiu sociologic complex, multilateral fundamentat a unor asemenea măsuri ar putea contribui la creșterea eficienței medicale, sociale și economice a acestor stațiuni. Poate că unele analize socio-medicale pot surprinde o diversificare în organizarea sănătății pe diverse județe cu specificitate comună. Asemenea analize din punct de vedere medical, economic, cultural, precum și aspectul social integral după diverse metode cu forțe complexe pot scoate la iveală multe relații în legătură cu organizarea și cunoașterea stării de sănătate (bolile predominante specifice, cauzele, capacitatea de cuprindere a populației de către cadrele medicale, metodele de educație sanitară, eficiența lor, igiena locuințelor, a gospodăriilor, alimentația în familie etc.).

Sociologia medicală are nevoie de o documentare temeinică asupra a tot ceea ce a fost elaborat valoros pe plan mondial în problemele organizării și ocrotirii sănătății, de specializarea unor asemenea cadre. Efectuarea cercetărilor propriu-zise revine în etapa actuală sociologilor, dintre care, sperăm, mulți se vor familiariza cu aspectele specifice ale activității medicale. Dar nu trebuie uitat că răspunderea apărării sănătății publice revine personalului medico-sanitar. Medicul nu poate fi un simplu beneficiar al investigației socio-medicale ce se efectuează în întreprinderea sau circumscripția medicală în care activează el, ci o prezență activă, în toate etapele cercetării.

Menținerea sănătății și apărarea ei se fac, după cum ne este cunoscut, pe temeiul medicinii preventive, sociale, curative. Dar eforturile autorităților sanitare și administrative nu pot da roade suficiente fără concursul populației, direct interesată în menținerea sănătății. Serviciul sănătății publice nu este un atribut exclusiv al medicilor și al organizatorilor pendinte. Toate ministerele, autoritățile și chiar toți cetățenii trebuie să participe activ la bunul mers al sănătății publice. Medicina modernă este chemată să contribuie în continuare, preventiv, la educația social-sanitară și igienică a populației. Măsurile sanitare luate de organele de stat specializate tind să amelioreze mai ales mediul exterior în care trăiește omul sănătos. Dar sănătatea personală și colectivă depind mult și de felul în care se comportă fiecare individ în viața de toate zilele, după ce acțiunea oficială a încetat. De fapt, aici se deschide un cîmp vast de activitate viitoare, în care știința sociologiei poate avea de spus un cuvînt folositor.

Sociologia medicală și-a afirmat și-și afirmă dreptul de a se emancipa ca o știință din ce în ce mai cuprinzătoare, cu aspirația de a fi așezată la rînd cu celelalte științe. După cum medicina curativă se ocupă de suferințele strict organice și are diferite specialități, după nevoile atît de variate ale organismului bolnav, astfel și sociologia medicală, prin colaborarea tuturor factorilor competenți în domeniile medicinii sociale, poate oferi premise și criterii riguroase în vederea generalizării unor măsuri preventive, curative, cu caracter social, care să includă, corelat în cercetare, factori de ordin biologic, social, patologic și de organizare. Ea nu se poate substitui însă medicinii sociale, cu care se află în raporturi de strînsă colaborare.

Ceea ce este necesar să caracterizeze cercetarea sociologică în medicină este raportarea ficărui fenomen studiat la viața socială în totalitatea sa, examinarea corectă, atentă a diferitelor laturi ale fenomenului în cauză și a raporturilor sale cu întregul social. Nu sînt suficiente numai colecții ordonate de materiale descriptive, trebuie ca pe baza lor să se treacă la interpretare și generalizare, fără a se porni pe drumul facil al stereotipului. Nu orice cercetare concret medicală, economică, statistică dobîndește atributele cercetării sociologice. Metodele matematice, ca și cele statistice sînt, firește, indispensabile, dar, totodată, ele se cer completate cu alte metode și particularizate în raport cu specificul cercetării respective. Sociologia medicală, printr-o varietate de procedee poate analiza cu competență aproape toate domeniile stării de sănătate în raport cu evoluția și dinamica dezvoltării societății noastre.

În lumina acestor cerințe, considerăm că este necesar să se precizeze cine trebuie să facă studiile respective în domeniul sociologiei medicale. Poate că ar trebui meditat la ideea unui colectiv direcțional, care, de comun acord cu organele centrale ale cercetării științifice pe țară, să întreprindă asemenea analize socio-medicale. Prin pregătirea studenților medicinești în domeniul sociologiei medicale, învățămîntul superior din țara noastră ar cîștiga sub aspectul coeficientului de finalitate a procesului instructiv-educativ. Pregătirea în acest sens se poate asigura numai prin includerea în planul de învățămînt a sociologiei medicale, ținîndu-se seama de aplicarea principiului opțiunii pentru o a doua disciplină socială. Totodată, considerăm necesar ca o serie de publicații medicale de specialitate să dea o mai mare atenție acestor probleme. Variatele interese și contribuții, care trebuie să concure la progresul sănătății publice, cer în mod firesc o coordonare a eforturilor pentru a evita suprapuneri, pentru a fixa fiecăruia locul cuvenit și felul contribuției în marele mecanism care deservește sănătatea publică.

medic-doctorand
Grigore POPESCU
lector universitar
la I.M.F. București

Lipsa de probitate mînă în mînă cu neomenia!

Pe marginea unor scrisori sosite la redacție

E de prisos să insistăm asupra unui adevăr binecunoscut și anume acela că, pretutindeni unde apar, manifestările de birocratism sînt dăunătoare, lezează, într-o mai mare sau mai mică măsură, interesele cetățenilor, ale societății. Unele scrisori primite la redacție reliefează faptul că delăsarea în muncă, desconsiderarea de către unii salariați a îndatoririlor pe care le au, generează uneori fenomene de birocratism de-a dreptul revoltătoare.

La 12 noiembrie 1966, muncitorul **Ștefan Filiuță**, angajat al Întreprinderii nr. 7 construcții-montaj Galați, a suferit un grav accident de muncă. Trei luni a stat internat în spital, dar nu și-a recăpătat sănătatea. I s-au mai acordat, în continuare, alte trei luni de concediu medical, după care — expirînd termenul legal în cadrul căruia un salariat bolnav poate fi plătit în baza certificatului medical — medicii au recomandat pensionarea sa de invaliditate. Conducerea întreprinderii avea datoria elementară — legală și morală — să-i întocmească, să-i înainteze formele la forurile în drept și să stăruie pentru a i se acorda de îndată pensia. Trebuia, mai întîi, stabilit gradul de invaliditate al salariatului bolnav. Dar, cu toate insistențele sale repetate la întreprindere, pentru urgentarea lucrărilor, s-au scurs două luni încheiate pînă ce a fost îndeplinită această formalitate la comisia orășenească de expertiză medicală a capacității de muncă. Două luni în care un om suferind, invalid, unicul susținător material al unei familii cu trei copii mici, n-a primit nici un ban! **Două luni în care fără îndoială, respectivii birocrați care au tergiversat scandalos rezolvarea cererii, și-au încasat la timp „lefușoara"!** La 26 iulie 1967, în sfîrșit, comisia de expertiză medicală l-a încadrat în gradul al doilea de invaliditate. Pentru stabilirea pensiei, întreprinderea trebuia să depună imediat dosarul la oficiul de prevederi sociale. Pare de necrezut, însă, dosarul acestui om, îndeajuns de năpăstuit pînă atunci, a mai zăcut încă trei luni la întreprindere. „Aveți răbdare. Veți primi pensia acasă, mi se spunea de fiecare dată cînd mă interesam" — ne scrie tov. Șt. Filiuță. Întîrzierea aceasta revoltătoare — **datorată „eforturilor conjugate" ale unor specimene de birocrați înrăiți** — a avut drept consecință pierderea, de către cel în cauză, a drepturilor de pensie și a alocației de stat pentru copii pe timp de cinci luni, pînă ce i s-a dat decizia de pensionare.

În cele din urmă, sesizată, comisia de litigii a hotărît să i se facă omului dreptate; a obligat întreprinderea să-i plătească din fondurile sale drepturile de pensie și alocația de stat pe cinci luni. Comitetul sindicatului a respins contestația făcută de conducerea întreprinderii și a menținut decizia comisiei de litigii. Potrivit legii, pagubele aduse întreprinderii din neglijența salariaților ei, trebuie recuperate de la aceștia. De aceea, conducerea întreprinderii s-a făcut luntre și punte să scape de pagubă; profitînd de faptul că cel nedreptățit este bolnav și nu se poate deplasa, s-a adresat și a obținut de la Judecătoria municipiului Galați, anularea deciziei comisiei de litigii. „Procesul s-a judecat în lipsa mea și la multe luni după emiterea deciziei — ne relatează tov. Filiuță. Cînd am ajuns în posesia sentinței civile nr. 2 245 din 27 iunie 1968, am rămas pur și simplu uluit. Cum poate o instanță judecătorească, a cărei unică menire este aceea de a face dreptate într-o cauză sau alta, să dea o hotărîre nedreaptă?". Dată fiind această situație, Ștefan Filiuță roagă redacția să ridice în fața **PROCURATURII GENERALE** problema analizării sentinței pronunțate de Judecătoria din Galați, în scopul de a dispune măsuri în consecință. Într-adevăr, merită de știut cum s-a putut preta o instanță judecătorească la un asemenea act de flagrantă nedreptate, ce „chichițe" avocățești au fost invocate pentru a se priva un invalid din muncă de drepturile pe care i le acordă statul! Oare de asemenea apărători ai strîmbătății avem nevoie în justiția noastră?

Asemenea cazuri, vizînd totala lipsă de omenie a unor slujbași care primesc leafă de la stat pentru a rezolva, conform normelor legale, problemele ce-i interesează pe cetățeni, ne sînt relatate și în alte scrisori. **Maria Enculescu**, membră a cooperativei agricole Bărbătești, județul Gorj, a suferit și ea un accident, în urmă cu cîtva timp, și a rămas fără ambele picioare. Este pensionată de invaliditate gradul întîi. Dar, „netămnesam, începînd cu luna aprilie a.c., n-am mai primit pensia — ne scrie ea. Am trimis de mai multe ori vorbă la C.A.P. și filiala județeană a casei de pensii, dar degeaba. Trei luni de zile am fost lipsită de banii care mi se cuveneau". La această sesizare, conducerea filialei casei de pensii de pe lîngă Uniunea județeană a cooperativelor agricole de producție-Gorj, ne răspunde candid că susnumita „a fost omisă din eroare (?!) de către serviciul contabilității (respectiv de salariata Victoria Popescu) să fie trecută la plata pensiei pe lunile aprilie, mai și iunie a.c.". Dar ce altă treabă are salariata respectivă și cum a fost posibilă **repetarea** acestei erori, tocmai în cazul unui om imobilizat la pat și lipsit de orice ajutor? Și cum ar fi reacționat această funcționară indolentă, **dacă ea însăși**, ar fi fost „omisă", timp de trei luni, de pe statul de salarii? „Am greșit" — afirmă ea. Ce comod e să stai pe scaun, să lucrezi cu capu-n nori și să afirmi, după aceea, scuzîndu-te, că omul e supus greșelii și trebuie iertat!

„De funcționari distrați, apatici, despre acești „încurcă lume" am mai citit în presă și am mai auzit vorbindu-se — ne scrie învățătoarea **Maria Dincă** de la Școala generală Roșeți, județul Ialomița. Recent, am avut și eu de-a face cu astfel de specimene. Cînd am primit salariul pe luna iulie a.c., am constatat cu stupoare, că mi se reținuseră pe stat 800 de lei drept „rate restante la mobilă". Nu cumpărasem nici un fel de mobilă și n-aveam nicăieri nici o datorie. Am explicat clar aceste lucruri la Inspectoratul școlar al județului Ialomița, dar mi s-a răspuns, în scris, parcă în bătaie de joc, cele ce urmează: „Suma de 800 lei reținută pe luna iunie 1968, din drepturile dv., reprezintă rețineri rate pe lunile iunie și iulie 1968. Dv. aveți contract încheiat cu O.C.L.M.-Călărași. Probabil că ați uitat (?!— aceste semne ortografice îmi aparțin) că ați încheiat asemenea contract și vă figurați cu un astfel de debit". „N-am uitat, tovarăși, nimic. Nu sufăr de amnezie. Vedeți cine a încurcat lucrurile și descurcați-le".

„Astfel de gură-cască sînt în stare să dea naștere la tot soiul de bazaconii — remarcă, într-o scrisoare, **Matei Berari**, din comuna Tîrnova, satul Dud nr. 89, județul Arad. Eu am moștenit de la părinți o casă și o curte în satul natal. Moștenire în toată regula. Dar cînd m-am dus deunăzi cu niște treburi la notariatul de stat din Ineu, am aflat că în scriptele acestei instituții eu figurez decedat, iar casa și terenul meu aparțin unor persoane cu totul străine de mine. Să încurci chiar așa lucrurile, încît să declari mort un om care este în viață și să-i înstrăinezi casa — mi se pare prea de tot. Și mai e nevoie pînă ce tovarășii de la spațiul locativ al Consiliului popular al sectorului 7 se vor hotărî să răspundă? De asemenea, cîți ani trebuie să mai treacă pînă ce va fi soluționată problema imputației nedrepte aplicate excavatoristului **Constantin Dumitriu** de la baza de utilaje și transporturi a Trustului de construcții Craiova? Comisia de litigii a stabilit de mult că omul e complet nevinovat, dar banii imputați pe nedrept i s-au reținut, totuși. Sau, cînd se va hotărî Consiliul popular al comunei Certeșul de Sus, județul Hunedoara, să-i elibereze cetățeanului **Nicolae Susan** o adeverință de stare materială, de care el are absolută nevoie, pentru obținerea alocației de stat pentru copilul care a împlinit deja zece luni?

Ne oprim aici cu exemplele. Din lectura scrisorilor primite la redacție privind diversele manifestări de birocratism cu consecințe mai grave sau mai puțin grave, reiese că sînt unii funcționari, certați cu conștiinciozitatea în muncă și cu morala societății noastre, cărora formalismul le-a intrat pur și simplu în sînge și care, prin superficialitatea și lipsa de răspundere de care dau dovadă aduc, atît oamenilor cît și instituțiilor în care lucrează, grave prejudicii. În ultimă instanță este vorba nu numai de lipsă de probitate profesională, ci și de lipsă de omenie. Asemenea manifestări sînt de netolerat și trebuie **sancționate cu toată severitatea, încît făptașilor să le piară cheful de a mai trata cu dispreț nevoile cetățenilor.** Menirea funcționarului este să stea la dispoziția cetățeanului, să-l trateze cu respectul și considerația ce i se cuvin.

Al. STROE

„Hanul de pe Tîrnava"

În centrul orașului Mediaș a fost deschis un nou local de alimentație publică denumit „Hanul de pe Tîrnava". O poartă de lemn cu streașină, ornamentația încăperilor specifică satelor de pe Tîrnava, o vatră pentru pîine, teasc pentru struguri, proțap pentru friptura haiducească, lavițele aflate aici creează o ambianță deosebită noului local. Hanul are o stînă, unde băcițe din satele mediașene pregătesc balmoș, bulz ciobănesc și alte produse specifice. Rețeaua comercială a municipiului Mediaș s-a extins anul acesta cu alte 6 unități, printre care complexul de alimentație publică „Tîrnava", „Barul piticilor" și restaurantul „Transilvania".

De asemenea, au fost modernizate 10 unități din rîndul celor existente. Pentru turiști s-au deschis un hotel cu restaurant și bar și alte unități.

(Agerpres)

De ce în „Instrucțiuni" și nu în „Lege"?

puncte de vedere

Este cunoscut că, în luna mai anul acesta, Marea Adunare Națională a adoptat Legea privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, intrată în vigoare la 1 iulie a.c. Această lege, alături de altele, se înscrie în ansamblul de măsuri inițiate de partid pentru perfecționarea tuturor domeniilor vieții social-economice din țara noastră, pe baza principiilor directoare trasate de Congresul al IX-lea și a Hotărîrii Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 5—6 octombrie 1967. Legea respectivă prezintă o serie de caracteristici care o deosebesc structural și calitativ de legislația locativă anterioară (decretul 78/1952). Relevăm, de pildă, în acest sens, stabilirea cuantumului chiriei pe principii de echitate socială și, totodată, economice, desființarea administrațiilor centralizate de clădiri, formulă ce s-a dovedit a fi birocratică și greoaie, și reînființarea asociațiilor de locatari.

Nu intră în vederile noastre ca, în articolul de față, să efectuăm o amplă și exhaustivă analiză juridică a problematicii legii și a actelor normative emise în aplicarea acesteia. Plecînd însă de la cazul particular al actualei legislații locative, înțelegem să examinăm o problemă mai generală de tehnică legislativă.

Într-adevăr, legea în discuție prevede în final că, în aplicarea ei, se va emite o Hotărîre a Consiliului de Miniștri. Această hotărîre, apărută la circa 3 luni de la votarea legii și la o lună după intrarea ei în vigoare, cuprinde, indiscutabil, norme foarte utile. Dar ceea ce este esențial este faptul că ea trece în competența Comitetului pentru problemele administrației locale metodologia de repartizare a locuințelor din fondul locativ de stat, acest Comitet elaborînd contractul-tip de închiriere și stabilind, totodată, normele de repartizare între locatari a cheltuielilor comune de folosință, întreținere și reparații (denumite uzual „cote de bloc"). Pe baza aceleiași hotărîri, după alte 2—3 săptămîni au apărut și instrucțiunile Comitetului pentru problemele administrației locale (C.P.A.L.). Prevederile acestor instrucțiuni — în special în capitolul referitor la metodologia de repartizare a fondului locativ de stat — aduc o serie de reglementări noi ce țin seama de necesitățile vieții, de jurisprudența instanțelor judecătorești, ca și de practica organelor administrației de stat. Se reglementează astfel — în mod unitar pentru întreaga țară — metodologia de întocmire a „tabelelor de locuințe", care pînă în prezent diferea de la un municipiu (oraș) la altul, întrucît, neexistînd o metodologie republicană, și nici vreun act normativ, comitetele executive ale localităților respective o puteau întocmi și chiar interpreta diferit. Tot în instrucțiunile C.P.A.L. se aduc reglementări noi — în vederea prevenirii unor încălcări — în ce privește obligația soților care dețin două locuințe ca, în termen de 60 zile de la apariția instrucțiunilor sau de la încheierea căsătoriei, să opteze pentru una dintre ele; se prevede, de asemenea, în mod expres, pierderea dreptului de folosire a garajelor pentru cei care nu mai sînt proprietari de autoturisme etc.

Dar aceste instrucțiuni apar — la o analiză mai atentă — incomplete. Astfel, ce se întîmplă, de pildă, cu salariații transferați ori pensionați după întocmirea „tabelelor de locuințe"? Rămîn pe tabelul unității de unde se transferă sau nu? În decizia fostului Comitet executiv al Sfatului popular al orașului București soluția era afirmativă. Noile instrucțiuni nu prevăd nimic. Care e soluția? Se pot găsi argumente și pro și contra. Nu înțelegem aici să le examinăm și să le discutăm. Cert e că, pentru evitarea controverselor, era normal ca instrucțiunile să opteze în mod expres pentru una din soluții. De asemenea, vechea legislație prevedea în mod expres ce cale judecătorească trebuie să urmeze locatarul căruia i se refuză nejustificat, de către colocatari sau organele de resort, schimbul de locuință. Noile instrucțiuni nu mai precizează nimic. Deci, iar controverse. Hotărîrea Consiliului de Miniștri prevede că prin instrucțiuni se va elabora contractul-tip de închiriere. Dar contractul-tip, anexă la instrucțiuni, este aplicabil doar clădirilor proprietate de stat. Care e atunci contractul aplicabil locuințelor proprietate personală? Se poate susține orice — de la soluția că fiecare îl poate întocmi cum i se pare mai nimerit (cu condiția ca clauzele contractuale să nu contrazică legea) și pînă la aceea că se poate folosi contractul-tip aplicabil clădirilor proprietate de stat, cu mici „retușuri". Oricum însă, anexa la contractul-tip (care indică analitic obligațiile de reparații ce revin chiriașului și proprietarului) este aplicabilă și chiriașilor imobilelor proprietate personală, deoarece legea prevede expres că obligațiile locative ale proprietarilor și chiriașilor sînt aceleași, indiferent de proprietatea clădirii.

În sfîrșit, mai sînt și alte probleme esențiale nereglementate. Astfel, de pildă, nici în lege, nici în hotărîre, nici în instrucțiuni, nici în contractul-tip sau la anexa acestuia nu se prevede cum se repartizează între locatarii principali chiriile aferente holului și dependințelor ori ale curților în folosință comună. Pe baza unor indicații ale C.P.A.L., emise înainte de apariția legii, pentru holuri și dependințe această repartiție se face proporțional cu numărul de persoane, iar pentru curți și grădini — proporțional cu suprafața locativă. Nu discutăm aici dacă aceasta e cea mai bună soluție sau nu (menționăm totuși că e suficient ca modificarea în plus sau în minus a numărului de persoane al unei familii să modifice chiria și a celorlalte familii colocatare ale aceluiași apartament). Să presupunem însă că soluția adoptată e corespunzătoare. Foarte bine. Dar de ce acest lucru nu e prevăzut nicăieri, în toată suita de acte normative sus-indicate, elaborate într-un interval scurt, de 3—4 luni? Nu se vor naște nenumărate controverse, discuții, litigii, conflicte?

Se impune o concluzie: **actele normative trebuie să fie cît mai complet și clar redactate.** Trebuie ținut seama și de experiența anterioară, mai ales în materia legislației locative, unde o practică judecătorească de ani de zile a completat o serie de lacune. Se poate, de asemenea, ridica întrebarea: de ce **norme juridice de bază** (cum sînt cele privind metodologia de repartizare a fondului locativ de stat, deci **problemele-cheie** ale spațiu locativ) să figureze în instrucțiuni și nu în lege, cu atît mai mult cu cît, anterior, ele figurau în decret.

Practica instrucțiunilor nu numai că creează dificultăți pentru cetățean, dar a creat totodată o mentalitate ciudată a unor funcționari de stat, care... nu aplică legea pînă nu primesc instrucțiuni. Așa se face că organele de resort însoțesc orice act normativ, chiar dacă e complet, de o instrucțiune care uneori nu spune nimic altceva decît că legea a apărut și trebuie aplicată, pentru că numai în acest moment aplicarea... demarează. Cele arătate sînt valabile și în alte domenii: legislația pensiilor; a concediilor de odihnă, unde la legea de 22 de articole, intrată în vigoare la 1 ianuarie 1968, s-au emis, în iunie, „instrucțiuni" cuprinzînd 39 de articole, înlocuite în iulie prin „precizări" de 30 de articole, completate în august prin „precizări" la „precizări" de 6 articole, toate acestea, în afara unor „instrucțiuni speciale" privind concediile cadrelor didactice etc.

Încheiem deci cu întrebarea: **de ce atîtea dispoziții normative importante cuprinse în instrucțiuni și nu în lege?** Oare nu e normal să fie invers? Cu alte cuvinte, cît mai mult în lege, renunțîndu-se pe cît posibil la torentul de instrucțiuni, precizări, circulări etc. În felul acesta se ridică **prestigiul legii, se asigură în mod eficient respectarea legalității socialiste de către organele de stat și cetățeni.**

Șerban BELIGRADEANU
consilier juridic

pagina economică

VALORIFICAREA ENERGIEI SECUNDARE principal mijloc de economisire a combustibililor

Toate procesele de producție sînt consumatoare de energie în diferite forme: combustibili primari — cărbuni, țiței, gaze naturale — sau în stări prelucrate — energie electrică, produse petroliere lichide și carburanți, energie termică — abur și apă fierbinte, energie nucleară. În costurile de producție, combustibilii și energia utilizată dețin o pondere importantă, în funcție de specificul instalațiilor consumatoare: 40—44 la sută în ramura energiei electrice și termice, 20—25 la sută în industria chimică, 39—40 la sută în producția fontei și oțelului, 10—16 la sută în celelalte ramuri ale economiei naționale.

Plecîndu-se de la aceste realități, de la necesitatea economisirii și valorificării superioare a resurselor energetice, **s-a prevăzut să se realizeze în actualul cincinal o reducere de cel puțin 10 la sută a consumurilor specifice energetice pe ansamblul economiei, iar în următorii cinci ani alte 8—10 procente.** Datele de care dispunem arată că, în sensul sarcinilor stabilite, colectivele de specialiști și muncitori din majoritatea întreprinderilor, șantierelor și unităților de transporturi depun eforturi stăruitoare în vederea creșterii randamentelor de consum a combustibililor și energiei, ceea ce se reflectă nemijlocit în scăderea continuă a consumurilor specifice respective. **Este limpede că sarcina stabilită de Congresul al IX-lea al P.C.R. pentru actualul cincinal, în domeniul economisirii resurselor energetice se îndeplinește și sînt create condiții pentru ca proporția de 10 la sută să fie îmbunătățită.** Referindu-ne numai la modul în care a evoluat pînă acum consumul mediu de energie primară raportat la 1 milion lei producție industrială realizată se desprinde că de la 294 kg combustibil convențional în 1960, cifra a scăzut la 244 kg în 1965 și calculele de prognoză duc la concluzia că, în continuare, acest nivel se va micșora la mai puțin de 200 kg pînă în 1970.

Așa cum demonstrează realizările din anii precedenți și calculele, consumul de resurse energetice primare nu crește în același ritm cu valoarea producției industriale și venitul național — el crește mai încet. Totuși, în procesul riguros al industrializării și al dezvoltării economiei noastre socialiste, necesitățile de energie primară se dublează la intervale de 12—14 ani, iar cele de energie electrică la 6—7 ani. Această sporire a consumului impune cu stringență o permanentă preocupare pentru creșterea continuă a randamentelor termo-energetice cu care se folosesc resursele de combustibili și energie. Studiile și sondajele efectuate arată că numai prin modernizarea arzătoarelor de gaze și combustibili lichizi petrolieri la cazanele și cuptoarele existente și introducerea aparatajului de măsură, reglaj și control în instalațiile la care în prezent acestea lipsesc **s-ar putea realiza o economie anuală de energie primară de circa 1 milion tone combustibil convențional.**

Însemnate sînt însă posibilitățile de creștere a randamentelor de utilizare a combustibililor și energiei de tot felul prin valorificarea temeinică a resurselor energetice secundare din industrie. Acum, o bună parte din ele se irosesc, se pierd în atmosferă, sau în apele de răcire evacuate din instalațiile industriale. Studiile și investigațiile din ultimii ani, ca și bilanțurile energetice elaborate în principalele întreprinderi industriale ne îndreptățesc să nu fim mulțumiți de această stare de lucruri. În cursul anului trecut, de exemplu, **din mai mult de 4 milioane de tone combustibil convențional, rezultate sub formă de resurse energetice secundare, nu au fost valorificate decît 60 la sută, restul de 40 la sută fiind irosite** prin evacuare în atmosferă. Dacă urmărim utilizarea resurselor energetice secundare în structură, posibilitățile apar și mai pregnant. În grupa resurselor energetice secundare rezultate din procese de producție de natură chimică nu s-au valorificat decît aproximativ 24 la sută, iar căldura sensibilă conținută în gazele arse, care se elimină în atmosferă, nu a fost recuperată decît 20 la sută. La fel stau lucrurile și în cazul utilizării căldurii conținute în agenții de răcire — abur uzat și condensatul din instalațiile termoenergetice.

Din păcate, printre cei care nu folosesc încă în întregime aceste apreciabile resurse de energie se numără adeseori tocmai marii consumatori de combustibili. La uzina CARBOSIN din Copșa Mică, de exemplu, dacă s-ar asigura utilizarea completă a gazelor reziduale combustibile care rezultă din procesul tehnologic al fabricării negrului de fum, s-ar economisi anual aproximativ 130 000 tone combustibil convențional. De asemenea, Combinatul chimic Craiova, prin recuperarea gazelor combustibile ce rezultă din procesul de producție la fabrica de acetilenă și care, la ora actuală se evacuează în atmosferă, ar putea economisi într-un an peste 140 000 tone combustibil convențional. În alte unități ale Ministerului Industriei Chimice, resursele energetice secundare inventariate, posibile să fie utilizate în condiții de eficiență economică ridicată, sînt capabile să economisească anual încă cel puțin 150 000 tone combustibil convențional.

Asemenea posibilități s-au identificat și în unele mari unități ale Ministerului Industriei Metalurgice. De pildă, în cadrul Combinatului siderurgic Hunedoara dacă s-ar recupera integral căldura din gazele arse ce se evacuează de la oțelăriile Martin I și II și de la laminoare și s-ar folosi procedeul de stingere uscată a cocsului, ar putea fi economisite anual 244 000 tone combustibil convențional, iar prin realizarea răcirii prin vaporizare, la oțelăria Martin II, alte 58 000 tone. Extinderea unor măsuri similare și la Combinatul siderurgic din Reșița ar asigura, într-un an, renunțarea la aproape 115 000 tone combustibil convențional. La uzinele „Victoria"-Călan valorificarea gazelor de cocs și semicocs de la bateriile de fluidizare într-o centrală electrică de termoficare locală ar înlesni economisirea anuală a 130 000 tone combustibil convențional energie primară. În industria alimentară — îndeosebi la fabricile de zahăr — în cea a materialelor de construcții, în ramura fabricației de celuloză și hîrtie, evaluarea resurselor energetice secundare nefructificate încă totalizează un volum anual posibil de recuperat care echivalează cu circa 200 000 tone combustibil convențional. Totodată, în domeniul prelucrării țițeiului mult s-ar cîștiga dacă la rafinării s-ar valorifica gazele eliberate direct în atmosferă sau care se ard „la facă" în aer liber, fără nici un efect economic. Aceste gaze conțin importante cantități de olefine care pot fi recuperate și folosite ca materia primă cea mai indicată în industria chimică, pentru producerea de etilenă în procesele de piroliză. Prin aceasta se pot economisi mari cantități de petrol (aproape 180 000 tone/anual numai la rafinăria Brazi-Ploiești, după intrarea în funcțiune a instalației de cracare catalitică).

Exemplificările acestea oferă o imagine cît de cît cuprinzătoare a **imenselor posibilități de economisire a resurselor energetice ale țării, problemă care merită întreaga atenție a specialiștilor pentru a le capta și pune în circuitul industrial.** În acest scop este necesară parcurgerea obligatorie a două operații succesive distincte: mai întîi, pe baza unor temeinice bilanțuri energetice în întreprinderi să se facă o riguroasă inventariere a resurselor, localizîndu-se cantitățile și parametrii energetici corespunzători. Apoi, urmează trecerea la recuperarea propriu-zisă, prin construirea instalațiilor de captare și valorificare, bineînțeles, după ce pe baza unor calcule tehnico-economice s-a determinat eficiența economică certă. **Numeroasele studii întocmite în principalele întreprinderi din diferite ramuri ale economiei și valorile de deviz ale proiectelor realizate arată că investițiile necesare amenajărilor tehnice respective sînt de 5 ori mai mici decît fondurile care s-ar cheltui pentru a se crea capacități de extracție a energiei primare în cantități echivalente.** La combinatele siderurgice din Hunedoara și Reșița, prin recuperarea și valorificarea gazelor de furnal, atît cît s-a realizat pînă acum, se economisesc anual aproximativ 750 000 tone combustibil convențional.

Recuperarea într-un grad cît mai înalt a resurselor energetice secundare nu reprezintă, în ultimă instanță, un apanaj al marilor unități industriale. Chiar și în unitățile mici este posibilă și deosebit de rentabilă valorificarea acestor resurse. Prin folosirea de schimbătoare și recuperatoare de căldură sau cazane judicios dimensionate, instalate la locurile în care aceste resurse secundare energetice se găsesc, se pot readuce în circuitul economic cantități importante și valoroase de energie, economisindu-se prin aceasta combustibili primari. Căldura recuperată poate fi utilizată în condiții foarte avantajoase în instalațiile de preîncălzire în procese tehnologice, în instalații de uscare sau în cele pentru încălzit sere agricole și locuințe prin încălziri centralizate și instalații de pompe de căldură și chiar pentru încălzirea localurilor și halelor de producție.

Tehnica modernă oferă mijloace sigure pentru a se valorifica aceste resurse energetice secundare în condiții economice. De exemplu, îmbunătățirea radicală a utilizării combustibililor la multe cuptoare industriale se poate realiza prin montarea unor cazane recuperatoare și prin folosirea răcirii prin vaporizare, cu ajutorul acumulatoarelor de căldură. Există scheme tehnologice foarte ingenioase care permit ca, iarna, căldura recuperată din resurse secundare să fie folosită pentru încălzit, iar vara pentru instalații de producerea frigului, ceea ce mărește considerabil atît interesul practic tehnologic, cît și eficacitatea economică a recuperării. De asemenea, căldura gazelor de ardere care părăsesc focarele cazanelor mari din centralele termoelectrice poate fi utilizată cu un randament bun pentru preîncălzirea apei de alimentare și a aerului de combustiune a cazanului, ceea ce asigură ridicarea apreciabilă a randamentului termic al acestuia.

O acțiune fructuoasă de valorificare superioară a resurselor energetice primare și secundare este strict necesară și se poate realiza prin cooperarea dintre unitățile industriale învecinate, pentru rezolvarea în comun a problemelor respective. În loc ca fiecare întreprindere să-și monteze sau să exploateze instalații individuale pentru producerea căldurii necesare, este întotdeauna mai avantajos, tehnic și economic, să se construiască o singură instalație, de capacitate mai mare, capabilă să asigure alimentarea tuturor necesităților. Se realizează prin aceasta, la nivelul economiei naționale, economii de investiții și de materiale, precum și de resurse energetice primare. Deoarece, adesea, unitățile învecinate sînt tutelate de ministere diferite, realizarea unor cooperări în sensul celei arătate prezintă anumite greutăți formale. Pentru eliminarea lor trebuie găsite căile cele mai propice pe linia colaborării între institutele departamentale de proiectări, a Inspecției generale energetice din Ministerul Energiei Electrice și a organelor centrale de avizare.

Este o îndatorire profesională de prim ordin pentru toți energeticienii, indiferent de locul lor de muncă, să contribuie din plin la mai buna gospodărire a combustibililor și energiei, la descoperirea căuzelor și părților din instalațiile consumatoare la care se produc pierderi de energie și, îndeosebi, la găsirea soluțiilor optime economice pentru valorificarea resurselor energetice secundare. În acest domeniu se deschide încă un cîmp larg de acțiune pentru care tehnica modernă pune la dispoziție mijloace ingenioase și eficiente.

Ing. Ion V. HERESCU,
directorul Direcției energiei din Comitetul de Stat al Planificării

Uzina de aluminiu Slatina

Capacități de producție intrate cu 6 luni avans în probe tehnologice

La Uzina de aluminiu din Slatina au început probele tehnologice la cele 12 cuve care au fost montate în spațiul creat prin extinderea halei de electroliză nr. 2. Probele au început cu șase luni mai devreme decît prevederile din grafice, scurtarea termenului de execuție datorîndu-se deopotrivă eforturilor constructorului — Întreprinderea construcții-montaj Craiova — cît și colectivului uzinei, care a asigurat condiții optime pentru desfășurarea „din mers" a lucrărilor de extindere.

Prin darea în funcțiune a acestor noi instalații capacitatea de producție a halei crește cu 2 000 tone aluminiu pe an și totodată au fost create condiții pentru utilizarea mai rațională a instalației de redresare a curentului alternativ.

În aceeași întreprindere se pregătesc pentru o apropiată premieră industrială alte 12 cuve de capacitate similară, montate în hala de electroliză nr. 1.

(Agerpres)

tribuna experienței înaintate

Armonizarea factorilor om-tehnică în ridicarea calității producției

La început, Uzina de mecanică fină din Sinaia producea... cuie. Acum, aici se execută aparatură de injecție pentru motoare Diesel care, la rîndul lor, echipează tractoarele românești, instalațiile de foraj de toate tipurile, multe categorii de locomotive. Dacă ținem seama că această aparatură reprezintă „inima mecanică" a puternicelor motoare Diesel este limpede că fabricarea ei presupune o mare precizie și finețe, o înaltă responsabilitate pentru calitatea producției. În legătură cu această ultimă problemă am avut o convorbire cu tov. **MIHAI SIMIONESCU,** inginerul șef al uzinei.

— În uzina noastră, cu un colectiv de muncitori, tehnicieni și ingineri în plină formare, cu ani în urmă s-a pus la punct și fabricat un singur tip de pompă de injecție pentru tractor. **Astăzi se produc în serii mai mari sau mai mici 30 tipuri de pompe de injecție pentru nevoile interne și pentru export.** Desigur, saltul acesta spune ceva. Cantitatea are importanța ei, însă mult mai eficientă și însemnată este calitatea producției sub raportul parametrilor tehnici și funcționali care situează „marca U.M.F.S." pe prim plan la noi și peste hotare. Am ajuns din urmă țări cu tradiții de multe zeci de ani în fabricarea pompei de injecție. Și, important este că nu ne-am plafonat, că nu stăm pe loc...

— Cum a evoluat acest proces al calității, în ce mod au trebuit să fie organizate forțele de concepție tehnică? Ați întîmpinat acele greutăți „inerente" începutului și căutărilor continue, pe drumul progresului tehnic?

— Ridicarea nivelului tehnic al producției nu era posibilă fără o activitate de concepție judicioasă, proprie și continuu perfecționată. **Menținerea unui produs în pas cu evoluția tehnicii este un proces neîntrerupt care nu poate și nu trebuie să se încheie o dată cu omologarea lui.** Observațiile în modul de producere și funcționare a fabricatului cer o serie de îmbunătățiri permanente. Așa am procedat și noi, am ținut tot timpul sub strictă supraveghere producția, atît în procesul tehnologic, cît și în exploatare. Să concretizăm: **pe liniile de fabricație s-au repartizat tehnologi cu sarcina expresă de a înlătura orice neajuns în respectarea prescripțiilor din proiect, dar și cu aceea de a-și nota orice neconcordanță sau imprecizie tehnică.** Acest material de constatare a determinat dezbateri multiple în rîndul proiectanților și al personalului ingineresc, decizii operative și pline de eficacitate ale conducerii uzinei.

De pildă, realizarea pulverizatorului tractorului U-650 a ridicat probleme deosebite. Întîmpinam greutăți datorită cocsării, care ducea la scăderea puterii motorului. Cu 4 ani în urmă se înregistra o medie a diminuării puterii motorului de 17 la sută. Acum cifra este 8 la sută într-o perioadă de 300 ore funcționare. Ce măsuri am aplicat? Multe. **E vorba de măsuri de strictă specialitate tehnică și tehnologică, puse la punct în uzină, confruntate și experimentate, îmbunătățite și extinse.** S-au aplicat și măsuri organizatorice, cum ar fi bunăoară unificarea liniilor de fabricație a acestui produs în scopul măririi responsabilității muncitorului în procesul tehnologic. Dar specialiștii noștri țin în continuă observație produsul și pregătesc noi măsuri de perfecționare.

— Se pare că multe din măsurile aplicate sau în curs de definitivare provin din studiile ce se întreprind pe baza urmăririi în exploatare a produselor. Ce importanță acordați acestor măsuri și ce a cîștigat calitatea producției din confruntarea cu beneficiarii?

— Observațiile în procesul de exploatare ne sînt de mare folos. Le întreprindem în colaborare cu I.C.M.A. — institutul tehnic de specialitate al Consiliului Superior al Agriculturii. Ca rod al acestei strînse colaborări putem aminti stabilirea unor noi parametri de reglaj al regulatorului pompei de injecție, care să-i asigure pe o durată mai mare reglajul minim cerut de motor în exploatare. De asemenea, **prin grupul „service" din cadrul controlului tehnic de calitate, se fac observații sistematice atît la produsele exploatate în țară cît și în străinătate.** Specialiștii din activitatea de concepție, pe baza notării deficiențelor, au remediat scurgerile la racordurile de înaltă presiune ale pompei de injecție, precum și la trecerea uleiului din pompa de alimentare în corpul pompei de injecție într-un mod corespunzător. O conlucrare sistematică dezvoltăm și cu uzinele beneficiare — „Tractorul" din Brașov și altele — pe care le solicităm permanent să ne trimită date și observații despre felul în care funcționează produsele livrate. Aceste sesizări servesc îmbunătățirii calității producției și, în ultimă instanță, creșterii prestigiului mărcii uzinei, a nivelului eficienței economice.

— Tocmai asupra acestei corelații am dori să insistați: în ce măsură ridicarea calității se realizează sincronizat cu acțiunea de perfecționare științifică a întregului proces de fabricație — sursă de înaltă eficiență economică?

— Niciodată n-am scăpat din vedere armonizarea măsurilor luate, știind că totul pînă la urmă trebuie să ducă la eficacitate economică. Calitatea înaltă înseamnă, printre altele, o rentabilitate mare. Deci, ne-am interesat în cel mai înalt grad de desfășurarea lucrului în secții și ateliere. În primul rînd, s-au reorganizat și întărit sectorul de sculărie, întrucît S.D.V.-urile trebuiau să îndeplinească condiții optime constructive și să fie livrate ritmic secțiilor. S-au întreprins apoi studii de reorganizare a liniilor de fabricație, mai ales a celor de precizie. N-am să ascund faptul că unele studii, în dorința de a „scoate" un procent de productivitate mai mare (aparent, desigur), neglijau unele aspecte ale ridicării calității. Cum e și firesc, ele nu au fost acceptate. Schimbări structurale au avut loc pe liniile de fabricație: supape, elemenți, pulverizatoare, unde se realizează precizii de 1/1000 mm. **S-a întărit astfel simțul de răspundere, creîndu-se posibilități sporite maiștrilor să supravegheze și să îndrume mai bine oamenii.** Rezultatul? De multe luni n-avem nici un fel de reclamații cu privire la calitate. Și aceasta, în condițiile creșterii productivității muncii în ritm rapid, reducerii cheltuielilor materiale de producție.

Aș dori să nu se înțeleagă prin enunțarea acestor rezultate o prea mare mulțumire din partea noastră. Noi sîntem conștienți că mai sînt încă multe de făcut. Și probăm cu faptul că, în semestrul II, se vor aplica alte studii ce vizează întărirea controlului final de calitate, organizarea superioară a recepției materiilor prime. Vom da în folosință în acest scop depozitul de laminate, se vor aplica alte măsuri tehnice și tehnologice. Tot acum elaborăm planul M.T.O. pentru 1969 și în centrul atenției stă calitatea, dezideratul principal al producției noastre.

— Apreciind la justa valoare această deosebită grijă pentru asigurarea unor condiții tehnice și tehnologice necesare producției de precizie, întrebăm dacă aceeași preocupare se manifestă și în pregătirea tehnico-profesională a colectivului, căci, parafrazînd un vechi proverb, pînă la urmă tot omul sfințește locul.

— Problema perfecționării muncitorilor noștri, a maiștrilor și corpului de ingineri s-a pus ca o necesitate vitală, dacă vorbim despre calitate. Și nu numai în cazul calității producției. La noi, **la ora actuală nu mai este vorba de calificarea propriu-zisă a oamenilor, ci de ridicarea nivelului tehnic-profesional la treapta celor mai înalte cerințe ale progresului tehnic și tehnologic.** De aceea, accentul se pune pe informarea organizată a cadrelor tehnice din întreprinderea noastră, obligatorie și sistematică în cadrul cabinetului tehnic. El achiziționează reviste și publicații de specialitate din țară și străinătate și trimestrial se editează buletinul de informare tehnică, în care sînt sintetizate noutățile ce au apărut în perioada respectivă. Conferințele cu caracter tehnic își aduc contribuția și ele la ridicarea nivelului profesional. În prezent, **sub îndrumarea serviciului de organizare științifică a producției și a muncii, funcționează un curs-ciclu,** din ale cărui teme menționăm: „Dezvoltarea actuală a științelor conducerii și organizării întreprinderilor", „Tendințe actuale în fabricarea pompelor de injecție", „Aspecte în selecționarea, formarea și promovarea personalului în unele uzine din străinătate". Aș vrea să mai spun că inginerii și maiștrii noștri, ca și un mare număr de muncitori, se autoperfecționează. Ei corespondează cu specialiștii din diferite institute de cercetări, sînt abonați la numeroase publicații, fac parte din mișcarea largă a inovatorilor. „Schimbul de mîine" al producției se asigură prin învățămîntul profesional tehnic: școli de ucenici, maiștri și de tehnicieni care funcționează pe lîngă uzină.

— O ultimă întrebare... inevitabilă: Considerați că mai sînt bariere în calea înaltei calități a producției?

— Drumul spre perfecționare nu este ca o șosea asfaltată. Se ivesc greutăți, sînt piedici uneori provenite din interiorul, dar și din afara uzinei. M-aș referi mai ales la cele din afară pentru că pe ale noastre le putem înlătura prin forțe proprii și, în acest scop, solicităm și sprijinul ministerului, al unor organe centrale, al unor uzine colaboratoare. Așa, de pildă, primim încă laminate cu defecte de la Hunedoara, iar de la Fabrica de cauciuc din Brașov ni se livrează, uneori, garnituri de slabă calitate. O simplă garnitură a pus uneori sub semnul întrebării calitatea produsului nostru. Deci, în încheiere, aș spune că eforturile uzinei pentru calitate, întîlnind pe cele ale colectivelor cu care noi colaborăm și sprijinite de către organele centrale, au capacitatea de a asigura și mai departe faima pompelor de injecție românești cu marca Uzina de mecanică fină-Sinaia.

Constantin CĂPRARU
corespondentul „Scînteii"

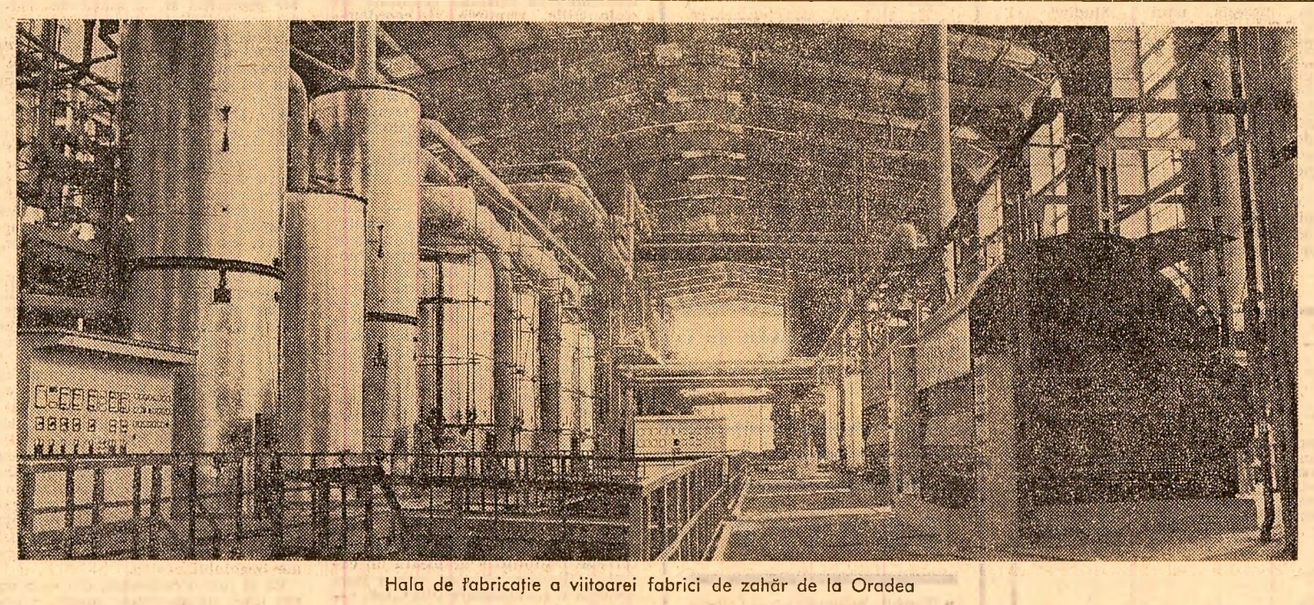

Hala de fabricație a viitoarei fabrici de zahăr de la Oradea

La Craiova

O NOUĂ FABRICĂ DE BISCUIȚI

La Craiova a intrat în probe tehnologice o fabrică de biscuiți. Noua unitate, asemănătoare cu cea aflată în funcțiune la Constanța, este amplasată în incinta fabricii de paste făinoase din localitate. Ea va avea o capacitate zilnică de 10 tone biscuiți de diferite sortimente. Fabrica este dotată cu utilaje de înaltă productivitate.

Procesul tehnologic, începînd de la aprovizionarea cu materia primă și pînă la ambalare se execută în cea mai mare parte automatizat.

Potrivit rețetelor de fabricație elaborate, biscuiții ce vor fi produși în noua fabrică au un conținut ridicat de zahăr și grăsimi, putere calorică mare și un aspect plăcut.

(Agerpres)

EXCESUL de „neproductivi"

(Urmare din pag. 1)

ducerile cooperativelor, în loc să recurgă la mărirea numărului de paznici, ar intensifica munca în rîndurile brigadierilor, șefilor de echipe, cooperatorilor, astfel încît, aceștia, în primul rînd, să vegheze la păstrarea propriului avut obștesc?

Firește, este de datoria Uniunii Naționale să ia, în continuare, măsuri care să determine îmbunătățirea continuă a raportului dintre „productivi" și „neproductivi". În această privință însă cel mai bine pot acționa conducerile cooperativelor agricole. Ajutate mai substanțial de organizațiile de partid ele au datoria să ia măsuri de reducere a aparatului administrativ la strictul necesar, de concentrare a forțelor de muncă în activitățile direct productive. O asemenea orientare va determina executarea în condiții mai bune a lucrărilor agricole, va spori producția și veniturile bănești, va contribui la creșterea valorii zilei-muncă, ceea ce este în interesul tuturor cooperatorilor.

O altă problemă care se ridică este ca membrii cooperatori aleși în asemenea funcții să nu-și „ocupe" timpul de lucru doar cu rezolvarea treburilor organizatorice, administrative, așa cum se întîmplă în prezent, ci să-și rezerve o parte din el muncii direct productive, alături de masa largă a țărănimii cooperatiste. Brigadierii, de exemplu — fie că este vorba de cei care răspund de brigăzile de cîmp, fie de cele legumicole, pomicole, viticole sau zootehnice — ar putea să participe activ, nemijlocit în procesul de producție, să fie retribuiți și în funcție de cantitatea și calitatea muncii prestate. Președintele cooperativei agricole din Siliștenii Noi s-a arătat prea încîntat de această idee. „Problemele organizatorice pe care le au de rezolvat, spunea el — cu alte cuvinte participarea în fiecare seară la ședințele de lucru, mobilizarea cooperatorilor și repartizarea lor la diferitele locuri de muncă, măsurarea volumului de muncă executat de cooperatori, calcularea zilelor-muncă ce li se cuvin acestora, controlul calității lucrărilor etc. — le răpesc marea majoritate a timpului".

Nu punem în discuție cît din ziua de lucru a brigadierilor este ocupată, efectiv, de asemenea preocupări și cît din ea rămîne liberă, fiindcă aceasta este o chestiune care presupune un studiu aprofundat, care să elimine orice concluzie cronată. Ceea ce se poate afirma însă cu certitudine este că în activitatea zilnică a acestor cadre apar „goluri", deloc neglijabile, timp în care brigadierii nu contribuie cu nimic la rezolvarea treburilor obștești. Sînt numeroase exemple care conduc la această concluzie. La sediul cooperativei agricole din Siliștenii am întîlnit stînd degeaba, ziua în amiaza mare, cînd cooperatorii trudeau pe cîmp, doi din cei cinci brigadieri ce lucrează la sectorul vegetal. La Filfani, doi brigadieri — unul zootehnic și unul viticol — sînt dublați, permanent, fiecare, de cîte un tehnician, iar ceilalți cinci brigadieri din brigăzile de cîmp sînt ajutați — deci, într-un anumit fel, tot dublați — de cel de-al treilea tehnician existent în cooperativă și de inginerul agronom. Atît la Silișteni cît și la Filfani sectorul vegetal înseamnă de fapt foarte mult grîu și porumb, ceva furaje și plantații de vii și pomi, ceea ce, evident, simplifică mult problemele organizatorice. Totodată, fiecare brigadier are în subordine cîțiva șefi de echipă — cadre asupra cărora apasă, de fapt, sarcina antrenării la lucru a cooperatorilor, măsurării volumului de muncă depusă de aceștia etc.

Există, deci, posibilități de a canaliza activitatea acestor cadre, ca de altfel și a altor cooperatori ce îndeplinesc funcții administrative, spre munca practică, direct productivă. Dacă ele nu sînt valorificate corespunzător, dacă în unele unități se menține încă un raport inechitabil, neeficient între „productivi" și „neproductivi", aceasta se datorește inconsecvenței cu care se ocupă de astfel de probleme uniunile cooperatiste județene și consiliile de conducere. În această privință nu acționează satisfăcător nici adunările generale ale țăranilor cooperatori. Cu toate că, în virtutea prevederilor statutare, ele au dreptul și datoria să analizeze și să stabilească, cu ocazia întocmirii planului de producție, cîți cooperatori trebuie antrenați în funcții de conducere și administrative, în ce constă activitatea acestora etc., să se opună oricăror tendințe de parazitism, foarte rare sînt cazurile cînd adunarea generală — forul suprem de conducere al cooperativei — procedează astfel.

Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție și organele sale județene sînt chemate să pună capăt tuturor acestor carențe. Împreună cu consiliile de conducere din unități și cu cooperatorii, ele trebuie să analizeze amănunțit, sub toate aspectele, problema mărimii aparatului administrativ și a folosirii lui eficiente, atît în domeniul organizatoric, cît și productiv, iar pe baza constatărilor la care se va ajunge să inițieze astfel de măsuri încît problema pusă în discuție să fie rezolvată corespunzător.

Pasivitatea — dizolvantul unor valori inestimabile ale patrimoniului cultural

ancheta culturală

În fața unui gherghef o țesătoare stă aplecată, migălind cu acul firele rupte ale unei carpete de brocart brodat din secolul al XIX-lea. Simplă țesătoare? Nu! Veritabilă artistă, căci reconditionarea materialului pe care îl are în față, consolidarea firelor pe care vremea și-a lăsat pecetea sa inexorabilă, pretinde aproape aceeași pricepere și gust artistic ca și meșterului anonim care, cu mulți ani în urmă, a lucrat în atelierul său, în fir de aur și argint, această operă de artă. Într-o încăpere alăturată, cu aceeași răbdare, cu aceeași migală, o altă specialistă, minuind cu mișcări repezi dar atente un tampon de vată înmuiat într-o soluție specială, scoate la lumină chipurile înnegrite de trecerea anilor de pe niște icoane populare de lemn.

Am reținut aceste imagini ale unei profesiuni în care mai mult decît oriunde specializarea înseamnă artă, vizitînd atelierele de restaurare ale Muzeului de artă al Republicii Socialiste România.

— Cele șapte ateliere ale noastre numără 24 de salariați — ne-a informat șeful secției restaurare, **Gh. Zidaru.** În decursul unui an, aici pot fi restaurate circa 100 picturi în ulei, 100 lucrări de ceramică, 50 icoane, 10 țesături etc. Totul se execută cu cea mai mare exigență.

Avînd toată admirația pentru priceperea celor 24 de meșteri, nu ne-am putut totuși opri o întrebare: Ce se întîmplă, în acest caz, cu restul obiectelor din patrimoniul cultural al țării, răspîndite în toate județele, în sute de muzee și case memoriale, dacă întreținerea lor este lăsată în grija unui colectiv care, cu toată bunăvoința, nu poate restaura mai mult de 10 țesături pe an?

— Răspunsul nu e greu de dat, apreciază acad. **George Oprescu.** Aș putea cita numeroase cazuri de bunuri culturale inestimabile (documente, tipărituri, țesături-covoare, broderii, vestminte, lucrări de grafică, picturi, sculpturi etc.) care alunecă încet dar sigur pe panta, fără putință de întoarcere, a degradării totale. Situația este deosebit de acută mai ales pentru muzeele noastre din provincie, lipsite aproape complet de cadrele de specialitate necesare pentru a opri procesul de degradare.

În fața acestor semnale de alarmă am căutat să stabilim pentru început care este potențialul actual de forțe al celor chemați să restaureze și să conserve obiectele de artă. Oficial, în scriptele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, nuclee de restauratori figurează în mai multe orașe: la Cluj, Brașov, Iași, Constanța etc. Din păcate, datele oficiale nu concordă cu realitatea. Iată de altfel ce ne-a declarat foarte laconic **Constantin Florea,** directorul Muzeului de istorie a Moldovei din Iași.

— La noi nu există nici un specialist în acest domeniu.

— Și atunci cum procedați cu obiectele care reclamă intervenții?

— ?!?

O ridicare neputincioasă din umeri și o mimică extrem de elocventă, vrînd parcă să sugereze situația fără ieșire, au ținut loc de orice răspuns.

Și totuși, în multe cazuri, atunci cînd picturile, sculpturile, documentele, țesăturile cer cu insistență mîna restauratorului, asupra lor este absolut necesar să se intervină. Cît de competente sînt aceste operațiuni de salvare?

— Ne-am putut convinge cu toții că, în lipsa meseriașilor cu solide cunoștințe de specialitate, rezultatele sînt contrare scopului propus, apreciază arh. **Andrei Pănoiu,** de la Direcția muzeelor și monumentelor istorice din C.S.C.A. De pildă, un așa-zis atelier de restaurare a ceramicii se rezumă la a lipi cap la cap cioburile dezgropate, operațiune insuficientă care lasă fisurile proeminente. Din păcate „restaurarea" nu se oprește aici. Ea continuă cu operațiunea de curățire, care se face brutal, cu acizi de toate tipurile, cu sodă sau chiar cu leșie, fără a se respecta o metodologie unitară, fără a fi precedată de vreo analiză. Incompetența a nu puțini din așa-zișii „oameni de specialitate" a dat naștere la situații incredibile ca cea întîlnită nu demult la muzeul din Rîmnicu Vîlcea. Muzeografii au găsit în bogata lor zonă etnografică cîteva piese de mobilier țărănesc, vechi, patinate de vreme. Le-au cumpărat de la localnici și înainte de a le expune, pentru a fi mai aspectuoase, le-au... spălat bine cu apă și săpun, răpindu-le farmecul vechimii.

Aceste exemple ilustrează faptul că în prezent o bună parte din greșelile care se fac se datoresc absenței unor veritabili specialiști.

— Există chiar domenii importante (cum ar fi cel al hîrtiei, al țesăturilor) în care oamenii de meserie lipsesc aproape cu desăvîrșire — a precizat în cadrul anchetei noastre criticul de artă, **Mircea Popescu.** Desigur, nu trebuie să uităm că atelierul de restaurare al Muzeului de artă al Republicii Socialiste România are o serie de angajați foarte buni, care își practică meseria cu pasiune. Dar ei sînt puțini și foarte aglomerați, neputînd face față tuturor solicitărilor.

— Cum s-a ajuns la această situație dificilă?

— Din pricina insuficientei folosiri a posibilităților pentru calificarea noilor cadre. Prima: repartizarea pe lîngă specialiștii pe care îi avem a unor tineri cu aptitudini pentru această profesiune. Aici, în decursul anilor, ei ar fi putut, încetul cu încetul, să deprindă tainele unei meserii care exclude jumătățile de măsură, pretinzînd numai o deosebit de înaltă calificare (aflăm că începînd din 1969, C.S.C.A. a aprobat o serie de astfel de posturi în cadrul Muzeului de artă și că viitorii absolvenți vor fi repartizați la cîteva mari muzee din țară). A doua: înființarea în cadrul Institutului de arte plastice a unui curs de specializare, în ultimul an, care să ofere un bagaj de cunoștințe minime, suficiente însă ca cele învățate ulterior, la cursurile de perfecționare din muzeu, să nu se grefeze pe un teren absolut virgin. Și cea de-a treia: un cît mai intens schimb de date științifice și, mai ales, de specialiști cu alte țări avînd îndelungi tradiții în domeniul restaurării obiectelor de artă (Uniunea Sovietică, Italia, Iugoslavia, Franța, Grecia). La aceste observații am putea adăuga și faptul că nu întotdeauna alegerea celor trimiși să se specializeze în străinătate a fost făcută cu maximum de obiectivitate, astfel încît să devină cadre realmente bine pregătite în profesiunea aleasă. Nu e mai puțin adevărat că și lipsa unor condiții tehnice adecvate a făcut ca unele restaurări să nu mai poarte girul maximei autenticități. Aceeași opinie au exprimat-o și Mircea Popescu și Gh. Zidaru. Dacă, după cum am arătat pînă acum, restaurarea este o adevărată artă, în aceeași măsură ea reprezintă și o știință. Empirismul nu are ce căuta nici în acest domeniu unde trebuie stabilită cu precizie compoziția unei anumite substanțe, vechimea ei, rezistența alteia. Cu toate acestea, aparatajul tehnic este încă insuficient, iar personalul de specialitate din nou neîndestulător. De pildă, la singura secție de restaurare a obiectelor de cultură a cărei activitate se apropie de exigențele maxime, cea de pe lîngă Muzeul de artă al Republicii Socialiste România, laboratorul de chimie și cel de raze Roentgen sînt deservite de doi colaboratori externi, în schemă nefigurînd posturi pentru salariați proprii.

Toate aceste lipsuri conduc în ultimă instanță la situația paradoxală, constatată de noi chiar în acest sezon, că o bună parte din fondul de intervenții urgente al C.S.C.A., în materie de restaurări de obiecte de artă, rămîne necheltuit — în timp ce valori din cele mai prețioase se degradează! Așadar, bani există, bunăvoință de a restaura de asemenea, lipsesc în schimb cei chemați să o facă.

Acestea sînt faptele constatate cu prilejul anchetei noastre. Pornind de la ele, toți interlocutorii au subliniat necesitatea luării unor măsuri urgente, în vederea ameliorării situației create. Încercînd să sistematizăm propunerile formulate ne-am adresat academicianului **George Oprescu,** unul dintre cei care au militat neobosit de-a lungul anilor pentru protejarea și restaurarea obiectelor de cultură. D-sa a apreciat că „în prezent, eforturile trebuie să se îndrepte în două direcții. În primul rînd este necesară o acțiune de restaurare curentă, de întreținere a obiectelor de cultură răspîndite în toate muzeele țării. Pentru aceasta în principalele centre județene ar trebui să existe cadre, chiar cu o pregătire medie, care să cunoască cum poate fi oprit procesul deprecierii diverselor bunuri. Astfel ar putea fi creat un răgaz de cîțiva ani, în care degradarea unor valori din patrimoniul cultural nu ar mai progresa, pînă cînd noii specialiști vor veni să lucreze nemijlocit, pentru a salva de la pieire inestimabilele valori culturale. În al doilea rînd, în perspectivă, se conturează necesitatea înființării unui laborator central, care să se însărcineze cu restaurarea lucrărilor celor mai dificile, celor mai valoroase, celor mai urgente, și care să aibă și un rol de cercetare științifică. Soluția, deși pretinde o anumită investiție inițială, este mai economică decît dotarea fiecărui muzeu județean cu aparatura tehnică cea mai perfecționată, în vederea restaurărilor de calitate".

Ideea laboratorului central, ca de altfel și altele formulate în ancheta de față, nu este nouă. Sîntem în posesia unui „Studiu" al C.S.C.A. datînd din 1966 în care, discutîndu-se de asemenea „urgent" și „neîntîrziat", se detalia argumentat proiectul mult așteptatului laborator. Desigur instituția nu putea fi înființată atîta timp cît lipseau cadrele care s-o deservească. Dar au trecut doi ani și nu s-a întreprins nimic concret, din nici un punct de vedere, pentru a se apropia data realizării laboratorului. Și nu trebuie uitat că fiecare zi întîrziere poate duce la pierderi irecuperabile. Este lucrul pe care am dori să și-l reamintească cît mai repede toate forurile interesate.

Radu CONSTANTINESCU

tv

10.00 — Ciclul matematică. Tema: „Relații".
10.30 — Ciclul limba română. Tema: Introducere în gramatica limbii române.
11,00 — Curs de limba franceză (reluarea lecției de luni).
11.30 — Curs de limba engleză (reluarea lecției de marți).
12.00 — TV pentru specialiștii din industrie. Ciclul „Cibernetică": Concepția actuală în cibernetică (reluare).
17,30 — Pentru școlari. „Cartea mea-i, ființă, o treaptă". Transmisiune de la Biblioteca Academiei. Prezentarea emisiunii făcută de prof. Șerban Cioculescu, membru corespondent al Academiei.
18,00 — Telecronica economică. Tema: „Cum se pot reduce cheltuielile materiale de producție".
18.30 — Curs de limba germană.
19.00 — Club XX — emisiune pentru tineret.
19.30 — Telejurnalul de seară.
19,50 — Buletinul meteorologic. Publicitate.
20.00 — Studioul de poezie: Partidului.
20.10 — Muzică populară românească. Cîntă: Ana Ispas, Vlad Dionisie.
20,25 — Transfocator: Medicamentele.
20,45 — „Cele mai frumoase... zece" Muzică ușoară cu: Gigi Marga, Gaston Ursu, Nicolae Kirculescu, Silviu Stănculescu, Marian Gruia și Tom Jones.
21,10 — Avanpremiera.
21.25 — Tele-cinemateca: „În amurg" — producție a studiourilor franceze cu: Louis Jouvet, Michel Simon, Victor Francen.
23.05 — Telejurnalul de noapte.

cinema

● **Planeta maimuțelor:** PATRIA — 9; 11,30; 14; 16,30; 21,15.

● **Operațiunea San Gennaro:** SALA PALATULUI 19,30 (seria de bilete 2567), FESTIVAL — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21, la grădină 19,30, FEROVIAR — 9—15,45 în continuare 18,15; 20,45; MODERN — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45. ARENELE LIBERTĂȚII — 19,30.

● **Frumoasele vacanțe:** REPUBLICA — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21.

● **Marysia și Napoleon:** LUCEAFĂRUL — 8,15; 10,30; 13; 15,45; 18,15; 20,45, GRĂDINA DOINA — 19.

● **Winnetou — seria III-a:** VICTORIA — 9; 11,15; 13,45; 16,15; 18,30; 20,45, GRIVIȚA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, AURORA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,30, la grădină — 19,30.

● **Neînțelesul:** CAPITOL — 8,45; 11; 13,30; 16; 18,30; 21, la grădină 19,30, FLAMURA — 9—16 în continuare; 18,15; 20,30, grădina DINAMO — 19,15.

● **Roata vieții:** SALA CINEMATECA — 9,45; 12; 14,15; 16,30; 18,45; 21, VOLGA — 8,30—13 în continuare; 15,30; 18; 20,30.

● **Prințesa:** CENTRAL — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21.

● **Tudor** (seriile I și II): LUMINA — 8,45—15,45 în continuare; 19,30.

● **O lume nebună, nebună, nebună** DOINA — 11,30; 16; 19,30.

● **Program pentru copii:** DOINA — 9; 10.

● **Inimă de mamă:** UNION — 15,30; 18; 20,30.

● **Graiul animalelor:** TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.

● **Fratele doctorului Homer:** EXCELSIOR — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.

● **Piramida zeului Soare:** ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 10; 15,30; 17,45; 20, VIITORUL — 15,30; 18; 20,30.

● **Domnișoarele din Rochefort:** BUZEȘTI — 15,30; 18; 20,30.

● **El Dorado:** DACIA — 8,15; 15,45; 18,15; 20,45.

● **Trei copii „minune":** BUCEGI — 9—13,30 în continuare; 16; 18,15; 20,30.

● **Vicontele plătește polița:** UNIREA — 15,30; 18, la grădină — 20.

● **Înfrîngerea lui Alexandru cel Mare:** LIRA — 15,30; 18, la grădină — 20.

● **Tarzan, omul-maimuță:** DRUMUL SĂRII — 15; 17,30; 20, VITAN — 15,30; 18; 20,30, la grădină 19,30.

● **Premiere strict secrete:** GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,30.

● **În orașul „S":** COTROCENI — 15,30; 18; 20,30.

● **Surprizele dragostei:** MELODIA — 8,30; 10,45; 13,15; 15,45; 18,15; 20,45.

● **Vin cicliștii:** FLOREASCA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, TOMIS — 9,30—15,30 în continuare; 18,15; 20,30, la grădină 19,15.

● **Balul de simbătă seara:** MIORIȚA — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30.

● **Hatari:** MOȘILOR — 15; 19, la grădină 19,30.

● **Eu, eu, eu... și ceilalți:** POPULAR — 15,30; 18; 20,30.

● **Neamul Șoimăreștilor:** MUNCA — 16; 19.

● **Prin Kurdistanul sălbatic:** FLACĂRA — 15,30; 18; 20,30.

● **Caut o nevastă:** ARTA — 9,30; 11,15; 13; 14,45; 16,30; 18,30; 20,30, la grădină 19,30.

● **K. O.:** RAHOVA — 15,30; 18; 20,30.

● **Șapte oameni de aur:** GRĂDINA RAHOVA — 19,30.

● **Ultima noapte a copilăriei:** PROGRESUL — 15,30; 18; 20,30.

● **Minunata Angelica:** GRĂDINA PROGRESUL-PARC — 19,30.

● **Înnorare trecătoare:** FERENTARI — 15,30; 18; 20,30.

● **Cu toată viteza, înainte!:** PACEA — 16; 18; 20.

● **Nebunul din laboratorul nr. 4:** CRINGAȘI — 15,30; 18; 20,15.

● **Noaptea nunții în ploaie:** COSMOS — 15,30; 18; 20,15.

teatre

● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (Sala Studio): **Părinții teribili** — 19,30.
● Teatrul mic: **Tango** — 20.
● Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): **Șoricelul și păpușa** — 17, (sala din str. Academiei): **A fugit un tren** — 17.
● Teatrul „C. Tănase" (Sala Savoy): **Comici vestiți ai revistei:** N. Stroe — 19,30.

ECHILIBRUL DINAMIC AL FORMELOR CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

Acad. Nicolae TEODORESCU

În cadrul general al progresului științific, interesul cel mai larg se concentrează asupra dezvoltării vertiginoase a unor sectoare inedite ale științelor fundamentale — electromagnetismul, teoriile structurii atomice și apoi nucleare, teoria corpului solid, electronica, chimia fizică, chimia polimerilor, logica matematică și cercetarea operațională, biologia moleculară, mecanica maselor variabile, analiza numerică etc. Acest puternic interes își găsește explicația în constatarea că marile cuceriri ale tehnicii, care au revoluționat producția și productivitatea muncii, sînt tributare realizărilor epocale ale științei zilelor noastre. Astăzi, nici o realizare tehnică de oarecare însemnătate nu mai este fructul cercetării empirice a fenomenelor naturii — și aceasta nu pentru că revoluția tehnico-științifică ar fi instituit cultul științei teoretice, adorația mistică a modelelor abstracte, ci tocmai pentru că ea a impus rentabilitatea realizărilor tehnico-științifice, promovînd știința la rangul de factor determinant al producției și conferindu-i, o dată cu aceasta înaltă investitură, răspunderi sociale importante.

În țara noastră, dezvoltarea științei este o necesitate structurală, determinată de înseși cerințele obiective ale creării unei societăți capabile să atingă cele mai înalte performanțe pe toate planurile. În cadrul măsurilor adoptate de conducerea partidului și statului, un mare rol în dezvoltarea științei revine Consiliului Național al Cercetării Științifice, care duce o acțiune multilaterală de cuprindere, organizare și orientare a problemelor de principiu și de conținut ale cercetării științifice, ale valorificării complexe a acesteia în construcția socialistă. Roadele unei astfel de activități nu apar instantaneu, nu sînt ușor de recoltat, deși sînt așteptate cu nerăbdare atît de oamenii de știință, cît și de întreaga noastră societate, fiindcă organizarea științei este o problemă nouă, complexă, dinamică, prezentînd multe aspecte inedite.

Directivele Comitetului Central al partidului cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, relevînd necesitatea realizării unității dintre cercetare și practică, subliniază: „Orînduirea noastră are posibilitatea de a orienta potențialul științific al țării spre obiectivele majore ale progresului economiei și culturii; mecanismul vieții sociale favorizează legarea tot mai strînsă a cercetării cu necesitățile producției materiale, cu celelalte activități sociale utile, reunirea și coordonarea forțelor științifice în vederea realizării aspirațiilor întregii națiuni". Pentru o justă orientare în acest amplu program, pentru realizarea echilibrului armonios și a unei circulații naturale și creatoare între părțile sale, este obligatoriu să privim cercetarea prin prisma principială, științifică a modului în care se desfășoară în toate sectoarele ei.

Termeni care altă dată — cînd știința se dezvolta ca un lux auxiliar învățămîntului, sau cu sprijinul unor generozități ocazionale — erau folosiți sporadic, numai în mediul cercetătorilor, au astăzi o largă circulație publică. Există o multiplă preocupare, de ordin curent, pentru problemele de cercetare fundamentală, aplicativă sau de dezvoltare, care toate, din diverse puncte de vedere, raportează știința la utilitatea ei social-economică. În baza unei „clasificări" larg uzitate, orientarea cercetării spre rezolvarea problemelor primordiale ale practicii ar reveni cercetării aplicative și celei de dezvoltare, iar investigarea secretelor încă nelămurite, sau chiar încă nebănuite ale naturii — cercetării fundamentale.

Dacă discuțiile asupra clasificării cercetării științifice ar păstra un caracter filozofic, afectînd numai gnoseologia și metodologia științifică, rezultatele lor nu ar fi deosebit de fructuoase pentru progresul științei, și cu atît mai puțin pentru influența acesteia asupra vieții materiale și spirituale a societății. În realitate însă, aceste discuții privesc însăși încadrarea cercetării științifice în viața socială și economică și de concluziile lor depind atît progresul științei, cît și poziția acesteia în ansamblul activităților social-economice, ca și roadele materiale ale cercetării.

Într-un articol din revista „Scientific American", savantul fizician de mare prestigiu, prof. V. F. Weisskopf, fost director general al Centrului european de energie nucleară (C.E.R.N.), atrage atenția asupra importanței deosebite a „cercetării pure" (fundamentale). Arătînd că înainte de al doilea război mondial costul cercetării fundamentale era atît de scăzut, încît aceasta putea fi finanțată din surse particulare sau din fonduri acordate învățămîntului, autorul menționează că în S.U.A., de pildă, bugetul anual al științelor fundamentale se ridică astăzi la trei miliarde de dolari. Această sumă depășește de departe nivelurile de finanțare anterioare (deși ea nu apare ca deosebit de impresionantă în comparație cu cele 13 miliarde cheltuite de societate pentru băuturi alcoolice, cu cele 8,4 miliarde cheltuite pentru tutun și cu alte 3 miliarde pentru „jucăriile durabile, echipamentele sportive, ambarcațiunile de agrement și avioanele particulare").

puncte de vedere

Astfel pusă, problema depășește limitele unei situații particulare. Ea poate și trebuie să fie încadrată în problema mult mai vastă și de o actualitate indiscutabilă a raporturilor științei cu practica și, în consecință, a raporturilor mutuale ale componentelor științei, a raporturilor dintre cele trei forme ale cercetării științifice: fundamentală, aplicativă și de dezvoltare. Pentru a înțelege mai clar aceste raporturi, vom recurge la modelul științific.

Noțiune incontestabil comună tuturor disciplinelor științei, modelul științific ar putea fi sumar definit ca o schemă, mai mult sau mai puțin abstractă, a unor obiecte sau fenomene din realitatea obiectivă. Modelul cel mai eficient al cercetării științifice este cel de dezvoltare, model concret al realității puse în serviciul practicii. Sectoarele cele mai înaintate, mai prestigioase, mai senzaționale și în același timp mai rentabile ale practicii folosesc realizări tehnice, deci modele de dezvoltare. Este suficient să citâm dispozitivele de automatizare, care au schimbat condițiile de muncă, au multiplicat în mod uimitor producția și au mărit de cîteva ori productivitatea muncii. Astăzi nu se mai poate concepe o uzină modernă, un sistem de telecomunicații, o întreprindere complexă fără aplicarea principiilor automatizării, sub forma concretă a dispozitivelor automate. Este indiscutabil însă că orice astfel de dispozitiv este fructul colaborării automaticii aplicate cu fizica teoretică și experimentală, cu electronica teoretică și aplicată, cu automatica teoretică, a cărei înfățișare este aceea a unei sinteze a numeroase capitole ale matematicii moderne, cu logica matematică etc., etc.

De aici rezultă consecințe atît metodologice, cît și utilitare. Prima este că unitatea științei implică dezvoltarea armonioasă a celor trei forme ale cercetării științifice: fundamentală, aplicativă și de dezvoltare. A doua, că unitatea științei cu practica implică, pe de o parte, orientarea cercetărilor fundamentale și aplicative spre rezolvarea marilor probleme ale practicii, pe de altă parte, încurajarea lucidă a acelor sectoare ale cercetării de avangardă spre care cercetătorii de competență recunoscută și însuflețiți de entuziasm creator, vor să se avînte, cu conștiința că pot ajunge la țintă, fără a depăși limitele posibilităților de finanțare ale bugetului nostru.

Ca și într-o orchestră, din care nu pot lipsi instrumentele soliste, a căror intervenție reliefează simfonia, din ansamblul cercetării nu pot lipsi cercetările prioritare. Acestea răspund problemelor acute atît ale practicii, cît și ale științei însăși, dată fiind unitatea indestructibilă dintre știință și practică. În vederea abordării problemelor prioritare ale practicii, trebuie să sprijinim cu perspicacitate și abordarea problemelor prioritare ale științei.

Desigur, în final este vorba de valorificarea cercetării științifice, de ceea ce aceasta produce pentru societate. Din acest punct de vedere, pledoaria prof. Weisskopf pentru cercetarea fundamentală — sub forma cea mai de avangardă, pe care o numește pură — ni se pare oarecum timidă, fiindcă nu pune direct accentul asupra rentabilității cercetării fundamentale. Cercetarea fundamentală este de fapt strîns legată de practică, în sensul larg al acesteia de finalitate utilă societății umane, corespunzînd cerințelor vieții sociale, economice sau culturale. Istoria științei demonstrează cu prisosință că cercetările fundamentale de mare amploare se concretizează adesea în aplicații ce determină salturi calitative în dezvoltarea tehnicii și economiei. Mașina cu aburi, automobilul, avionul, rachetele cosmice, antibioticele, chiar organizarea științifică a conducerii marilor întreprinderi și planificarea științifică a producției nu au fost descoperite spontan, empiric, ci toate au la bază rezultate fructificate ingenios ale cercetării fundamentale — adevărat rezervor de idei practice ce se cere însă continuu alimentat.

Iată de ce consider că cele trei forme amintite ale cercetării științifice — deși admise, în general, pentru fixarea ideilor — trebuie considerate pe picior de egalitate, strîns legate între ele, apreciate, sprijinite și valorificate ca atare. Orice ierarhizare a acestora ar constitui, după părerea mea, o cauză de rupere a echilibrului dinamic în dezvoltarea științei, de rupere a unității acesteia, ca și a unității științei cu practica.

Ansamblul de măsuri adoptate de partidul și statul nostru pentru perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale constituie un puternic stimulent și pentru energia creatoare a oamenilor de știință și cercetătorilor. Orientarea direcțiilor de cercetare, concomitent cu dezvoltarea bazei materiale a științei și perfecționarea pregătirii cadrelor științifice, vor crea condițiile optime corespunzătoare necesităților sporite ale actualei noastre etape de dezvoltare, pentru ca știința românească, devenind un important factor al producției de bunuri materiale, să-și aducă deplina contribuție la valorificarea superioară a resurselor economiei și culturii naționale.

Deschiderea stagiunii la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra"

Marți, 1 octombrie, Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" își deschide noua stagiune cu spectacolul „Luceafărul" de Barbu Ștefănescu Delavrancea. Pentru această stagiune colectivul teatrului a pregătit noi premiere. În luna octombrie vor fi prezentate: „Melodie varșoviană" de Leonid Zorin. (În distribuție: Rodica Tapalagă și Aurel Cioranu), „Dansul morții" de August Strindberg (cu Fory Etterle, Ileana Predescu, Ion Besoiu și Doina Mavrodin), „Meteorul" de Friedrich Dürrenmatt (interpretează: Toma Caragiu, Beate Fredanov, Petrică Gheorghiu, Lucia Mara, Mihaela Juvara, Rodica Tapalagă, Gheorghe Ghițulescu, Corneliu Coman, Emmerich Schaffer, Sorin Gabor, Dumitru Onofrei, Virgil Ogășanu, Vasile Florescu, Adrian Georgescu, Dorin Dron, Nae Ștefănescu, Mircea Gogan, Dumitru Dumitru și alții).

Biletele la spectacolele teatrului se pot procura prin casele de bilete din bd. Schitu Măgureanu 1, Podul Izvor — telefon 14 60 60 și din str. Alexandru Sahia 76 A, Grădina Icoanei — telefon 12 44 66; prin agenția de bilete din Calea Victoriei 68 — telefon 14 79 77; prin responsabilii culturali din instituții și întreprinderi.

Pentru spectacolele teatrului se pot procura și abonamente, din Calea Plevnei nr. 1 — telefon 14 75 46.

Pe agenda de lucru a consiliilor profesorale

(Urmare din pag. I)

încep să nu le mai acorde toată atenția cuvenită. Tot astfel cu practica în producție. În ultimul timp a fost adoptată o formulă îmbunătățită, dar insuficientă în perspectiva noilor sarcini ale pregătirii studenților. De ce? Pentru că, de pildă, practica de la sfîrșitul anului II se reduce mai mult la o plimbare prin uzină. Întreprinderile sînt și așa ocupate cu practica studenților mai mari, iar prezența colegilor lor din anul al II-lea produce aglomerări. De aceea sîntem de părere că fixarea acestei practici în prima săptămînă de curs din anul al II-lea, concentrarea practicii din anii III și IV pe o perioadă de 6 săptămîni la sfîrșitul cursurilor ar da rezultate mult mai bune. Ce vreau să spun prin aceste exemple? Că **oricît de adecvat ar fi cadrul organizatoric al învățămîntului, hotărîtoare sînt în primul rînd activitatea noastră cotidiană, eforturile spre o autoperfecționare continuă, corelate cu stimularea receptivității studenților.**

Noul an universitar coincide cu importante perfecționări și în domeniul învățămîntului economic. „În institutul nostru, încă din anul universitar trecut a început să fie perfecționată structura organizatorică, pe măsura noilor sarcini pe care le ridică practica economică — a relevat **prof. dr. docent Marin Lupu,** rectorul Academiei de studii economice. În perspectiva acestora, în locul celor 3 facultăți de atunci, astăzi funcționează 6 facultăți: de calcul economic și cibernetică economică, de economie a producției și de contabilitate, pe lîngă cele mai vechi, de comerț, finanțe și economie generală. În cuprinsul facultății de calcul economic și cibernetică economică a apărut o secție nouă — cibernetica economică — și a fost consolidată secția de mecanizare a calculului, existentă cu un an înainte. Concomitent sau treptat, în secțiile institutului nostru au fost introduse o serie de cursuri noi cum sînt cele de calcul economic, cibernetică economică, mașini de calcul ș.a. Iar pentru a întări și mai mult latura umanistă a procesului de învățămînt au fost introduse și adaptate diferitelor secții cursuri de sociologie economică și de psihologie socială. **Dezbaterile la care am participat recent au atestat din nou hotărîrea tuturor colegilor noștri de a fructifica cît mai bine posibilitățile create pentru ca procesul de învățămînt să se desfășoare la nivelul celor mai înalte exigențe".**

— În realizarea dezideratului mereu actual ca școala să se înscrie pe orbita celor mai avansate cuceriri științifice este imperios necesară o delimitare strictă a sarcinilor specifice fiecărui nivel al învățămîntului — a continuat **prof. ing. Radu Prișcu,** rectorul Institutului de construcții. Iată de ce și cu ocazia alegerii organelor de conducere în institutul nostru s-au subliniat, o dată în plus, oportunitatea și eficiența înființării învățămîntului de subingineri. **Oportunitate,** deoarece economia națională are nevoie, pentru organizarea și conducerea unor procese de producție, sau realizarea unor lucrări care nu necesită o calificare inginerească, de acest nou tip de specialist. **Eficiență,** în sensul că pregătirea subinginerilor se realizează într-o perioadă de școlarizare mult mai scurtă, de 2 sau 2 1/2 ani. **Afluența mare de candidați la concursul de admitere pentru învățămîntul de subingineri este un argument în plus pentru definitivarea cît mai urgentă a planurilor și programelor de învățămînt, în așa fel încît pregătirea cadrelor să dobîndească un caracter tot mai unitar.**

Cu ocazia dezbaterilor a revenit deseori în discuție necesitatea unei preocupări constante pentru întărirea în permanență a rolului formativ al învățămîntului superior, în așa fel încît toți studenții să dobîndească deprinderea și capacitatea de a aborda problemele specialității alese dintr-un punct de vedere esențial, de a le cunoaște și rezolva prin gîndirea și munca lor personală. „În perspectiva acestui deziderat are o mare importanță informarea profesională la zi a studenților, îmbogățirea cunoștințelor lor cu cele mai noi achiziții de specialitate — opina **prof. dr. docent Gheorghe Pușkaș,** rectorul Institutului de medicină și farmacie din Tg. Mureș. De aceea în noul an universitar e cazul să **punem un și mai mare accent pe indicarea bibliografiei românești și a celei scrise în limbi de circulație mondială, în așa fel încît ei să dobîndească o imagine cît mai concludentă asupra ultimelor descoperiri.** Totodată cred că este necesar **să sporească ritmul activității editoriale.**

Firesc, multe dintre cadrele didactice care au participat la discuțiile organizate cu ocazia alegerii consiliilor profesorale au procedat la un schimb util de idei asupra unei probleme de maximă actualitate: **îmbunătățirea conținutului ideologic al întregului învățămînt.** Așa cum au subliniat **numeroși vorbitori,** înarmarea studenților cu principiile politicii partidului, cu ideologia marxist-leninistă constituie cheia înțelegerii într-o perspectivă superioară a proceselor și fenomenelor științifice. În această ordine de idei, **conf. univ. Nicolae Kallos,** șeful catedrei de filozofie și sociologie a Universității „Babeș-Bolyai" din Cluj, ne-a declarat: „Mi se pare imperios necesar ca, **folosind din plin posibilitățile create de realitățile din țara noastră, de politica clarvăzătoare a partidului, întregul corp profesoral să acționeze pentru a cultiva și dezvolta la studenți concepția marxist-leninistă despre lume, societate, om și viață.**

Nouă, celor care lucrăm în domeniul predării științelor sociale, ne revin sarcini deosebit de mari în noul an de învățămînt. Ne preocupă intens adaptarea predării științelor sociale la specificul institutelor și facultăților, precum și lărgirea sferei de cuprindere a problematicii cursurilor cu scopul de a releva cele mai importante aspecte ale vieții politice, sociale, economice și ideologice. Temeinicia acestor preocupări e confirmată și de unele încercări din universitatea noastră. La Facultatea de fizică, de pildă, a fost experimentat, cu bune rezultate, un curs unitar de filozofie. În lecțiile predate studenților de la istorie li s-au accentuat problemele de filozofie a istoriei, celor de la filologie problemele de filozofie a culturii, de axiologie etc. **Consider însă că, pentru a fi pe deplin eficiente, acestе preocupări trebuie să depășească limitele unor căutări de adaptare a predării la nevoile uneia sau alteia dintre facultăți și să contribuie la ridicarea predării științelor sociale la nivelul mișcării filozofice contemporane, înviorată, dinamizată în țara noastră de activitatea ideologică actuală a partidului".**

Iată-ne pe terenul — mult discutat și cu ocazia recentelor dezbateri ale cadrelor didactice din învățămîntul superior — preocupărilor pentru o încărcare cît mai rațională a studenților cu activități didactice și examene. „E firesc — a adăugat **prof. ing. Dumitru Atanasiu,** decanul Facultății de construcții a Institutului politehnic din Iași — să subscriem măsurilor adoptate în ultimul timp pentru reducerea numărului disciplinelor prea restrînse, introduse adesea în mod artificial, pentru programarea unor grupe de discipline la alegere. Cred, de asemenea, că sînt cît se poate de bine venite și prevederile privind limitarea la maximum 7 a numărului de examene, precum și reducerea orelor de activitate didactică obligatorie pentru studenți la maximum 28—30 de ore săptămînal ș.a. Numai că, asemenea modificări, spre a se constitui ca perfecționări propriu-zise, trebuie să ducă, în ultimă analiză, la **o desfășurare mai bună a studiului individual al studenților, la stimularea gîndirii lor creatoare".**

Am consemnat și punctul de vedere exprimat, asupra unora dintre problemele amintite aici, de un reprezentant al studenților, tov. **Nicolae Niculescu,** locțiitor al secretarului Comitetului U.T.C. al Centrului universitar Iași: „Din discuțiile purtate și din anchetele efectuate printre studenți, ne-am convins de faptul că le este de mare folos și ei știu să prețuiască pregătirea, pasiunea, dăruirea cadrului didactic, experiența „bătrînului" profesor și entuziasmul tînărului asistent. Își doresc însă un dialog viu, deschis, argumentat, care să le stimuleze inițiativa creatoare, dorința lor crescîndă de informare și cunoaștere. Acestea sînt, credem, cerințe fundamentale care obligă deopotrivă atît corpul profesoral cît și organizațiile de tineret din facultăți la o colaborare rodnică, precis coordonată. În fond, **fiecare oră de curs sau seminar, fiecare activitate specifică organizațiilor studențești poate să fie un prilej de educație cetățenească, socialistă, patriotică.** În spiritul recentelor măsuri de perfecționare a învățămîntului sîntem, așadar, datori să ne concentrăm și asupra îmbunătățirii de substanță a muncii educative. Reușita este, fără doar și poate, condiționată de o profundă cunoaștere, atît din partea corpului profesoral, cît și a organizațiilor de tineret, a pulsului activității studențești".

Sînt tot atîtea probleme de interes actual în viața noastră universitară care au făcut obiectul amplelor discuții, dezbateri și schimburi de opinii prilejuite de recenta organizare a consiliilor profesorale, a senatelor, de alegerea rectorilor și decanilor. Probleme care se înscriu în aria largă de preocupări a întregului corp profesoral angrenat în înfăptuirea prevederilor Directivelor Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

Cum se poate crea un colectiv de... personalități

anchetă socială

Pare un adevăr definitiv cîștigat — demonstrat prin toate mijloacele moderne de investigare a ființei omenești — că singura premisă posibilă, unicul teren real de formare și manifestare a personalității este colectivul. Greu, dacă nu chiar imposibil, de conceput afirmarea unei individualități umane pe o insulă pustie : pînă și Robinson Crusoe nu s-a putut manifesta ca individualitate de sine stătătoare, cu trăsături distincte, pregnant conturate, decît odată cu apariția indigenului Vineri, deci odată cu închegarea unui „colectiv" ; a avut putința să se raporteze, și-a confruntat, în acțiuni reciproc utile, posibilitățile și carențele.

Nu există orînduire socială mai profund interesată în dezvoltarea și afirmarea unor individualități creatoare puternice decît cea socialistă. „Socialismul — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — **asigură manifestarea multilaterală a posibilităților de creație ale individului și colectivității. Lichidarea exploatării omului de către om a descătușat personalitatea umană creînd condiții pentru înflorirea ei, pentru afirmarea inițiativei și capacității celor ce muncesc pe toate planurile activității sociale**".

În raportul colectiv-individ, etica socialistă și-a rostit de mult cuvîntul — un cuvînt greu, încărcat de toată bogăția și diversitatea practicii sociale — sublinînd că **îmbinarea organică a interesului colectiv cu cel individual reprezintă cea mai fecundă garanție a realizării de sine a fiecărui membru al societății.**

Se poate oare spune că, în domeniul unor structuri atît de complexe, cu implicații atît de multiple și fine, toate problemele au fost definitiv elucidate și rezolvate ? Că nu se mai întîlnesc nici un fel de incomprehensiuni și obstacole care grevează, în mai mare sau mai mică măsură, armonia și dinamica angrenajului ? Au fost oare pretutindeni învinse prejudecățile anchilozate potrivit cărora aceste raporturi au un „sens unic"? Există oare, în toate locurile de muncă, preocuparea pentru o „circulație de investiții" în ambele sensuri, mai precis, pentru îndeplinirea datoriei individului față de colectiv și pentru crearea de către colectiv a celor mai prielnice condiții de dezvoltare și afirmare a personalității ?

La aceste întrebări ne-am străduit să aflăm răspuns, în cadrul actualei anchete.

— Practica ne demonstrează prin numeroase ilustrări grăitoare — este de părere sociologul **N. Dumitru** — că în mijlocul feluritelor colective se formează oameni cu o atitudine activă, oameni la care procesul de activizare socială depășește stadiul apariției unor manifestări disparate de atitudine conștientă, atingînd nivelul în care ele se constituie într-o sinteză. Acești membri înaintați ai grupurilor sociale reprezintă nucleele de concentrare a inițiativei și frămîntării creatoare colective, în jurul cărora se polarizează elementele active din conduita celorlalți indivizi ; ei sînt primii care sesizează problemele ridicate de viață în fața colectivului, care găsesc mijloacele de soluționare, care antrenează și pe ceilalți în acțiune ; în sfîrșit, ei sînt mai receptivi la însușirea și generalizarea experienței sociale înaintate. **În aceste individualități robuste și eficiente se exprimă, în mod concentrat, elementele create de viața colectivă și, simultan, ei sînt catalizatori ai procesului activizării colective, capabili să grăbească și să îmbogățească acest proces.**

— Care sînt, după opinia dumneavoastră, condițiile indispensabile apariției și manifestării unor asemenea personalități ?

— Factorul fundamental, fără de care o reală individualitate creatoare nu se poate impune atenției, este **lărgirea continuă a cîmpului inițiativei personale în cadrul disciplinei generale a colectivului.**

Rolul conducerii unui colectiv se dovedește a fi — așa cum se desprinde din discuțiile cu majoritatea interlocutorilor noștri — esențial în crearea climatului propice pentru formarea și manifestarea individualităților. Organizarea întregului complex de activități din cadrul grupului, în așa fel încît să îngăduie valorificarea cît mai eficace a oricărui sîmbure de inițiativă creatoare, reprezintă **o adevărată „tehnologie" a echilibrului și corelării între individual și obștesc**, pentru ca realizarea de sine să constituie un moment fundamental al împlinirii creatoare a colectivului.

Toate acestea ni s-au înfățișat cu deosebită pregnanță în decursul convorbirilor pe care le-am avut cu cîțiva membri ai colectivului de muncitori și tehnicieni de la modernul complex de industrializare a lemnului din Focșani. De ce ne-am oprit tocmai în această întreprindere ? Pentru că în ultimii doi ani aici s-au perindat două tipuri de conducători (actualul director, al treilea, funcționează abia de vre-o lună), cu stil și metode de conducere diametral opuse, care și-au imprimat, fiecare la timpul său, amprenta nu numai asupra vieții colective, dar și asupra relațiilor colectiv-individ.

— Primul dintre acești directori — ne declară tovarășul **Augustin Flonta**, secretarul comitetului de partid — s-a „remarcat" prin faptul că, vrînd „să se pună bine cu colectivul" (în fond, să fie pe placul unor elemente mai înapoiate) și, totodată, să se evidențieze cu tot dinadinsul în ochii forurilor superioare, a ocrotit, deci a încurajat comiterea anumitor nereguli, în special trecerea de rebuturi la producția globală îndeplinită. Nici azi nu ne-am redresat total de pe urma pagubelor produse de modul haotic în care funcționa evidența. de stilul dezorganizat pe care îl promovase în toată activitatea întreprinderii. Cel care i-a urmat, un om în fond cinstit și mînat de bune intenții, a alunecat pe panta contrarie, întroninneed nu o reală disciplină, rațională și liber consimțită (nimeni dintre oamenii serioși nu se sperie de o asemenea disciplină), ci un climat cazon, rigid, țeapăn, care frîna orice elan. Este semnificativ că **atît sistemul otuzbirului, cît și debandada anterioară, nu au favorizat manifestarea deplină a spiritului de inițiativă.** Nici într-un caz, nici în celălalt, oamenii nu au simțit din partea conducerii un interes autentic, substanțial, nu de paradă, față de eventualele lor idei și soluții inovatoare, în fond față de manifestările individualității lor creatoare.

Așa cum s-a desprins nu numai din cuvintele tovarășului Flonta, dar și din gîndurile pe care ni le-au împărtășit alți membri ai colectivului de la C.I.L.-Focșani, e vorba de încălcarea unor principii și metode specifice întregului nostru edificiu social : **socialismul nu se poate împăca, organic, prin însăși rațiunea sa de a fi, atît cu domnia arbitrariului și a bunului plac, cu manifestările individualismului anarhic, cît și cu întronarea unei atmosfere de dependență servilă, care desfigurează relațiile între oameni, mutilează personalitatea, îi taie aripile.**

— Un puternic impuls pentru afirmarea inițiativei personale și, implicit, a unor individualități — constata tovarășul **Corneliu Dumitrescu**, muncitor la secția finisaj, membru în Comitetul de direcție al combinatului — îl reprezintă **noile forme de muncă și conducere colectivă** pe care le promovează cu consecvență partidul în toate verigile vieții economice și sociale. Acest fenomen se observă și în întreprinderea noastră. Fiecare propunere și sugestie prețioasă venită din rîndurile masei de salariați nu se mai pierde pe drumul unor interminabile peregrinări birocratice, nu se mai irosește în sertarele încăpătoare ale feluritelor servicii, ci devine în mod operativ obiect de discuție în comitetul de direcție ori în consiliul tehnico-ingineresc, impunînd luarea măsurilor practice cuvenite. Așa s-a întîmplat recent cu inițiativa muncitorului Ioan Grigorescu care a sugerat reorganizarea pe temeiuri mai raționale a sectorului de finisaj, inițiativă a cărei aplicare se reflectă pozitiv și în asigurarea unei mai bune protecții a muncii. Mi se pare semnificativ faptul că un om ca Grigorescu a fost propus de noua conducere pentru a merge la școala de maiștri. **Stimularea spiritului de inițiativă rămîne vorbă goală dacă nu e însoțită și de măsuri practice pentru promovarea acelora care vădesc trăsăturile unor autentice individualități, înzestrate cu aptitudini și capacități deosebite.**

Încă Marx a subliniat că o colectivitate nu este o sumă aritmetică de indivizi, ci „exprimă totalitatea legăturilor, raporturilor în care aceștia se află unii față de alții". Adesea un **colectiv reprezintă mult mai mult decît totalitatea forțelor umane din care se compune iar uneori, atunci cînd e dezorganizat, lipsit de coeziune lăuntrică, poate însemna chiar mai puțin decît o singură personalitate valoroasă.**

— Nu se poate ignora — ne spunea doctorul **George Șorodoc**, cercetător principal la Institutul de inframicrobiologie al Academiei — rolul pe care îl joacă, în închegarea unui autentic colectiv, **spiritul critic**, adică confruntarea, uneori incisivă, cu rezultatele obținute pînă în prezent...

— Oare nu se întîmplă, în mediul științific, ca manifestarea atitudinii critice să fie considerată tocmai ca o contrapunere sau o rupere de colectiv ?

— Ar fi o naivitate să negăm acest lucru — ne răspunde, de data aceasta, un tînăr cercetător al aceluiași institut, doctorul **Sergiu Botiș**. Nu putem ignora faptul că un colectiv este **nu numai un grup de individualități, dar și de subiectivități, de temperamente.** Se mai întîlnesc încă îngustimi și păreri preconcepute, bazate pe neînțelegerea proceselor color mai subtile ale relațiilor colectiv-individ. Mai ales se cuvine înțeles un lucru — și anume că **spiritul critic reprezintă, în același timp, un moment de diferențiere, dar și de integrare a individualității în colectiv !**

— La noi, în mediul științific — reia ideea doctorul **Ion Aderca**, șef de sector în institut — terenul cel mai propice de manifestare a spiritului critic și, totodată, un moment esențial al vieții colective îl constituie **dezbaterea.** Fără dezbatere, fără ciocnire de idei, nu numai formarea personalităților, dar însuși **progresul cunoașterii se dovedește, practic, imposibil.** Noi lucrăm în echipe, dar, totuși, fiecare își are sarcina sa proprie de investigație. Dacă n-ar exista momentul acesta suprem al **dialogului**, al **comunicării**, s-ar ivi — iertați-mi termenul medical — **o embolie a colectivului**, o blocare a circulației sanguine care ar periclita vitalitatea întregului organism. Eu personal am asistat la un moment cînd o personalitate a institutului nostru, contrazisă vehement și cu argumente temeinice de un tînăr în privința unei ipoteze științifice, și-a recunoscut deschis „înfrîngerea", felicitîndu-l cu emoție pe preopinent. În fond **a fost o victorie a amîndurora, a colectivului și a personalității totodată.** N-aș cuteza să afirm că asemenea scene se petrec prea des, dar, atunci cînd au loc, condensează în ele un întreg climat...

Ne-am adresat tovarășului **S. Marcus**, cercetător științific principal la Institutul de psihologie, cu rugămintea de a ne împărtăși, în legătură cu această temă, unele observații făcute în cursul investigațiilor sale din ultimii ani.

— În mod spontan — sublinia interlocutorul nostru — individul este dependent de colectivitate. Însă **doar acele colective ce au fost reprezentate prin personalități viguroase, distinct conturate, s-au remarcat ca valoroase.** De aici rezultă, pe plan practic, că în dinamica relațiilor colectivitate-individ, acesta din urmă trebuie astfel susținut încît, integrîndu-se în coeziunea grupului, **să nu-și piardă specificitatea trăsăturilor personalității sale.** Colectivul îi poate spori și accentua valențele proprii printr-o influențare răbdătoare și plină de tact. În felul acesta, **nu numai individul se va integra în colectiv, dar și colectivul în individ, realizîndu-se o simbioză armonioasă.** Multiple sînt exemplele prin care se poate demonstra cum colective de muncă au ridicat din sînul lor valoroase individualități creatoare.

— Nu se întîlnesc oare și cazuri cînd colectivul este privit doar ca un mijloc de afirmare, ca o rampă de lansare pe **firmamentul conștiinței publice ?**

— Este o problemă etică de cea mai mare însemnătate, mai ales pentru mediile artistice. Cunoscînd asemenea situații, îți pui, desigur, întrebarea : poate fi privit colectivul exclusiv ca o proiecție a necesităților interioare, în care să găsești numai ceea ce dorești tu, ca individ, ignorînd necesitățile și năzuințele celorlalți ? Este oare colectivul doar un teren de afirmare individuală ? **Firește, sîntem împotriva topirii individului în colectiv pînă la depersonalizare, dar nici nu ne putem împăca cu o viziune strict utilitară, în cadrul căreia colectivul există numai pentru afirmarea unor indivizi.**

Un imperativ pe care l-au subliniat mai toți interlocutorii noștri se referă la necesitatea de a se realiza o **autentică fructificare a investițiilor colectivului** prin ceea ce individualitățile formate și afirmate în sînul său sînt datoare să-i înapoieze. **Eficacitatea colectivului se măsoară cu un potențiometru sigur : eficiența socială a individului.**

— O personalitate autentică — ne spunea profesorul **Gheorghe Petroni**, directorul liceului „Unirea" din Focșani — își face simțită prezența **nu numai prin lansarea sau vehicularea unor idei noi și îndrăznețe, dar și prin capacitatea de a le transpune în practică.** Nimic nu e, după părerea mea, mai contrar imaginii pe care ne-o facem despre personalitatea creatoare ca sterilitatea, bolboroseala patetică și fără rezultate. Rolul colectivului este tocmai **de a plasa continuu personalitatea cu adevărat creatoare între coordonatele precise ale realului și de a o ajuta astfel să devină cu adevărat „socialmente utilă".**

M-a interesat și opinia unui elev, unul dintre acele elemente remarcabile care se profilează distinct pe fundalul unei întregi generații : **Ion Pînzaru** din clasa a XII-a a liceului „Unirea", timp de trei ani consecutiv laureat al Olimpiadei pe țară la limba și literatura română.

— După părerea mea — ne-a spus el — primejdia cea mai mare pentru afirmarea unei personalități nu o constituie acele forțe înapoiate ale colectivului care frînează deschis manifestarea individualităților, ci acel strat, uneori destul de dens, pe care l-aș numi **stratul II, alcătuit din indivizii placizi, indiferenți, care nu se interesează și nu reacționează în nici un fel la solicitările obștești și nici la problemele culturii.** Uneori din rîndurile acestora (asta se simte, să știți, și într-o clasă de liceu) se ridică un abur greu, învăluitor, care înaintează și îți încețoșează ochii, îți întunecă vederea.

★

Firește, prin forța lucrurilor, în ramele restrînse ale prezentei anchete nu putem epuiza nici pe departe multitudinea de aspecte și probleme pe care ni le-a relevat investigația acestui vast tărîm psihosocial. Dacă ar fi să concentrăm sintetic concluzia generală ce s-a desprins din convorbirile noastre, ne-am referi la tendința tot mai manifestă, specifică unei societăți în plină eflorescență creatoare, spre afirmarea — pe cît posibil — a fiecărui membru al colectivului ca o personalitate, spre crearea, deci, a unor **colective de personalități.**

Victor BÎRLĂDEANU

SCHIȚE SATIRICE

Ce-ați avut cu el, tovarășe director?

de Nicuță TĂNASE

Chiar în ziua aia se împlinea o lună de cînd Petre Gabor sosise dintr-a treia detențiune. Prima dată fusese închis (conform sentinței 649) pentru furt din avutul obștesc. Pagubise statul cu 23 645,50 lei. Vînduse niște motoare electrice proprietatea trustului de construcții unde lucra, unor grădinari particulari care aveau nevoie de motoare pentru stropirea legumelor.

A doua oară a fost închis ceva mai mult, datorită sentinței penale 3.161. Se angajase la alt trust de construcții și pentru că avea scris frumos și citeț, i se dăduse postul de calculator principal de țtate de plată. De data aceasta adusese trustului pagube de 63 015 lei prin angajarea unor morți din cimitirul megieș trustului. Morții apăreau pe țtate, împărțiți prin diferite echipe, ca zidari, mozaicari, betoniști, săpători... Gabor, avînd „procură" de la morți, le ridica salariile.

A treia oară, angajat fiind, în construcții și reparații de imobile, după ce fusese îndelung verificat, i se dăduse postul de șef de lot. Cu oamenii care-i avea în supraveghere a făcut reparații capitale la un bloc care se afla pe un loc viran. Bineînțeles că toate reparațiile astea (cu un deviz de peste 100 000 lei) erau făcute imaginar, dar scriptic. Pentru locatarii blocului neexistent de pe terenul viran au semnat procesul verbal de recepție, niște nume procurate de Petre Gabor de la întreprinderea „Cenușa". Conform sentinței 127/1966, Gabor a stat „neproductiv" 3 ani și 6 luni.

Chiar în ziua aia, cum spuneam, se împlinea o lună de cînd Gabor ieșise dintr-a treia detențiune. De data aceasta, bineînțeles, lucra tot în construcții. Datorită cunoștințelor sale tehnice își aducea contribuția la stația de betoane a trustului. Era fericit că nu i se dăduse pe mînă o gestiune și mai era fericit pentru că în ajun luase salariul și scăpase de toate datoriile. La stația de betoane lucra ca supraveghetor la încărcarea betonierelor și mai avea grijă ca rețeta (ciment, apă, balast) să fie respectată.

În primele zile, sacii cu ciment depozitați în spatele stației, care nu se prea bucurau de o pază prea bună, și mai ales de o gestiune prea clară, îi cam făceau cu ochiul. Se astîmpără, totuși, și își spuse în gînd să continue să mănînce tot la cantina elegantă și bine aprovizionată a trustului.

În ziua aia, în clipa aia cînd se certa cu un betonist că-i scăpase acestuia din brațe un sac de ciment și îl risipise aiurea, se trezi strigat de șeful stației.

— Ce-ai mai făcut, Gabore :

— Eu, nimic.

— Ești chemat la conducerea trustului. Fugi că te-așteaptă tovarășul director. Mi-a telefonat secretara să te trimit urgent. Lasă, nu te mai schimba. Du-te în salopetă.

Petre Gabor, urcat mai mult cu forța în cabina unei basculante, coborî în fața clădirii pe care era aninată o firmă ce arăta că acolo-și are sediul conducerea trustului. O pisică neagră, vagabondă, îi tăie calea lui Petre Gabor. Eu, ori oricare dintre dumneavoastră, în asemenea situație, nu am fi dat nici o atenție pisicii vagabonde. Gabor însă își mușcă buzele pînă la sînge și-și zise : „O să am o zi proastă". Intră la secretariat și secretara cînd îl văzu, contrar uzanțelor, se ridică în picioare :

— Sînteți tovarășul Petre Gabor ?

— Da.

— Poftiți ! Poftiți, vă așteaptă tovarășul director.

Cînd Gabor intră în cabinetul directorial, amfitrionul tocmai semna niște acte. Îi făcu semn musafirului să ia loc și comandă secretarei două cafele mari. Cînd secretara ieși, directorul ridică privirile din dosarul cu acte și :

— Dumneata ești Petre Gabor, care vra să zică (se uită într-un alt dosar și continuă). Ai făcut liceul la „Krețulescu" ? Ce promoție ?

— Cinci zeci și șase.

— Ați avut întîlnirea de decadă ?

— Nu m-am putut duce pentru că nu am fost „liber".

— Tatăl dumitale e pensionar ceferist, mama pensionară C.A.M. (se mai uită în dosar). Bacalaureatul de ce nu l-ai luat ?

— Cu mine a fost o poveste mai gingașă. Tatăl ceferist și mama C.A.M.-istă, nu mi-au fost părinți buni. Bacalaureatul nu l-am luat pentru că intrînd într-un anturaj am...

— Mă bucur că ești sincer. Știam asta. Știam povestea anturajului dumitale nefericit. Mai știm că liceul l-ai absolvit cu note foarte mari... Fiecare avem cîte o rătăcire. Să nu mai lungim vorba. Uite de ce te-am chemat. Șeful depozitelor și magaziilor de materiale din trustul nostru a ajuns la vîrsta pensiei. Noi, cunoscînd activitatea dumitale de o lună de zile, de la stația de betoane, cunoscînd și faptul că ai un scris frumos, descifrabil, și mai ales că ai și o origine modestă, am stabilit ca începînd de astăzi să fii urmașul demn al tovarășului Vasile Podeanu.

— Tovarășe director, eu am antecedente penale., Trei.

— Cunoaștem, tovarășe. Cunoaștem și asta. Cunoaștem rătăcirile dumitale. Le-am analizat. Cunoaștem și faptul că stația de betoane la care lucrezi de o lună de zile a început de atunci să aibă o gestiune clară. Și niște tabele foarte frumos scrise și foarte liniate în culori. Ți-am analizat grafologic și scrisul de mînă. Dumneata, pe undeva, ai ceva sincer.

— Am trei condamnări, tovarășe director.

— Tovarășe Gabor, eu știu ce fac. Iei gestiunea în primire ori îți cauți serviciu în altă parte. Noi pe lîngă sarcina de a ridica edificii, o avem și pe aceea de a recupera oameni cu rătăciri.

Forțat de împrejurări, Petre Gabor, timp de o lună de zile a luat în primire depozitele și magaziile trustului, semnînd procesele verbale de primire și predare.

După două luni, în viața gestionarului Petre Gabor s-a observat o mică schimbare. Nu mai lua masa la cantina trustului, ci la „Capșa".

Curînd, foarte curînd, se vor face la acest trust niște controale. Se va controla gestiunea lui Petre Gabor. Se vor face niște anchete. Se va deschide probabil și un proces penal. Petre Gabor va lua cîțiva ani de pușcărie, iar vinovatul principal (după autor), directorul trustului, va primi o mustrare scrisă, ori cel mult un vot de blam cu avertisment.

Avertisment !

Postamentul unei statui

de Teodor MAZILU

Obișnuitul localului — „unul de-ai casei" — e întîmpinat cu o explozie de bucurie, fermecător amestec de ciubuc și tandrețe... Amintirea graselor și frumoaselor bacșișuri e atît de vie încît ospătarii — de obicei greoi și obosiți — se iau la întrecere care să-l servească. Primește ca un general plictisit defilarea acestor zîmbete frenetice și disciplinate. Spre surprinderea mea, oftează.

— Zîmbetele astea m-au costat o avere...

Un alt zîmbet se înfige în fața lui cu lista-n mînă cerîndu-și răsplata. Se apără de politețea ospătarilor cum se apără orice om de o cheltuială inutilă.

— Zîmbetele astea m-au ruinat...

Ospătarul îl întreabă și cum merge cu sănătatea ; observ că obișnuitul localului răspunde cam prea scurt.

— Dacă mă întreabă cum o duc cu sănătatea, trebuie să-i dau un bacșiș dublu.

Așa cum există teritorii periculoase, minate, tot așa există și teritorii cumpărate : oriunde calcă piciorul i se așterne un covor, oriunde întoarce privirea, găsește un zîmbet — nici o surpriză nu e cu putință.

— Îmi place să fiu bine servit. Prefer să mănînc mai puțin dar să fiu bine servit... Cheltuiala mea de bază sînt bacșișurile...

La restaurant, la frizerie, la coafor, la taxi — bărbatul galanton „care vrea să fie bine servit" dă bacșișuri grase și-și cumpără politețea de care are nevoie. E o mare nenorocire să nimerești într-un local în același timp cu bărbatul galanton. Toată politețea, dinainte cumpărată și rechiziționată, se aruncă asupra lui și ție nu-ți mai rămîn decît deșeurile, acreala și plictiseala. Galantonul a ridicat atît de mult „baremul" încît tu pari un individ meschin, aruncat într-un colț și tratat ca o coleoptera.

Am aflat, cu timpul, un lucru uimitor. Bărbatul galanton primește el însuși, la rîndul lui, bacșișuri grase. E drept că le încasează cu o oarecare distincție, c-un fel de ușoară melancolie, dar le încasează... Era și el foarte serviabil cu celălalt bărbat galanton care achiziționase pe termen lung surîsul, amabilitatea și bunele maniere. Deși trăiește din bacșișuri — bărbatul galanton e foarte demn și chiar are „principii". „Eu nu sînt bărbatul care să mănînc o friptură fără salată." E un amestec straniu de marmură dintre cele mai fine și bacșișuri dintre cele mai grase.

Cînd te gîndești bine, postamentul de granit pe care se înalță statuia lui obraznică, bine hrănită sînt tocmai bacșișurile pe care le dăm noi.

ULTRAGIUL IUBIRII PĂRINTEȘTI

Dragostea pentru părinții noștri se naște o dată cu noi și rareori se întîmplă ca ea să nu ne lumineze, pînă la sfîrșit, existența. Iar dragostea lor pentru noi are, de asemenea, atributele veșniciei. Cu multe decenii în urmă, Ion Slavici scria: „Copilul nu e numai carne din carnea părintelui și sînge din sîngele lui, ci totodată și continuațiunea lui sufletească. Iubirea lui se manifestă ca neadormită purtare de grijă pentru desfășurarea trupească și sufletească a copilului, și pentru un părinte e o chestiune de amor propriu ca fiul său să fie în toate privințele mai presus de cei ce l-au născut".

★

Urmăresc rîndurile unui memoriu înaintat de Consuela Ifrim, în vîrstă de 19 ani, procuraturii : „Trebuie să vorbesc de omul căruia se cade să-i spun tată, nume pe care aproape l-am uitat. Trebuie să vorbesc despre cel ce mi-a întinat copilăria, cel care mi-a făcut tinerețea un calvar. Din păcate, primele sentimente pe care mi le-a trezit acest om n-au fost respectul sau dragostea, ci disprețul și revolta".

Faptele celui care figurează ca tată al Consuelei, **Constantin Ifrim**, din București ? Scandalurile, beția, promiscuitatea unei existențe aduc în fața semenilor săi doar epava unuia care trebuia să se numească om. Constantin Ifrim a traversat nenumăratele profesiuni, nici el nu le mai știe pe toate, fără să aibă una stabilă, trăind din salariul soției, din cîștiguri întîmplătoare, ba chiar din șantajuri. În viața lui nestatornică, singura certitudine părea a fi familia, soția și fetița.

Constantin Ifrim a știut cu perfidie să-și alterneze momentele de rătăcire care luau expresia unor acte reprobabile de huliganism, de beție și imoralitate, cu ipocrite scene de auto-flagelare. Soția și fiica îl suportau scandalurile și bătăile, desele lui dispariții de acasă, plăteau chiar datoriile pe care el le făcea cu dezinvoltură. Se întorcea apoi, din escapadele lui, spășit, declarînd că dragostea pentru soție și pentru fetiță este cel mai puternic și mai trainic sentiment. Chiar dacă aș încerca să refac existența comună a celor trei membri ai familiei Ifrim, ea ar părea atît de sumbră și tulbure încît întrebarea firească ar fi: de unde au luat mama și fiica resemnarea necesară convietuirii? Pagubele făcute de Constantin Ifrim. sînt, într-un fel, calculabile : ar fi un calcul absurd al vieții distruse a soției, a celor 20 de ani fără liniște, fără tihnă, fără bucurii.

Dar pagubele incalculabile încep abia cînd este vorba de Consuela. După 19 ani, ea semnează, dureros, violent, actul de acuzare al tatălui ei, judecîndu-și părintele cu maturitatea unei intense și amare experiențe de viață. Rînd pe rînd, acuzațiile capătă consistența unei răni sufletești de nelecuit.

Sentimente pe care le trezește un tată, un om care și-a dirijat în așa fel existența încît n-a putut lăsa fiicei nici o amintire tandră, duioasă, nici o trăire limpede, netulburată de mocirla în care trăia. Consuela își amintește cu jenă momente ale copilăriei și adolescenței ei; i-a rămas, amară, senzația de cumplită rușine că a trebuit să se considere, totuși, fiica acestui om.

Încercam, în discuția cu Consuela, să întrezăresc o cît de slabă posibilitate a renunțării ei la sentimentele pe care le sădise tatăl. Nu exista nici o șansă a uitării. Frustrată dureros, nu numai în manifestările cotidiene ale relațiilor ei cu Constantin Ifrim, adolescența Consuelei își dezechilibra însăși esența ei: optimismul și încrederea în viață.

— Dacă aș putea crede vreodată altceva despre el — îmi spunea — înseamnă că toată scara de valori cu care educația și societatea m-au obișnuit este nereală. Dar nu voi crede...

★

În oricare alt domeniu de viață s-ar manifesta, egoismul nu apare mai monstruos decît în relațiile dintre părinți și copii. **Vasile Sălăjan**, din Brașov, are trei fete, cea mai mare de 18 ani. Și după 20 de ani ai unei căsnicii obișnuite, deodată „i s-au aprins călciile" după altă femeie. A lăsat casă, soție, copii și a plecat. A ales promiscuitatea: femeia la care a poposit este și ea căsătorită, soțul ei locuiește din cînd în cînd în casa în care locuiește acum și Vasile Sălăjan.

Cînd mi-am exprimat dorința să stau de vorbă cu cele trei fete, am auzit, din camera alăturată, refuzul grijirile mamei fiindu-i indispensabile.

Reușesc să înfirip cu ele un dialog; din partea lor mai mult zîmbete, umeri ridicați și cuvinte monosilabice.

— Și totuși, o întreb pe cea mare, cum s-a ajuns la această situație?

O ciudată indiferență este semnul lor distinctiv. Ileana își arată deschis nemulțumirea pentru faptul că mama „îndrăznea" să-i interzică să întîrzie peste o anumită oră acasă, că o „cicălea" cu sfaturi. Tatăl, în schimb, o lăsa în pace, ba, mai mult, le lua, pe ea și pe surorile ei, la restaurant, pînă noaptea tîrziu.

Elemente puține, confuze. Cea mai mică a rămas repetentă, cu toate că înainte de plecarea tatălui avea note foarte bune. Cea mijlocie n-a reușit la liceu și tatăl i-a găsit un serviciu, fiind astfel obligat la o pensie de întreținere mai mică...

Viața tulbure a tatălui nu este pentru fiice o enigmă. Pe ea, pe cealaltă, o cunosc, o simpatizează chiar, cu toate că știu că este ca și tatăl lor, căsătorită, că are o fată măritată, în sfîrșit, știu toate datele problemei. Aș putea bănui o totală necunoștință din partea lor a normelor etice care guvernează relațiile între doi oameni, dar zîmbetul fetelor, uneori maliții, alteori de-a dreptul sfidător, îmi dovedește că au o foarte clară idee a promiscuității în care se complace tatăl. Se mulțumesc însă ca, din cînd în cînd, să se lase cumpărate, să-și vîndă nerostite reproșurile și întrebările firești, tatălui. O masă la restaurant, bani, un cadou, asigurări că pot face ce vor...

Aluatul maleabil al personalității lor își conturează forma după cea a tatălui. Au simțit, au intuit că el a ignorat existența lor atunci cînd s-a hotărît să-și construiască o altă viață, cu o altă femeie decît mama lor. Nici n-au cercetat motivele care l-au determinat, nici n-au încercat să-l oprească și, asemenea lui, au rămas indiferente la drama mamei, la relațiile de compromis ale tatălui. Nu s-a dus între cei doi părinți nici măcar o luptă pentru cîștigarea copiilor de partea unuia sau altuia, cum se întîmplă uneori în asemenea cazuri. Neglijate pînă la uitare, tatăl ocupat cu noua lui complicație sentimentală, mama adînc rănită, fetele și-au făcut din indiferență un sistem de apărare. Își ignoră părinții, primesc cu răceală manifestările lor, îi exploatează cu răceală, cînd pe unul, cînd pe altul.

Sistemul lor de valori morale e cel puțin neclar, ba poate chiar inexistent. Este derută sau lipsă de educație, nu pot discerne, dar cele două fete mai mari își exprimă, monosilabic, neîncrederea pentru viitorul lor. Aveau visuri, mi-o mărturisesc, dar nici una nu îndrăznește să-mi atragă atenția asupra stadiului deplorabil al perspectivei lor. Poate nu simt legăturile, poate nu vor să le facă. Poate e singurul fel posibil de a răspunde exemplului care l-a dat tatăl unui act de egoism cu același egoism. O pensie alimentară i-a scutit conștiința de mustrări, a îmbrăcat egoismul lui în haina prea ușoară a auto-înșelării. Și, de fapt, este cea mai puțin importantă pierdere. Adolescența celor trei fete a stagnat dureros. În universul lor lăuntric s-au prăbușit sentimentele cu care porniseră în viață alături de cei doi părinți.

★

Drame... Generate de egoism, de neumanitate, generate de uitarea celor mai simple reguli ale vieții. Cine ar putea da măsura justă a atitudinii celor doi tați, cine ar putea găsi cuvintele prin care să redea exact sensul dramelor provocate de aceștia?

Sînt oameni care își construiesc viața de parcă la un moment dat au semnat abdicarea de la condiția umană. Din clipa aceea, ei aduc în jurul lor doar lacrimi, desnădejde, chinuri de neșters. Societatea nu poate îngădui nimănui să risipească, să-și bată joc nici măcar de propria lui viață. Dar, ca o nefericire mai mult, adeseori asemenea oameni otrăvesc și alte existențe : tineri — cum este Consuela Ifrim — care își pun dureroase semne de întrebare, care doar printr-o mobilizare a tuturor resurselor lor ajung să spună „nu, viața nu este așa cum mi-o arată omul acesta", sau tineri — cum sînt fiicele lui Vasile Sălăjan — pentru care viața va apare ca un domeniu al silniciei, al bunului plac, neguvernat de nici un principiu, de nici o regulă.

Drame... Nici un om, nici un membru al colectivității nu poate trece pe lîngă ele. În societatea noastră, **fiecare răspunde pentru fiecare.**

Galina BĂDULESCU

ÎN LABORATORUL INFINIT AL COSMOSULUI

ancheta internațională a „Scînteii"

Se vor împlini curînd unsprezece ani de cînd omul a înfrînt opreliștile gravitației, trimițînd fructul de oțel al inteligenței și al iscusinței sale să descrie primul periplu circumterestru. Unsprezece ani de izbînzi, cea mai recentă fiind zborul rachetei sovietice „Zond—5" în jurul Lunii și întoarcerea ei nevătămată pe Pămînt.

Ce ne îndeamnă să mergem mai departe pe drumul deschis, cu tot uriașul efort pe care-l implică sondarea universului? **„Omul — spunea neuitatul Iuri Gagarin — este mînat în Cosmos nu numai de curiozitate. Aceste zboruri slujesc știința, contribuie la descoperirea și studierea multor taine ale naturii. Este greu să ne imaginăm acum cîte răspunsuri la întrebările care-i frămîntă pe fizicieni și medici, pe chimiști și biologi, pe metalurgiști și energeticieni se ascund acolo, în spațiile nemărginite ale Cosmosului".**

Unele dintre aceste răspunsuri ne sînt cunoscute astăzi. Ele au fost evocate și cu prilejul Conferinței Națiunilor Unite pentru explorarea și utilizarea pașnică a spațiului extraatmosferic, de la Viena. Pentru a le împărtăși cititorilor noștri, am solicitat colaborarea cîtorva dintre cei mai autorizați participanți la lucrările Conferinței.

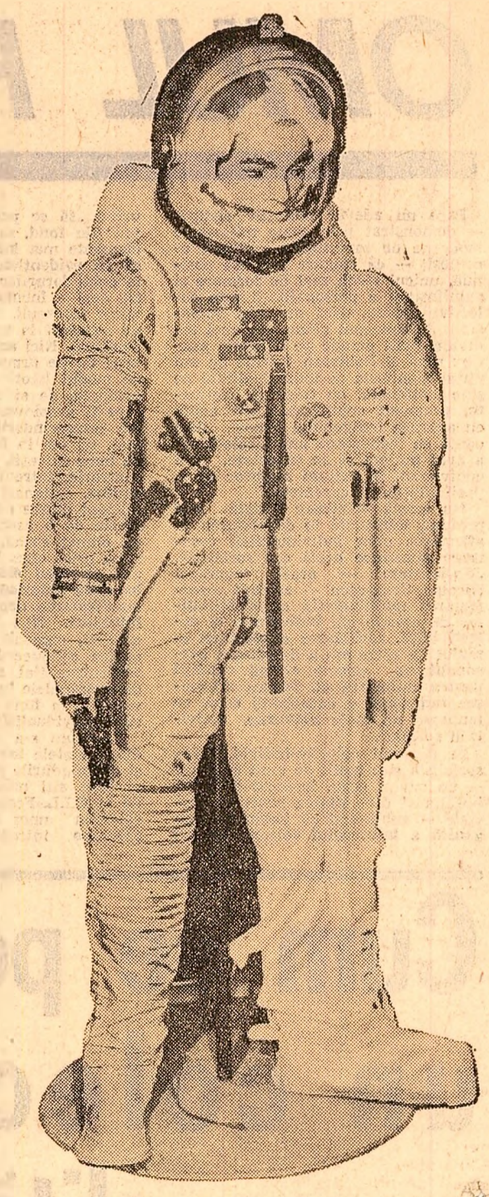

Spre rețeaua mondială a telecomunicațiilor

prof. dr. Alexandru SPĂTARU
președintele Comisiei Române pentru Activități Spațiale

Descoperirea mijloacelor radioelectrice de comunicații către sfîrșitul secolului al XIX-lea a fost un eveniment de cea mai mare importanță pentru omenire, care a permis transmiterea informațiilor dincolo de orizont, la distanțe nebănuit de mari. Navigația maritimă și apoi cea aeriană au beneficiat de această descoperire, atît pentru a menține legături cu porturile, cît și pentru a-și determina poziția, fără a recurge la observarea aștrilor.

În zilele noastre, navele cosmice — sateliți și sonde spațiale — sînt total „aservite" acestui mijloc de comunicație. Însăși existența lor nu ar avea sens, dacă informațiile pe care ele le culeg nu ar putea fi transmise pe Pămînt. De altfel, chiar mișcările lor sînt comandate de pe sol. O sondă trimisă spre Lună a primit în timpul a 65 de ore de zbor peste 250 de comenzi, vizînd modificarea direcției, orientarea spre Soare pentru a asigura alimentarea cu energie electrică din bateriile solare și spre steaua Canopus aleasă ca punct de referință pentru navigație, aprinderea retrofuzeelor pentru a micșora viteza sondei în vederea coborîrii lente pe solul lunar etc. Comenzi sînt date și pentru ca sonda să transmită informații spre Pămînt, de pildă imagini de televiziune ale solului lunar.

Printre numeroasele misiuni științifice încredințate sateliților, aceea de a recepționa, amplifica și retransmite semnale are o covîrșitoare importanță practică. Cu ajutorul a trei sateliți, convenabil plasați în planul ecuatorial, la o altitudine de circa 36 000 km (la care apar staționări față de Pămînt), se poate acoperi cu emisiuni radio aproape toată suprafața globului, cu excepția calotelor polare. Semnalele radio transmise de pe Pămînt, captate și retransmise de sateliți pot ajunge la distanțe foarte mari, legînd între ele continente despărțite de uriașe întinderi de apă. Dar este oare această posibilitate a unor comunicații prin radio peste oceane un fapt calitativ nou?

Se știe că, în domeniul undelor scurte, aparatele de radio obișnuite recepționează semnale transmise de la distanțe foarte mari. Acest lucru este posibil pentru că undele scurte emise înspre ionosferă sînt reflectate de aceasta spre Pămînt la distanțe considerabile de locul de emisie. Primii „sateliți pasivi", alcătuiți din mari sfere metalizate, au îndeplinit aceeași funcție de reflector ca și ionosfera. Dar semnalele reflectate de ei ajungeau pe Pămînt foarte slabe și deformate de diferite perturbații.

Satelitul activ care amplifică semnalele recepționate înainte de a le retransmite spre Pămînt aduce ca element nou posibilitatea de a transmite semnale complexe. Prin el pot fi transmise simultan un număr foarte mare de convorbiri telefonice, imagini de televiziune, date pentru calculatoare electronice și altele. Dacă problemele majore ale transmisiunilor telefonice prin sateliți pot fi considerate în prezent ca fiind rezolvate, nu tot același lucru se poate spune despre transmiterea programelor de televiziune. După învingerea dificultăților existente, **se întrevede o posibilitate deosebit de promițătoare: transmiterea directă a imaginilor de la satelit la receptoarele telespectatorilor.** Este greu, în momentul de față, să se prevadă toate consecințele unei asemenea realizări, care va permite ca, din diferitele părți ale lumii, să se transmită programe de televiziune ce vor acoperi întreg globul.

Din punct de vedere tehnic, principala problemă care trebuie rezolvată este aceea a **sursei de alimentare cu energie electrică a puternicului emițător ce va fi instalat pe satelit.** Se pare că soluția cea mai economică o oferă reactorii nucleari.

În prezent, nevoia acută de a distribui programe de televiziune pe teritorii naționale de mare întindere a dus la crearea „sateliților de distribuție", care utilizează puteri moderate, destinate unui număr relativ mare de stații de recepție răspîndite pe întreg cuprinsul țării. Programele captate de aceste stații sînt transmise prin radio-relee la stațiile obișnuite de televiziune, ale căror emisiuni sînt captate de receptoarele telespectatorilor. În felul acesta, acoperirea teritoriului se face în condiții mai economice și calitativ mai bune decît dacă s-ar utiliza o rețea de radio-relee pentru distanțe mari. Primul sistem de acest fel este în funcțiune în Uniunea Sovietică, sub numele „Orbita", și utilizează sateliți nestaționari de tipul Molnia.

În afara serviciului de telefonie și televiziune, sateliții deschid noi posibilități de dezvoltare a serviciului mondial de transmisiuni de date. Schimbul internațional de informații științifice, accesul rapid la marile calculatoare electronice de care dispun un număr restrîns de țări, accesul rapid la sistemele de înmagazinare și regăsire a informațiilor din marile centre de documentare completează lista contribuțiilor aduse de sateliți la progresul științei contemporane.

Cu ajutorul sateliților, Cosmosul, uriașul laborator al naturii, devine din ce în ce mai accesibil omului.

Va apare „ziarul meteorologic cosmic?"

prof. dr. Victor A. BUGAEV
directorul Centrului hidrometeorologic al U.R.S.S

În 1957, cînd a fost lansat primul satelit artificial, ne-am gîndit că, în sfîrșit, vom putea studia Cosmosul prin măsurători directe. Într-adevăr, sutele de lansări care au urmat în Uniunea Sovietică și în Statele Unite ne-au permis să aflăm multe lucruri noi despre spațiul cosmic din apropierea Pămîntului, ca și despre Cosmosul mai îndepărtat. Curînd au apărut și posibilități de folosire a sateliților pentru rezolvarea unor probleme legate de activitatea terestră a omului, în domeniul comunicațiilor, al navigației, al meteorologiei etc.

Lansările de sateliți meteorologici sovietici au început cam pe la mijlocul anului 1966. Noi, meteorologii și constructorii navelor spațiale, ne-am propus rezolvarea unei probleme complicate: crearea unui observator cosmic care, funcționînd permanent, să permită obținerea unei informații meteorologice variate. Această informație include fotografii televizate ale acoperămîntului de nori, imagini infraroșii ale norilor și trei tipuri de date actinometrice sau date referitoare la fluxurile termice în Cosmos.

Imaginile televizate și infraroșii ale acoperămîntului de nori ne furnizează numeroase date referitoare la structura cicloanelor, de care sînt legate modificările cele mai bruște ale vremii. Datorită lor, meteorologii pot da din timp avertismente cu privire la dezlănțuirea unor furtuni sau ploi torențiale neobișnuite.

Sateliții furnizează și aprecieri asupra bilanțului termic al atmosferei. Soarele trimite spre Pămînt un flux de energie termică, pe care noi îl considerăm constant. O parte însemnată a sa este reflectată de nori, de suprafața Pămîntului și apelor și dispare în spațiul cosmic. Această radiație reflectată este măsurată de sateliți. O altă parte a radiației solare este absorbită de Pămînt și de atmosferă, pe care le încălzește. Avînd o temperatură ridicată, în raport cu aceea a spațiului cosmic, sistemul Pămînt-atmosferă emite raze termice invizibile, a căror intensitate este, de asemenea, măsurată de sateliți. În felul acesta, cunoaștem radiația termică proprie a Pămîntului. Ca urmare, cu ajutorul observațiilor efectuate prin intermediul sateliților, putem alcătui bilanțul de radiații ale Pămîntului.

Particularitățile climei terestre depind de raportul dintre radiația absorbită de Pămînt și cea pe care Pămîntul o pierde. De aceea, bilanțul radiației constituie obiectul celei mai mari atenții din partea geofizicienilor-climatologi și a meteorologilor. Aceste resurse termice constituie sursa de energie a circulației atmosferice. Fără ele nu se poate calcula circulația atmosferică pe termen lung, cu alte cuvinte, nu se pot face prognosticuri de durată asupra timpului.

Sateliții meteorologici pot fi folosiți pentru „memorizarea" întregii informații la bord, în timpul zborului orbital și pentru „lansarea" ei numai deasupra anumitor puncte de recepție. Există și un alt sistem, în care se transmit continuu fotografiile acoperămîntului de nori, în așa fel, încît acestea să poată fi recepționate în orice punct al Pămîntului, atunci cînd satelitul trece pe deasupra lui.

Experiența folosirii fotografiilor transmise de sateliții de tipul doi, în cazul în care fiecare imagine acoperă o suprafață de 2x2 sau 3x3 mii de kilometri, arată utilitatea informațiilor furnizate despre starea timpului și despre evoluția sa ulterioară pentru următoarele 12 și 24 de ore. Prin citirea acestor originale „hărți ale vremii", devine posibil un fel de „ziar meteorologic cosmic" care, pe baza unei anumite deprinderi, va putea fi „citit" de oricine dorește să cunoască starea timpului în scopuri legate de producție, organizarea odihnei, turism, navigație maritimă etc.

Se prevede că, în anul 2 000, Pămîntul va avea 6 miliarde de locuitori. După toate probabilitățile, preocupările legate de amplasarea și de traiul lor vor trebui să capete o bază mai științifică decît în prezent. Se pare că noi așezări vor apărea nu numai pe continente, ci și pe felurite tipuri de insule artificiale, unde oamenii vor putea exploata din plin resursele extrem de bogate ale oceanului mondial. În aceste împrejurări, orice informație referitoare la starea timpului va fi eficientă din punct de vedere economic.

Cîți sateliți cu instalații de tipul doi vor fi necesari pentru alcătuirea unui „ziar meteorologic cosmic", care să poată fi obținut practic din oră în oră?

Problema poate fi rezolvată cu destulă ușurință pentru centura ecuatorială. Aici ar fi nevoie de doi sateliți, care să se deplaseze în plan ecuatorial, cu o perioadă de rotație de două ore. În acest caz, în orice punct al zonei ecuatoriale se pot obține fotografii din oră în oră. Concomitent, pe orbita polară se pot plasa 6-8 sateliți. La latitudinile joase, imaginile televizate vor putea fi obținute nu la fiecare oră, ci puțin mai rar (trebule spus însă că aici și vremea este mai stabilă), în timp ce la latitudinile mai înalte se va putea atinge o frecvență mai mare și se va putea acoperi o suprafață mai întinsă. Presupunînd că durata existenței active a unui satelit de tipul doi poate fi prelungită la 2-3 ani, sau chiar mai mult, un astfel de proiect nu ni se pare fantastic și nici prea costisitor, mai cu seamă în condițiile unei cooperări internaționale.

Aplicațiile terestre ale efortului spațial

dr. ing. Dinu BUZNEA
director al Institutului de cercetări electronice

Deși constatăm că unele aplicații ale tehnologiei spațiale au rezolvat cerințe importante ale industriei și că există o perspectivă promițătoare pentru următorul deceniu, vom evita să facem previziuni hazardate. Nu putem să trecem cu vederea faptul că presa și publicațiile de specialitate, ca și recenta Conferință de la Viena, au scos în evidență o preocupare deosebită nu numai din partea unor savanți și oameni de știință din țări avansate, ci și din partea reprezentanților unor țări mici sau în curs de dezvoltare.

Poate că miezul acestor preocupări este concepția exprimată foarte clar de șeful Departamentului politicii industriale din Ministerul Afacerilor Externe al Franței, Claverie, care apreciază că rezultatul cel mai favorabil al cercetării spațiale este exigența deosebită în toate domeniile tehnice, ceea ce dă acestei cercetări caracterul de **„școală a perfecțiunii"**. În adevăr, combinînd concepțiile despre optimizare, securitate deplină, longevitate, standarde tehnice extrem de stricte și totuși la un preț de cost cît mai redus, ansamblurile și echipamentele tehnice utilizate pe navele cosmice reprezintă contribuții dintre cele mai durabile la progresul economic.

Specialiștii care se preocupă de procesul „transferului" de cunoștințe din domeniul spațial în industrie sînt chemați să rezolve două categorii de probleme: una de natură organizatorică și alta de natură tehnică. Pentru ca transferul să se desfășoare cît mai rapid și să fie cît mai eficient, este necesară stabilirea unei colaborări între „donator" și „primitor", în cadrul căreia fiecare parte să facă un anumit efort uman și valoric, să manifeste încredere, să facă experimentări, să comunice partenerului rezultatele, iar acestea să fie apoi generalizate. Aceste condiții se pot asigura numai pe baza unor măsuri organizatorice care, de cele mai multe ori, depășesc cadrul sau posibilitățile unei țări și reclamă colaborare internațională. De aci decurg, însă, implicații complexe, de natură politică, economică, juridică etc.

Nu mai puțin complexe sînt problemele de natură tehnică. Cel care este chemat în industrie să folosească un material, aparat sau procedeu nou realizat în laboratoarele de cercetare cosmică este — de cele mai multe ori — sau rupt de această sferă de activitate sau cu acces extrem de limitat. Și invers — autorul elementului nou poate cu greu să-și imagineze unde își găsește cea mai bună utilizare industrială descoperirea sa. Această nesincronizare tehnică îngreuiază și lungește procesul transferului, făcîndu-l să depindă adesea de factorul întîmplare.

Sînt dificultăți pe care viitorul le va înlătura treptat, încă de pe acum omenirea creînd sisteme informaționale și organizații internaționale capabile să întreprindă pași hotărîtori pe acest drum.

Voi încerca să prezint și cîteva exemple de transfer de materiale și instalații din domeniul spațial în cel nespațial.

Construcția rachetelor și sateliților a solicitat **materiale cu calități deosebite** din toate punctele de vedere: rezistență mecanică, termică, chimică și la radiații. Obținerea unor aliaje și materiale plastice cu astfel de calități a creat posibilitatea construirii unor aparate corespunzătoare pentru condiții terestre dificile, cum sînt cele din tehnica nucleară sau tehnica vidului. **Sistemele de telecomandă** utilizate în cosmonautică reprezintă, de asemenea, exemple tipice de complexe tehnice create pentru a funcționa în condiții extrem de severe de temperatură, radiații etc. și care pot fi transferate pentru lucru submarin sau pentru lucru în uzine cu mediu toxic sau cu produse explozive.

Limitele impuse sarcinii utile a cabinelor spațiale au determinat crearea unor componente electronice foarte mici, foarte ușoare, dar în același timp foarte robuste și sigure în funcționare. **Apariția circuitelor integrate** este încununarea cercetărilor în acest domeniu, fiind pe punctul de a revoluționa întreaga industrie electronică.

Iată și un alt exemplu caracteristic: pentru a explora suprafața Lunii, a fost conceput un scaun așezat pe șase picioare, capabil să facă diverse mișcări, la comanda cosmonautului. Acest scaun și-a găsit o foarte bună aplicare ca... vehicul pentru copii paralizați.

Furnizînd cunoștințe și tehnologii noi, creînd mereu alte aparate și instalații, cercetările spațiale constituie un factor care impulsionează progresele în știință și tehnică atît pe plan mondial, cît și pentru fiecare țară în parte. La recenta Conferință a O.N.U. de la Viena s-a demonstrat convingător că de acest impuls pot beneficia nu numai țările dezvoltate — așa-numitele puteri spațiale — ci și țările mici, în măsura în care ele înțeleg să se alăture efortului colectiv, să organizeze activități și să-și asume sarcini, evident, pe măsura posibilităților.

Domenii noi de investigație pentru științele biologice

prof. dr. Allan H. BROWN
Universitatea din Pennsylvania (S.U.A.)

Caracterul unic al mediului spațial rezidă, în principal, în existența unor condiții de gravitate schimbate, a vidului supraînalt și a spectrului deosebit de radiație ionizantă. Numai primul din acești factori este de un interes major pentru biologie, deoarece vidul înalt și cîmpurile de radiație nu sînt totuși prea diferite de ceea ce poate fi simulat pe Pămînt. Importantă pentru biologie este și posibilitatea de scoatere a organismelor de sub influența factorilor direct legați de perioada de 24 ore a rotației Pămîntului.

Cum pot fi folosite aceste caracteristici particulare ale spațiului pentru cercetările științifice fundamentale?

Punînd astfel întrebarea, putem identifica trei domenii de un interes științific special:

a) **Reacțiile organismului la gravitate.** Deoarece o cabină spațială plasată pe orbită se găsește în „cădere liberă", accelerarea gravitațională efectivă resimțită de ocupanți poate avea valoarea zero. În această situație, organismele încercare sînt lipsite de influențele gravitaționale care, pot servi ca indicații pentru controlarea comportării, creșterii sau dezvoltării lor. Astfel, pentru prima oară, biologii pot studia morfogeneza, răspunsurile fiziologice și comportarea psihologică a organismelor — de obicei dependente de gravitate — într-o așa-numită condiție de gravitate zero.

b) **Bioritmologia.** În spațiu putem face organismele de test de orice influențe posibile ale perioadei de rotație de 24 de ore a Pămîntului — **care ar putea fi misterioasa cauză a menținerii periodicităților zilnice în diferite funcțiuni fiziologice.** Biologii apreciază că aceste oscilații ale diferiților parametri fiziologici măsurați sînt manifestări ale unei capacități aproape omniprezente a organismelor de a „regla timpul". Dar **cum** sînt generate și reglate aceste ritmuri, foarte importante pentru sănătatea și bunăstarea organismelor și servind adesea la reglarea funcțiunilor critice în dezvoltare, reproducere etc. este în mare măsură un mister.

c) **Exobiologia.** În sfîrșit, avem la îndemînă mijlocul de a examina suprafețele altor planete, de a inventaria compușii organici care se găsesc acolo și de a căuta organisme extraterestre sau dovada că ele au existat. Potențial, aceasta constituie o posibilitate științifică fascinînd nu numai pe biologi, dar și pe alți savanți, deoarece ea promite noi introspecțiuni în ceea ce privește caracterul unic al vieții pe Pămînt și în Cosmos. Însăși posibilitatea de a descoperi o altă lume vie are un impact filozofic important și, dacă ea se va împlini, examinarea ulterioară a acestei lumi extraterestre va deveni cel mai important eveniment științific al erei spațiale.

Programul nostru în biologia spațială a urmărit obiective de cercetări în fiecare din domeniile susmenționate și a adus, totodată, contribuții pentru viitoarele zboruri cu echipaj, pe calea studiilor biomecanice și a lucrărilor de dezvoltare. În afară de îmbogățirea cunoștințelor fundamentale, au fost elaborate anumite aparate și procedee aplicabile și la activitățile care nu sînt legate direct de spațiul cosmic.

Explorarea biologică a planetelor, care este încă în largă măsură în stadiul de planificare, a dus de pe acum la aplicații de utilitate imediată sau potențială. Unele din acestea sînt legate de sterilizarea navelor spațiale. S-au produs mijloace îmbunătățite de stabilire a contaminanților biologici, aplicabile nu numai la piesele navelor cosmice, dar și la combaterea contaminării în sălile de chirurgie, în operațiunile farmaceutice și de prelucrare a alimentelor. Studii asupra eficienței filtrelor, în vederea combaterii contaminanților cu ajutorul filtrelor de aer mobile, sînt la fel de utile pentru tehnologia fabricării medicamentelor și a prelucrării alimentelor.

În dezvoltarea instrumentației pentru măsurarea suprafețelor planetare, unele ameliorări în cromatografia cu gaz au furnizat un instrument analitic sensibil și ușor adaptabil. S-au adus ameliorări și la măsurarea activității optice, ceea ce a permis îmbunătățirea instrumentației analitice folosite în farmacologie, nutriție, paleontologie și geologie. Ca un ultim exemplu în acest domeniu, a fost perfecționat un analizor citogenetic automat. Pe lîngă identificarea potențială a unor forme de viață posibile pe Marte, instrumentul ar putea sta la baza unui dispozitiv de numărare ultrarapidă a globulelor sîngelui sau a unui mijloc de identificare și numărare automată a cromozomilor.

Constatarea că expunerea cronică la niveluri ridicate ale presiunii de oxigen duce la sinteza cardiacă a colesterolului și grăsimilor a fost prilejuită de studiile privind viața cosmonauților în Cosmos. Această constatare furnizează noi elemente cercetărilor asupra predispoziției la bolile de inimă și poate duce, de asemenea, la o mai bună îngrijire a copiilor prematuri în incubatoare. Cercetările asupra hibernării, pentru o posibilă aplicare a metodei la cosmonauții cu misiuni de foarte lungă durată, au dus la tehnici îmbunătățite în tratarea leziunilor datorate radiației, în chirurgia hipotermică, în patologie, în conservarea țesuturilor pentru transplantări.

Unele realizări ale cercetărilor spațiale în biologie își găsesc aplicarea în domenii nebiologice. De exemplu, celula combustibilă îmbunătățită — pentru alimentarea cu energie a navei Gemini și biosateliților — a început să fie aplicată recent la mijloacele auto și la alte mijloace de locomoție.

Am amintit doar o parte a descoperirilor care, decurgînd din programul spațial, sînt aplicabile și altor tehnologii. Pentru a profita de pe urma lor este nevoie de imaginație și inventivitate, căci aplicarea practică se găsește în afara contextului original al unei anumite descoperiri. Dar spiritul întreprinzător și imaginația nu sînt apanajul unei singure națiuni.

Sateliții, depistarea resurselor naturii și generalizarea învățămîntului

dr. Fernando de MENDONÇA
director științific al Comisiei Naționale pentru Activități Spațiale (Brazilia)

Explorarea și utilizarea pașnică a spațiului extraatmosferic oferă bune ocazii țărilor în curs de dezvoltare de a obține avantaje practice pentru progresul lor. Am ales, pentru exemplificare, două domenii în care aplicațiile cercetărilor cosmice deschid perspective promițătoare.

Este ușor de dedus, din actualele tendințe ale cercetării spațiale, că în viitor vor fi lansați **sateliți echipați cu detectori pentru prospectarea resurselor naturale.** Pregătindu-ne pentru acest moment nu prea îndepărtat, putem utiliza deocamdată avionul echipat cu instrumentele de acest tip, acționînd deasupra cîtorva zone de încercări. Aparatura poate varia de la un simplu grup de camere de luat vederi, pînă la un sistem complex cu traductoare de imagine, radiometre, difuzometre, **radiolocatoare** etc., care să acopere o mare parte a spectrului radiațiilor electromagnetice, sistem instalat atît pe avion, cît și pe sol. Desigur, mijloacele de investigație vor fi adaptate principalelor categorii de probleme ale țării sau regiunii — agricultura, economia forestieră, geologia, hidrologia, geografia, oceanografia, cartografia. Odată scopurile definite, se pot planifica pregătirea personalului, asigurarea aparaturii pentru stațiile terestre sau pentru zonele de încercări, pentru avion și pentru instalațiile de laborator și de prelucrare a datelor.

Un asemenea program de cercetare este cu siguranță abordabil de către orice națiune și poate da rezultate care să amplifice posibilitățile de dezvoltare ale unei țări. În plus, el va permite interpretarea și utilizarea eficientă a datelor care vor fi furnizate de sateliții pentru telemăsurare ai viitorului. Se poate demonstra, pe baza calculelor de rentabilitate, că profitul acestui tip de investiție este de 100 la 1 — și mai mare, mai ales în agricultură. Programul brazilian de cercetare a resurselor naturale prin detectare de la distanță este coordonat de Comisia Națională pentru Activități Spațiale și implică participarea multor agenții ale guvernului.

O deosebită importanță o prezintă folosirea sateliților de telecomunicații **în scopuri educative.**

Brazilia, are aproape cinci milioane de copii în afara școlii. Este îndoielnic ca această problemă să poată fi rezolvată încercînd să dezvoltăm tipul de învățămînt existent.

Investițiile anuale ale țării noastre în domeniul învățămîntului sînt de ordinul a 10 la sută din produsul național brut, ceea ce reprezintă un procentaj considerabil pentru o națiune în curs de dezvoltare. Or, introducerea unui program național cu **satelit pentru televiziune și radiodifuziune didactică,** cum este proiectul SACI pentru o perioadă de cinci ani de exemplu, va costa cam 6 la sută din cheltuielile Braziliei pentru învățămînt în aceeași perioadă. Un asemenea sistem va permite creșterea nu numai cantitativă, dar și calitativă a educației, cei mai buni profesori putînd fi folosiți mult mai eficient pentru întreaga țară. El va permite și alte avantaje, ca de pildă, crearea unei noi surse puternice de dezvoltare a comunităților și posibilitatea de a atinge orice regiune a țării, cu un cost mult mai redus și într-un viitor mai apropiat decît pe calea comunicațiilor terestre. Există deci temeiuri pentru a considera că utilizarea sateliților poate oferi soluția rezolvării problemei învățămîntului într-o țară ca Brazilia.

Nivelul de dezvoltare a tehnicii telecomunicațiilor spațiale este astăzi suficient de dezvoltat, deoarece majoritatea utilajelor pentru un sistem direct de radiodifuziune și televiziune prin sateliți au și fost puse la punct. Nu același lucru se poate spune despre metodica de folosire, care depinde atît de mult de nevoile fiecărei țări. În prezent, colectivul care lucrează la proiectul SACI își dedică o bună parte a timpului identificării problemelor-cheie și stabilirii de priorități. Un sistem terestru pentru experimentarea metodicii, care depinde de învățămîntul programat, ar trebui să fie gata peste doi ani; sperăm că el va putea fi încercat și cu un satelit tehnic perfecționat în primii ani ai deceniului următor.

Iată, pe scurt, două domenii principale de aplicare a activităților spațiale, care se înfăptuiesc într-o țară în curs de dezvoltare, cu investiții modeste, dar care vor aduce cu siguranță mari beneficii, sub forma unor rezultate practice în domeniile dezvoltării economice și învățămîntului. Activitățile menționate vor face, de asemenea, să sporească nevoia de cooperare internațională, în anumite domenii în care Națiunile Unite ar putea juca un rol deosebit de important.

Anchetă realizată de Ion HOBANA

Prezentarea scrisorilor de acreditare președintelui Consiliului de Stat de către ambasadorul Republicii Austria

Cuvîntările rostite

În cuvîntul rostit cu acest prilej, ambasadorul Republicii Austria, Eduard Tschöp, și-a exprimat satisfacția de a fi reprezentantul țării sale în Republica Socialistă România.

Referindu-se la evoluția pozitivă din ultimii ani a relațiilor bilaterale româno-austriece, ambasadorul austriac a arătat: „Într-adevăr, putem constata cu satisfacție că aceste relații s-au dezvoltat deja într-un mod fericit în cursul ultimilor ani, în special pe plan economic, și rog pe Excelența Voastră să fie sigură că-mi voi consacra toate eforturile pentru a contribui la realizarea dorinței sincere a guvernului federal al Austriei de a vedea intensificîndu-se și mai mult în continuare relațiile între țările noastre, în toate domeniile.

Strîngerea legăturilor între popoarele noastre este o dovadă a înțelepciunii și ponderației cu care Excelența Voastră prezidează destinele frumoasei dv. țări.

Am convingerea că nu există probleme care să nu poată fi rezolvate între popoare și între oameni cu bună credință și bun simț, cu bunăvoință și înțelegere pentru lucrurile simple omenești"...

Președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, după ce a mulțumit cordial ambasadorului Eduard Tschöp pentru aprecierile și urările adresate României, a arătat:

„Împărtășesc părerea dumneavoastră, domnule ambasador, că în perioada contemporană nu există probleme internaționale care să nu poată fi soluționate prin conlucrarea și cooperarea activă a tuturor statelor lumii, fiecare țară — mare sau mică — purtînd o înaltă responsabilitate pentru soarta păcii. Noi considerăm că dezvoltarea relațiilor între state, indiferent de regimul lor social, pe bazele trainice ale respectării independenței și dreptului fiecărui popor de a-și decide singur soarta, oferă un cadru prielnic pentru extinderea colaborării internaționale și progresul multilateral al tuturor țărilor pentru realizarea aspirațiilor de pace ale întregii omeniri".

Președintele Consiliului de Stat și-a exprimat satisfacția pentru dezvoltarea rodnică a relațiilor de prietenie dintre Republica Socialistă România și Republica Austria și a remarcat existența unor premise favorabile extinderii lor în continuare, în interesul amîndurora.

În încheiere, președintele Consiliului de Stat a urat ambasadorului austriac, Eduard Tschöp, succes deplin în misiunea ce i-a fost încredințată și l-a asigurat că în activitatea sa viitoare va primi tot sprijinul Consiliului de Stat, al guvernului român și al său personal.

Între președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, și ambasadorul Republicii Austria, Eduard Tschöp, a avut loc apoi o convorbire cordială.

La ceremonia prezentării scrisorilor de acreditare și la convorbiri au participat Constantin Stătescu, secretarul Consiliului de Stat, și George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe.

ÎNTÎLNIRE LA C. C. AL P. C. R.

Marți dimineața, tovarășul Chivu Stoica, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., s-a întîlnit cu delegația Partidului Popular Socialist Mexican compusă din Alejandro Gascon Mercado, Manuel Stephens Garcia și Alberto Lumbreras, membri ai Direcțiunii Naționale a P.P.S.

Au participat tovarășii Aldea Militaru, membru al C.C. al P.C.R., și Constantin Vasiliu, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R.

În cursul întîlnirii, care a decurs într-o atmosferă cordială, prietenească, a avut loc o informare reciprocă asupra activității și preocupărilor celor două partide.

*

În continuarea vizitei pe care o întreprinde în țara noastră, delegația Partidului Popular Socialist Mexican a luat cunoștință de activitatea unor unități industriale și agricole, a vizitat obiective social-culturale și turistice din municipiul București, județele Constanța și Brașov. De asemenea, delegația a avut întîlniri la Comitetul municipal București al P.C.R. și la C.C. al U.T.C.

COLOCVIU UNESCO CONSACRAT PROBLEMELOR PREDĂRII MATEMATICII

Marți dimineața a avut loc în aula Academiei deschiderea Colocviului internațional UNESCO, consacrat problemelor actuale ale predării matematicii în învățămîntul mediu și superior din țările europene. Rezultat al unei propuneri a României, adoptată în unanimitate la cea de-a XIV-a sesiune a Conferinței generale UNESCO, acest colocviu se încadrează în programul european al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură. La lucrările colocviului, organizat de Societatea de Științe Matematice și Comisia națională română pentru UNESCO, participă specialiști din 23 de țări europene, precum și numeroși matematicieni români — academicieni, profesori universitari și profesori de liceu, reprezentanți ai filialelor Societății de Științe Matematice și ai inspectoratelor școlare din toate județele țării.

Pe ordinea de zi a colocviului, ale cărui lucrări vor dura pînă la 2 octombrie, figurează prezentarea a peste 40 de rapoarte și comunicări privind rolul învățămîntului matematicii în societatea contemporană, metode și mijloace noi folosite în acest domeniu, formarea de cadre în învățămîntul matematic, importanța cooperării internaționale în modernizarea predării acestei discipline.

În cadrul festivității de deschidere, participanții la colocviu au fost salutați de acad. Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România și al Comitetului de organizare a acestei manifestări, acad. Grigore Moisil, președintele Societății de Științe Matematice, prof. Nicolae Teodorescu, membru al Biroului Consiliului Național al Cercetării Științifice, decanul Facultății de Matematică a Universității din București, acad. Andrei Oțetea, președintele Comisiei naționale române pentru UNESCO, și Hans Freudenthal, profesor la Universitatea din Utrecht (Olanda), președintele Comisiei internaționale pentru învățămîntul matematicii — C.I.E.M.

În continuare, oamenii de știință prezenți au luat parte la prima ședință de lucru.

(Agerpres)

Primire la Consiliul de Miniștri

Tovarășul Alexandru Bîrlădeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Consiliului Național al Cercetării Științifice, a primit marți pe Pierre Aigrain, delegatul general al Delegației Generale pentru Cercetări Științifice și Tehnice din Franța, care ne vizitează țara.

La întrevederea care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială au fost abordate probleme privind lărgirea colaborării în domeniul cercetării științifice și tehnice dintre România și Franța.

Au participat Miron Nicolescu, președintele Academiei Republicii Socialiste România, Ștefan Bîrlea, prim-vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice, și Nicolae Sîrbu, vicepreședinte al C.N.C.S.

În timpul șederii în țara noastră, dl. Pierre Aigrain a avut convorbiri cu ministrul învățămîntului, acad. Ștefan Bălan, cu președintele Academiei, acad. Miron Nicolescu, și prim-vicepreședintele C.N.C.S., Ștefan Bîrlea. De asemenea, a vizitat Institutul de fizică atomică și Institutul de fizică ale Academiei, Institutul Agronomic din București, uzinele de autoturisme și fabrica de micromotoare electrice din Pitești, precum și localități de pe Valea Prahovei și Valea Oltului.

În cinstea oaspetelui, Consiliul Național al Cercetării Științifice a oferit marți un dejun.

În seara aceleiași zile, încheindu-și vizita în România, dl. Pierre Aigrain a părăsit Capitala.

(Agerpres)

Cronica zilei

SOSIREA ÎN CAPITALĂ A NOULUI AMBASADOR AL DANEMARCEI

Marți a sosit în Capitală John Knox, noul ambasador extraordinar și plenipotențiar al Danemarcei în Republica Socialistă România.

PRIMIRE LA M.A.E.

Marți, 24 septembrie, George Macovescu, prim-adjunct al ministrului afacerilor externe, a primit în audiență pe Moustapha Moukhtar, în legătură cu apropiata prezentare a scrisorilor de acreditare, ca ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Arabe Unite în Republica Socialistă România.

„POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI, EXPRESIE DINAMICĂ A INTERESELOR ȘI ASPIRAȚIILOR POPORULUI ROMÂN"

Marți seara, în sala mică a Palatului, a avut loc un simpozion pe tema „Politica externă a României, expresie dinamică a intereselor și aspirațiilor poporului român", organizat de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Comitetul Național pentru Apărarea Păcii.

Simpozionul a fost prezidat de Mihail Ghelmegeanu, vicepreședinte al Consiliului pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice.

*

Marți a plecat la Belgrad o delegație a Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. condusă de tovarășul I. Popescu-Puțuri, directorul institutului. Le plecare, pe aeroportul Băneasa, a fost de față Iakșa Petrici, ambasadorul R.S.F. Iugoslavia la București.

*

Marți dimineața, șefi ai unor misiuni diplomatice acreditați la București și alți membri ai corpului diplomatic au vizitat expoziția de artă populară și meșteșuguri artistice organizată de UCECOM la Muzeul Satului.

*

Marți s-au încheiat la Mamaia lucrările celei de-a 7-a sesiuni a Comisiei mixte pentru aplicarea Acordului de colaborare în domeniul pescuitului oceanic, la care au luat parte delegați din țările semnatare: Bulgaria, R. D. Germană, Polonia, România și U.R.S.S. În cadrul lucrărilor au fost analizate realizările obținute în perioada care a trecut de la ultima sesiune și s-au stabilit direcțiile principale de colaborare în viitor în vederea dezvoltării pescuitului oceanic.

*

Continuîndu-și turneul în țara noastră, Filarmonica din Gottwaldov (R. S. Cehoslovacă) a susținut marți seara, în sala mare a Palatului culturii din Tg. Mureș, un concert simfonic.

(Agerpres)

Numirea ambasadorului Republicii Socialiste România în Republica Orientală a Uruguayului

Prin decret al Consiliului de Stat, tovarășul Victor Florescu, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Argentina, a fost numit în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România și în Republica Orientală a Uruguayului, cu reședința la Buenos Aires, în locul tovarășului Dumitru Fara, care a fost rechemat în centrala Ministerului Afacerilor Externe.

Numirea ambasadorului Republicii Socialiste România în Regatul Hașemit al Iordaniei

Prin decret al Consiliului de Stat, tovarășul Iacob Ionașcu, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Liban, a fost numit în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România și în Regatul Hașemit al Iordaniei, cu reședința la Beirut.

(Agerpres)

SPORT

BALCANIADA DE CĂLĂRIE

La Istanbul au continuat întrecerile Balcaniadei de călărie. Proba de dresaj a fost cîștigată de Iosif Molnar (România) pe „Vultur" cu 702 puncte. Pe echipe primul loc a fost ocupat de reprezentativa României, urmată de cele ale Bulgariei și Turciei.

FOTBAL:

La Copenhaga: DANEMARCA — CEHOSLOVACIA

Astăzi, la Copenhaga, în nocturnă, într-un meci contînd pentru preliminariile campionatului mondial de fotbal, echipa Danemarcei întîlnește echipa Cehoslovaciei. Fotbaliștii cehoslovaci, care au sosit la Copenhaga, s-au antrenat sub directivele lui Josef Marko. Antrenorul cehoslovac a anunțat că va alinia următoarea formație:

Viktor, Pivarnik, Horwath, Plass, Hagara, Szikora, Kuna, Vesely, Jokl, Adamec și Capkovicz.

Iată formația daneză: Engedahl, Larsen, Yde, Lundt, Munk Jensen, Enemark, Mortensen, Wiberg, B. Jensen, Ulrich, Printzlau.

La Buenos Aires: ESTUDIANTES — MANCHESTER UNITED

În prima „manșă" a finalei „Cupei intercontinentale" la fotbal, astăzi la Buenos Aires, Estudiantes întîlnește formația Manchester United, deținătoarea „C.C.E.". Antrenorul Busby a anunțat că meciul este deosebit de dificil, deoarece doi jucători, Foulkes și Crerand, nu sînt încă complet restabiliți de pe urma unor accidente suferite.

PIETRANGELI SE RETRAGE

Tenismanul nr. 1 al Italiei, Nicola Pietrangeli, în vîrstă de 35 de ani, și-a anunțat retragerea din activitatea competițională cu începere de la 1 ianuarie 1969. Recent la Milano, Pietrangeli a cîștigat cel de-al șaselea titlu de campion național din cariera sa. În finală, Pietrangeli l-a întrecut cu 6—3, 6—1, 5—7, 6—2 pe Eugenio Castigliano.

„CUPA DAVIS"

Cu scorul de 4—1 a cîștigat echipa Indiei meciul cu echipa Japoniei desfășurat la Tokio în cadrul finalei zonei asiatice a „Cupei Davis". În ultimele meciuri de simplu au fost înregistrate următoarele rezultate tehnice: Krishnan (India)—Yanagi (Japonia) 6—4, 6—3, 6—1; Watanabe (Japonia)—Lall (India) 8—6, 6—1, 6—2. India va întîlni la München echipa R. F. a Germaniei.

*

Simbătă și duminică vor avea loc la Cork în Irlanda întrecerile campionatului mondial de pescuit sportiv. La această competiție echipa României va avea următoarea componență: GH. TIMOLEON, I. PANĂ, A. STOENESCU, O. TUDORAN și AL. VEGHT.

Participarea României la tîrguri internaționale

PLOVDIV

Todor Jivkov în vizită la oficiul comercial român

PLOVDIV 24 (Agerpres). — Cu prilejul deschiderii oficiale a Tîrgului internațional de la Plovdiv, Oficiul comercial cu care participă România a fost vizitat de T. Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, președinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, însoțit de Stanko Todorov, secretar al C.C. al P. C. Bulgar, și alți membri ai C.C. al P.C. Bulgar și ai guvernului, de personalități din viața economică și de stat.

BRNO

Ministrul comerțului exterior al Cehoslovaciei despre exponatele românești

BRNO 24 (Agerpres). — Ing. Vaclav Vales, ministrul comerțului exterior al Republicii Socialiste Cehoslovace, însoțit de alte persoane oficiale, a vizitat Expoziția română din cadrul Tîrgului internațional de la Brno. Oaspeții au examinat cu interes exponatele prezentate în cadrul expoziției și îndeosebi instalațiile de foraj petrolier „F—200", pentru prospecțiuni geologice „S.G.-300", pentru forat puțuri de apă „F. A—12", precum și tractoarele de 65 cp și autocamioanele „Bucegi" de 5 tone. Delegația cehoslovacă a avut apoi o convorbire prietenească cu delegația română.

În încheierea vizitei, ministrul comerțului exterior al R. S. Cehoslovace a declarat următoarele: „Am văzut în expoziția românească produse care marchează progresul dv. industrial și care interesează piața cehoslovacă. Acest lucru nu face decît să vină în sprijinul dorințelor noastre comune și al convorbirilor avute cu tovarășul Gheorghe Cioară, ministrul comerțului exterior al Republicii Socialiste România, privind dezvoltarea comerțului reciproc. Aceasta corespunde intereselor noastre ca în fiecare an să se realizeze schimburi tot mai bune. Firește că mărirea producției în interes reciproc poate să se realizeze nu numai în domeniul construcțiilor de mașini, ci și în toate celelalte domenii, ca, de pildă, în cel al chimiei, în care România se dezvoltă foarte mult. Și la noi există prevederi importante de dezvoltare în acest domeniu, precum și în cele ale industriei ușoare, alimentare și în general al bunurilor de larg consum, domeniu în care lărgirea schimburilor poate duce la îmbunătățirea pieței. Dacă în România se va găsi un sortiment mai mare de mărfuri, vom fi mulțumiți și această mulțumire va fi nu numai a celor care lucrează în comerț, ci a tuturor, pentru că rezultatul final va fi în avantajul popoarelor noastre. Acest țel trebuie să slujească eforturilor noastre, nu numai în cadrul tîrgului, ci și în continuare, prin aceasta înțelegînd că relațiile noastre trebuie să fie reciproc avantajoase, ceea ce garantează dezvoltarea lor permanentă și mulțumirea noastră comună".

*

La 24 septembrie s-a închis cea de-a 10-a ediție jubiliară a Tîrgului internațional de la Brno. În cadrul tîrgului au fost încheiate contracte în valoare de peste 4 miliarde coroane. Tîrgul a fost vizitat de aproximativ 525 000 de persoane.

ZAGREB

Pavilionul românesc a avut ca oaspete pe Mika Spiliak

ZAGREB 24 (Agerpres). — Pavilionul românesc din cadrul Tîrgului internațional de la Zagreb a fost vizitat de Mika Spiliak, președintele Veceі Executive Federale, și alte persoane oficiale Oaspeții s-au interesat de exponate și, în special, de instalația de foraj „F—200".

Pavilionul țării noastre a primit, de asemenea, vizita secretarului general al Camerei economice federale a R.S.F. Iugoslavia, Risto Baialski, cu care s-au purtat discuții pe marginea schimburilor comerciale actuale și de perspectivă dintre România și Iugoslavia.

*

SALONIC 24 (Agerpres). — Pavilionul României, organizat la cea de-a 84-a ediție a Tîrgului internațional de la Salonic, a fost vizitat de Stilyanos Patakos, viceprim-ministru și ministru de interne al Greciei. Vicepremierul grec a apreciat calitatea exponatelor prezentate de Întreprinderea de comerț exterior din România.

*

FRANKFURT PE MAIN 24 (Agerpres). — La Tîrgul internațional de la Frankfurt pe Main, printre cele 58 de țări participante se numără și România. Standul românesc cunoaște o mare afluență de public și se bucură de o deosebită apreciere din partea vizitatorilor.

O importantă descoperire speologică

Un grup de cercetători de la secția din Cluj a Institutului de speologie „Emil Racoviță", alcătuit din Iosif Viehmann, Teodor Rusu, Gheorghe Racoviță și Valentin Crăciun, studiind peșterile din Munții Pădurea Craiului, a făcut o descoperire pe cît de senzațională pe atît de importantă din punct de vedere științific. Este vorba de urmele unor pași de om, imprimate în argila care acoperă podeaua unei vaste încăperi subterane, necunoscută pînă acum în țară. Alături de aceste urme se disting amprentele de labe ale ursului de cavernă, străvechi locuitor al peșterilor. „Această vecinătate, precum și descoperirea unei figurine umane gravată rudimentar pe un canin de Ursus Spaeleus, a unor fragmente de oase purtînd pe ele semne evidente de uzură, la care putem adăuga vechimea foarte mare a golului subteran — au declarat speologii clujeni — ne determină să credem că urmele aparțin unor oameni care și-au împărțit cu ursul de cavernă, acum 15 000—20 000 de ani, adăpostul natural oferit de peșteră. Descoperirea în sine nu epuizează mulțimea problemelor de ordin paleontologic, arheologic și, mai ales, antropologic care își așteaptă cercetătorii".

(Agerpres)

vremea

Ieri în țară: Vremea a fost instabilă, cu cerul variabil, mai mult noros în Transilvania, Moldova și Dobrogea. S-au semnalat ploi locale, mai ales sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice în toate regiunile țării. Vîntul a suflat slab pînă la potrivit, cu intensificări locale în Moldova și Dobrogea. Temperatura a înregistrat o ușoară scădere în Transilvania și Muntenia. Valorile înregistrate la ora 14 oscilau între 12 grade la Huedin și 26 de grade la Medgidia.

Timpul probabil pentru zilele de 26, 27 și 28 septembrie. În țară: vreme în general instabilă și răcoroasă. Cerul va fi temporar noros. Vor cădea ploi, mai ales sub formă de averse. Vînt potrivit. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 5 și 15 grade, iar maximele între 15 și 22 de grade. **În București:** vreme în general instabilă și răcoroasă, cu cerul temporar noros. Vor cădea ploi de scurtă durată.

LOTO

numerele extrase la tragerea excepțională din 24 septembrie 1968

FAZA I (Bilete F 20 lei și G 10 lei)

Extragerea I	54	64	18	70	87	53	51	7	1	81	15	48
Extragerea a II-a	45	40	8	18	63	61	4	30	16	81	24	85
Extragerea a III-a	79	73	46	85	22	36	35	34	82	12	61	17
Extragerea a IV-a	12	37	76	67	47	11	90	88	30	48	84	4
Extragerea a V-a	31	39	33	8	72	62	4	82	69	70	83	84

FAZA a II-a (Bilete F 20 lei și T de 8 lei)

Extragerea a VI-a	20	17	71	14	23	4	39	80	8	16	81	69
Extragerea a VII-a	24	64	1	23	72	18	76	46	31	36	47	73
Extragerea a VIII-a	54	23	38	82	20	8	87	85	84	49	55	76
Extragerea a IX-a	32	12	69	13	67	52	20	41	75	2	55	30

FAZA a III-a (Bilete F 20 lei și A 2 lei)

Extragerea a X-a	66	4	65	73	41	54	21	71	29	23	58	12

Fond de premii: 2 524 564 lei

Industrializarea în perimetrul unui nou cartier bucureștean

(Urmare din pag. 1)

bucăți tricotaje finite — pulovere, jachete, veste, rochii și „două-piese", cămăși etc. Ea singură realizează 30 la sută din întreaga producție națională de asemenea articole. Dacă mai adăugăm că tehnicienii și inginerii din colectivul de creație au sarcina să proiecteze și să omologheze o mie de modele tricotaje noi, anual, atunci putem spune fără exagerare că „a fi cu gust îmbrăcat" depinde în mare măsură de fantezia și receptivitatea „Tricolanei".

O dovadă a calității deosebite a produselor „Tricolanei" o constituie, desigur, și faptul că după numai cîteva luni de la intrarea în funcțiune, produsele „Tricolanei" apăreau în magazinele din Belgia, Polonia, Canada, Cehoslovacia, Austria, Uniunea Sovietică, Libia, R. F. a Germaniei, Suedia, Olanda. Începutul este mai mult decît promițător.

Producția Săvinești lor, modernă fabrică de fibre și fire sintetice, își înzecește valoarea aici, în „Drumul Taberei". Firesc: „Tricolana" este o fabrică ultramodernă: în afară de mașinile circulare de tricotat, fabrica dispune de 45 de mașini liniare, lungi de 10—15 metri care tricotează pe tot atîtea „canale". Sînt mașini de înalt randament, cu comandă program. În asemenea condiții de lucru, muncitorul devine un adevărat operator.

Muncitori în salopete sau halate albastre, galbene, roz (după secția în care lucrează) cu deosebire femei (82 la sută din salariați sînt femei) vor „tricota" 8 tone de fire zilnic. În halele cu aer condiționat, temperatura se menține la 20—22 grade, cu o umiditate a aerului de 6,5 la sută — norme optime pentru prelucrarea firelor. Un adevărat laborator conceput la scară industrială.

În imediata apropiere se află **Fabrica de stofe de mobilă.** O hală de dimensiuni mari, cu o arhitectură suplă, cu spațiu distribuit judicios. La un capăt al halei se înalță pavilionul administrativ, conceput ca blocturn. De altfel, toate cele trei fabrici noi din această zonă de sud-vest a Capitalei au un plan asemănător, adică o hală de producție după necesitățile fabricației și un pavilion administrativ, varietatea de ansamblu obținîndu-se prin amplasament și prin plastica decorativă a fațadelor.

Fabrica de stofe de mobilă a început modest, intrînd în producție cu numai cinci articole (fiecare în mai multe modele și poziții coloristice) și ajungînd în prezent la o gamă de 35 de articole. Crearea acestei fabrici a făcut posibilă, în mod practic, renunțarea la importul de stofe pentru mobilă, ea acoperind nu numai necesarul pieței interne, dar deschizînd totodată largi posibilități de export. Înzestrată cu războaie semiautomate de construcție recentă, precum și cu mașini și utilaje perfecționate, de preparație, fabrica produce zilnic 8 800 metri pătrați de stofe de mobilă. Într-un an, 3 168 km de stofă. Tot aici se fabrică și articole decorative (fețe de masă, draperii, cuverturi etc.), iar într-un viitor apropiat se vor produce halate și prosoape.

Ca și la „Tricolana", numărul femeilor este mare. Sînt în largul lor, manifestîndu-și cum nu se poate mai bine inițiativa gospodărească. După un an de la intrarea în funcțiune, Fabrica de stofe de mobilă lucra la parametrii proiectați. Indicii de productivitate și rentabilitate au fost depășiți, colectivul fabricii realizînd, în 1967, peste plan, 6 milioane lei beneficii.

Așadar, avem grupate laolaltă, într-o zonă industrială unitară, țesătoria de relon, fabrica de stofe pentru mobilă și fabrica de tricotaje. Lipsește parcă ceva. Mărunțul nasture. Mărunt? Întrebați reprezentanții comerțului ce fonduri valutare se cheltuiau pentru importul nasturilor. S-a hotărît construirea unei fabrici de nasturi pe bază de rășini poliesterice furnizate de fabrica bucureșteană „Policolor". Raționamentul a fost în primul rînd de ordin economic. Și dacă această fabrică de nasturi trebuia să devină principalul furnizor pentru industria de confecții și tricotaje, atunci amplasarea ei lîngă „Tricolana" era un lucru parcă de la sine înțeles.

Și iat-o în producție. Cu doi ani în urmă i se turnau fundațiile — și acum produce cu principala sa linie tehnologică. Înzestrată cu mașini automate și semiautomate, fabrica va realiza în final 2 milioane de nasturi zilnic, pentru toate piesele vestimentare și de lenjerie. Și iată o nouă cifră: se vor produce 60 de mii varietăți de nasturi! Fantezia va fi la mare preț.

Curînd, fabrica va produce și alte articole: medalioane, mînere pentru mobilă, accesorii de îmbrăcăminte (catarame, broșe etc.), panouri decorative. S-au stabilit contacte cu artiști plastici pentru realizarea unor panouri decorative mari, necesare pentru decorarea intrărilor și holurilor de instituții. Toate aceste produse au, ca și nasturii, o bază comună de materie primă: rășinile poliesterice.

Vizitînd, nu de mult, zona industrială din „Drumul Taberei", conducătorii de partid și de stat au avut cuvinte de caldă apreciere la adresa acestor colective de muncă, harnice și entuziaste.

Cînd toate capacitățile vor intra în funcțiune, cele patru fabrici din zonă, cu 7 500 de salariați ai lor, vor realiza o producție în valoare de 1 miliard 100 milioane lei anual (aproximativ 150 000 lei pentru fiecare salariat!), cifre care exprimă concludent însemnătatea acestei întinse platforme industriale creată în numai cîțiva ani, în vecinătatea unuia dintre cele mai mari și mai moderne cartiere ale Capitalei noastre.

La 30 octombrie Casa de Economii și Consemnațiuni va acorda

266 autoturisme din mărcile: Mercedes 190, Fiat 1800, Dacia 1100

Cîștigurile în autoturisme, unul din principalele avantaje de care beneficiază titularii libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme, sporesc de la o tragere la sorți la alta, o dată cu creșterea soldului economiilor depuse pe aceste librete.

Ca urmare a creșterii în continuare și în cursul trimestrului III/1968 a soldului libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme, Casa de Economii și Consemnațiuni va acorda la tragerea la sorți pentru acest trimestru, care va avea loc în Capitală la 30 octombrie, 266 cîștiguri în autoturisme din mărcile Mercedes 190, Fiat 1 800, Fiat 125, Volga, Renault 16, Fiat 124, Dacia 1 100, Moscikvici 408, Skoda 1 000 M. B și Trabant 601.

În vederea participării la tragerea la sorți pentru al patrulea trimestru al anului a libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme, Casa de Economii și Consemnațiuni face cunoscut că depunerile sau completările de sume se pot efectua la oricare filială și agenție C.E.C. din țară, pînă la data de 30 septembrie a.c. inclusiv.

R. P. UNGARĂ

Construcția celui de-al doilea reactor nuclear

BUDAPESTA 24 (Agerpres). — La Budapesta se apropie de sfîrșit lucrările pentru construirea celui de-al doilea reactor nuclear ungar. Reactorul se construiește la Institutul politehnic și are drept prim scop să servească necesităților didactice în vederea pregătirii specialiștilor în domeniul energiei atomice. Această utilizare a reactorului are o importanță deosebită, întrucît la Paks, pe malul Dunării, va fi ridicată prima centrală atomo-electrică ungară. Construcția va începe anul viitor și va fi încheiată în 1975, cînd centrala va funcționa cu întreaga ei capacitate.

Totodată, al doilea reactor nuclear ungar va produce izotopi radioactivi pentru nevoile cercetării științifice.

viața internațională

Deschiderea celei de-a XXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

NEW YORK 24. — Corespondentul Agerpres, Nicolae Ionescu, transmite: În prezența reprezentanților celor 124 de state membre, marți după-amiază a avut loc la Palatul Națiunilor Unite din New York deschiderea oficială a celei de-a XXIII-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Ședința inaugurală a fost deschisă de președintele sesiunii precedente, ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu. El a rostit în Adunarea Generală o cuvîntare care a fost urmărită cu viu interes de delegați.

Din cele aproape 100 de puncte propuse să fie înscrise pe ordinea de zi a noii sesiuni, se desprind cîteva categorii de probleme a căror însemnătate scoate implicit în evidență sarcinile majore pe care statele le încredințează spre soluționare acestei organizații: promovarea de relații prietenești și de cooperare între state prin respectarea principiilor înscrise în Carta O.N.U.; problemele dezarmării; problemele lichidării colonialismului și ale luptei împotriva rasismului și apartheidului; problemele lichidării decalajului dezvoltării economice și ale promovării colaborării economice internaționale; problema realizării universalității O.N.U., precum și numeroase alte probleme apărute în evoluția vieții internaționale.

După numirea comisiei de verificare a deplinelor puteri, participanții la lucrările sesiunii au ales prin vot secret ca președinte al celei de-a XXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. pe ministrul de externe al Guatemalei, Emilio Arenales Catalan. Noul președinte al Adunării Generale a rostit o cuvîntare.

În încheierea ședinței inaugurale, membrii Organizației Națiunilor Unite au hotărît, prin aclamații, admiterea în această organizație a Swazilandului, care devine astfel cel de-al 125-lea stat membru al O.N.U.

Discursul tovarășului Corneliu Mănescu

Sesiunea a XXII-a, ale cărei lucrări s-au încheiat ieri — a spus vorbitorul — a hotărît — pentru prima dată — să acorde președinția acestui înalt forum unei țări aparținînd comunității socialiste, România. Delegațiile statelor membre au fost de acord în aprecierea că această alegere înseamnă, de fapt, mai mult decît o simplă respectare a principiului ocupării prin rotație a postului de președinte. Ea este o expresie a necesității ca toate statele, indiferent de regiunea geografică din care fac parte sau de sistemul social-politic, să participe cu drepturi egale la funcționarea și îndrumarea activității Națiunilor Unite, aducînd contribuția specifică a personalității lor, și reprezintă, totodată, o recunoaștere a rolului țărilor socialiste pe arena mondială și în activitatea Organizației.

Statele socialiste au promovat la O.N.U. numeroase idei și inițiative, dintre care unele se numără astăzi printre realizările de seamă ale Națiunilor Unite. Aportul țărilor socialiste la acțiunile privind abolirea sistemului colonial, negocierile de dezarmare sau promovarea principiilor coexistenței economice internaționale, ca și în alte domenii, a lărgit și întărit substanțial activitatea Organizației, multiplicîndu-i legăturile cu procesele lumii contemporane.

Indisolubil atașată ideii construirii unei societăți capabile să asigure valorificarea plenară a înțelepciunii și energiei poporului și înflorirea multilaterală a personalității umane, în care crede în mod nestrămutat și pentru realizarea căreia își consacră neabătut forțele sale, România acționează în același spirit la Națiunile Unite.

Fundamental pentru căutarea în comun de soluții problemelor care ne preocupă este respectul reciproc, cîntărirea obiectivă și cu bună credință a argumentelor, urmărirea perseverentă a rezultatelor.

Cred că tocmai datorită străduințelor conjugate ale statelor și a luării în considerare a unor propuneri de îmbunătățire a prevederilor sale, a putut fi elaborat Tratatul de neproliferare menit să constituie un prim pas pe calea dezarmării și să reprezinte un punct de plecare în direcția eliminării pericolului de război și, în primul rînd, a primejdiei nucleare. O cotitură radicală spre întărirea securității tuturor țărilor nu poate fi concepută fără a se pune capăt cursei ascendente a înarmărilor și îndeosebi a înarmărilor nucleare. Ea reclamă continuarea stăruitoare a eforturilor în vederea înfăptuirii unor măsuri eficiente de dezarmare, pentru interzicerea și eliminarea armelor atomice. Devenind o condiție a supraviețuirii omenirii, dezarmarea se transformă într-un obiectiv a cărui înfăptuire merită consacrarea energiilor tuturor statelor.

Vorbitorul a făcut în continuare o trecere în revistă a transformărilor survenite în lume după cel de-al doilea război mondial și a semnificației acestora, subliniind că intensificarea preocupărilor în direcția sprijinirii eforturilor proprii ale statelor în curs de dezvoltare pe plan economic și social se impune ca un obiectiv deosebit de actual al Organizației Națiunilor Unite. Soluționarea acestei probleme cardinale, legate de însăși existența materială a popoarelor și de aspirațiile lor fundamentale de a se bucura de condiții demne de viață, a spus vorbitorul, ar fi mult înlesnită de eliminarea surselor de încordare care persistă în diferite regiuni ale globului.

Pacea este indivizibilă: datoria de a o apăra și întări este universală.

Existența unor conflicte ca cel din Vietnam și Orientul Mijlociu a arătat ce pericol reprezintă menținerea îndelungată a unor focare de tensiune, la rîndul lor generatoare de noi pericole pentru omenire.

Pentru statornicirea unui climat de încredere și cooperare, care să elibereze omenirea de primejdiile și consecințele dezastruoase ale războaielor, este astăzi mai necesară ca oricînd mobilizarea acțiunilor tuturor statelor, ale tuturor guvernelor.

Convingerea noastră este că oricît de complexe și dificile ar fi aceste probleme, comunitatea internațională are datoria de a acționa neslăbit pentru căutarea unor soluții durabile și echitabile, care să favorizeze instaurarea unui curs pașnic în relațiile dintre state. Ceea ce apare esențial este continuitatea efortului. Destinderea internațională, indispensabilă pentru organizarea unei păci durabile în lume, constituie un proces neîntrerupt de identificare a domeniilor de interes general și a căilor de dezvoltare a cooperării pașnice între națiuni, prin concertarea acțiunilor tuturor statelor — mari și mici — în condiții de egalitate, pe baza respectării personalității și demnității fiecărei națiuni, prin luarea în considerare a intereselor fiecărui popor.

Cu tăria unei necesități obiective se impune în relațiile dintre state respectarea principiilor consacrate în Cartă — independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne. Aceste principii reprezintă cerințe fundamentale care întruchipează năzuința popoarelor ca în viața internațională să domnească legea și încrederea între națiuni, constituind armătura pe care se pot construi în epoca noastră relații trainice, bazate pe stima reciprocă, între toate statele.

Cei 23 de ani de activitate a Națiunilor Unite arată că atunci cînd aceste principii au fost respectate și s-au depus eforturi susținute dedicate promovării cooperării dintre națiuni, prin contribuția activă a tuturor, Organizația a obținut rezultate semnificative.

Este o datorie a fiecărui stat membru, indiferent de mărimea sa, de a conlucra pentru a conferi vigoare Organizației Națiunilor Unite, pentru ca ea să-și îndeplinească în mod eficace rolul ce îi revine în înfăptuirea destinderii, în dezvoltarea cooperării între națiuni.

Pentru ca O.N.U. să poată promova soluții durabile este deosebit de important să se vadă și aprecieze cu clarviziune deficiențele Organizației care o împiedică să-și realizeze pe deplin menirea și să se acționeze cu hotărîre pentru înlăturarea acestora. Organizația noastră trebuie să ofere un cadru în care toate statele lumii, fără deosebire de sistemul lor social sau de concepțiile lor filozofice, să-și aducă în mod nemijlocit contribuția la însănătoșirea vieții internaționale. Faptul că pînă în prezent nu au fost restabilite drepturile legitime la O.N.U. ale Republicii Populare Chineze, al cărui loc și rol în viața internațională sînt incontestabile, și că o serie de alte state sînt menținute în afara sa afectează opera întreprinsă de Organizația noastră, lipsind-o de aportul activ al popoarelor din aceste țări.

După ce a mulțumit grupului de state din Europa răsăriteană care au desemnat candidatura României la președinția celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale, statelor aparținînd celorlalte grupuri geografice pentru spiritul de cooperare de care au dat dovadă, înlesnind astfel exercitarea mandatului încredințat, și a exprimat sentimente de înaltă considerație față de secretarul general, U Thant, Corneliu Mănescu a spus în încheiere: România, care participă cu încredere și interes la Națiunile Unite, va continua să sprijine Organizația Națiunilor Unite — pe măsura posibilităților ei și pornind de la principiile pe care și le-a pus la baza politicii sale externe — fiind convinsă că acesteia îi revine un rol sporit în nobila operă de dezvoltare a cooperării între națiuni, de făurire a unei lumi a păcii și încrederii între state.

Întîlniri ale ministrului de externe al României

NEW YORK 24 (Agerpres). — Președintele celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, a avut, la 24 septembrie, o întrevedere cu ministrul de externe al Guatemalei, Emilio Arenales Catalan, la cererea acestuia. A avut loc, cu acest prilej, un schimb de păreri în legătură cu problemele legate de cea de-a XXIII-a sesiune a Adunării Generale.

Marți la amiază președintele celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, a primit în vizită protocolară pe primul ministru al Swazilandului, prințul Makhosini.

Vizita delegației Partidului Comunist Român în Italia

ROMA 24. — Corespondentul Agerpres, N. Puicea, transmite: Delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Virgil Trofin, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., care face o vizită în Italia la invitația C.C. al P.C.I., a depus marți dimineața o coroană de flori la Mausoleul de la Fosse Ardeatine închinat martirilor uciși de naziști în anul 1944. Membrii delegației au adus un omagiu martirilor italieni, păstrînd un moment de reculegere.

Delegația P.C.R. a fost însoțită de deputatul Antonello Trombadori, erou al Rezistenței din Roma, și de deputata Carla Caponni, reprezentînd Asociația națională a familiilor italienilor martiri. A fost prezent, de asemenea, ambasadorul României la Roma, Cornel Burtică.

La prînz, delegația P.C.R. a părăsit Roma, plecînd spre Ferrara.

DELEGAȚIA DE SPECIALIȘTI ROMÂNI ÎN SUDUL FRANȚEI

PARIS 24. — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: Delegația de specialiști români, condusă de Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, și-a continuat vizita în sudul Franței.

În regiunea industrială Vauvert (departamentul Gard) au fost vizitate Uzinele de conserve Libaron și Uzinele de țevi și conducte din mase plastice Wavin, după care delegația a luat cunoștință de modul de funcționare a sistemului de desecări de la Souteyranne. În departamentul Herault, oaspeții români s-au interesat de amenajarea litoralului Languedoc (Russillon). Ei au vizitat stațiunea turistică modernă în curs de construcție de la Grande Motte. Membrii delegației au fost întîmpinați de senatorul Jean Bène, președintele Consiliului general al departamentului Herault, președinte al Societății de amenajare departamentală — Sadh.

Continuîndu-și călătoria, oaspeții români au vizitat, de asemenea, bazinul pentru irigații de la Salagou, precum și noua facultate de științe și litere de la Montpellier. Sîmbătă seara, Bernard Vaugon, prefectul regiunii Languedoc-Russillon, a oferit un dineu în cinstea oaspeților români. Au mai fost vizitate, de asemenea, stațiuni turistice și culturi din Delta Rhonului (La Camargue), precum și lucrările de construcție ale autostrăzii internaționale din Provence.

Călătoria în sudul Franței a delegației române s-a încheiat cu vizitarea lucrărilor efectuate de Societatea canalului provensal și cu examinarea unor mașini agricole experimentale realizate de institutele de cercetări agricole regionale, specializate în lucrări de terenuri irigate.

Marți dimineața, delegația de specialiști români, condusă de tovarășul Iosif Banc, s-a întors cu avionul în capitala Franței, urmînd să-și continue programul în regiunea pariziană.

Conferința țărilor neposesoare de arme nucleare

INTERVENȚIA DELEGATULUI ȚĂRII NOASTRE

GENEVA 24 (Agerpres). — În Comisia a II-a a Conferinței țărilor neposesoare de arme nucleare — care discută problema folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice — a luat cuvîntul delegatul român, Mircea Rebreanu.

„Tratatul de neproliferare a armelor nucleare — a spus vorbitorul — stabilește pentru statele participante un ansamblu de obligații de foarte mare însemnătate în vederea folosirii de către toate națiunile a energiei nucleare în scopuri pașnice. Transpunerea în viață a acestor obligații constituie o cerință de cea mai mare importanță și actualitate. Cea mai mare parte a popoarelor lumii este angajată într-un proces continuu și susținut de dezvoltare, închinîndu-și eforturile satisfacerii aspirațiilor de bună stare și progres economic și social. Mai mult ca oricînd, știința joacă un rol din ce în ce mai determinant în dezvoltarea economică. Realizările științei și tehnicii nucleare își aduc o contribuție importantă în această privință, ponderea lor neputînd fi supraevaluată. De aci și preocuparea tuturor statelor de a beneficia de roadele acestor științe, prezente și esențiale aproape în toate domeniile de activitate.

Consumul crescînd de energie cerut de ritmul economic general în România face necesară atragerea resurselor nucleare în balanța energetică. Studiile efectuate prevăd construirea în viitorul apropiat a unei prime centrale nuclearo-electrice care să permită pregătirea industriei și cadrelor în vederea realizării unui program de dezvoltare a energeticii nucleare. Evaluările actuale arată că spre anul 1980 peste 10 la sută din totalul energiei electrice produse în România va fi de origine nucleară. Un astfel de program solicită pentru oricare țară, pe lîngă eforturile materiale ce le absoarbe, o justă îmbinare a participării industriei proprii cu colaborare internațională, o dezvoltare corespunzătoare a cercetării pentru a-l susține, ținînd seama de progresele ce se întrevăd în acest domeniu.

Dreptul fiecărui stat de a folosi energia nucleară în scopuri pașnice este de nedespărțit de dreptul său suveran la dezvoltarea economică independentă și face parte integrantă din atributele suveranității și independenței suverane.

Nivelul atins de știință, tehnica și tehnologia nucleară pe plan mondial, stadiile deosebite de dezvoltare atinse de diferitele țări, necesitățile stringente în abordarea utilizărilor pașnice ale energiei nucleare, implicațiile și complexitatea acestor activități impun cu necesitate o susținută cooperare pe plan internațional.

Această colaborare trebuie pusă pe baze temeinice de natură să creeze o certitudine pentru fiecare stat și pentru comunitatea internațională, că-și poate dezvolta activitățile nucleare pașnice nefrînat, nestingherit și în condiții de egalitate deplină.

Permiteți-mi ca în încheiere — a spus Mircea Rebreanu — să subliniez importanța colaborării între toate statele și, îndeosebi, răspunderea particulară ce incumbă țărilor nucleare în reușita transpunerii în viață, în litera și spiritul lor, a prevederilor tratatului de neproliferare a armelor nucleare și, prin aceasta, în crearea condițiilor necesare pentru folosirea energiei nucleare numai pentru scopuri pașnice, spre satisfacerea năzuințelor de progres și pace ale omenirii".

SESIUNEA COMITETULUI EXECUTIV AL C.A.E.R.

MOSCOVA 24 (Agerpres). — La 24 septembrie, la Moscova s-a deschis a 36-a ședință a Comitetului Executiv al Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. La ședință participă vicepreședinți ai guvernelor țărilor participante la C.A.E.R.: Bulgaria — T. Țolov, Cehoslovacia — F. Hamouz, R.D.G. — G. Weiss, Mongolia — D. Gombojav, Polonia — P. Jaroszewicz, România — E. Drăgănescu, Ungaria — A. Apro, U.R.S.S. — M. Leseciko. La ședința Comitetului Executiv participă, de asemenea, A. Grlicikov, membru al Vecei Executive Federale a R.S.F. Iugoslavia.

Ședința Comitetului Executiv se desfășoară sub președinția reprezentantului R. P. Ungare, A. Apro, vicepreședinte al Guvernului Revoluționar Muncitoresc Țărănesc Ungar.

BOGOTA

Convorbire între președintele Columbiei și conducătorul delegației guvernamentale române

BOGOTA 24. — Corespondentul Agerpres, V. Oros, transmite: La 24 septembrie, președintele Republicii Columbia, Carlos Lleras Restrepo, l-a primit pe conducătorul delegației guvernamentale române, Gheorghe Rădulescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri. În timpul întîlnirii, între reprezentantul guvernului român și șeful statului columbian a avut loc o convorbire cordială.

La 23 septembrie, conducătorul delegației guvernamentale române, Gheorghe Rădulescu, însoțit de alți membri ai delegației, s-a întîlnit cu ministrul afacerilor externe al Columbiei, Alfonso Lopez Michelson, și cu ministrul dezvoltării economiei naționale, Hernando Gomez Otalora. În aceeași zi, grupele de lucru alcătuite din experți au inițiat întîlniri cu omologii lor columbieni în vederea studierii concrete a modalităților de dezvoltare a schimburilor comerciale, a cooperării economice și tehnice între România și Columbia. În cursul întîlnirilor s-au făcut expuneri asupra posibilităților de cooperare economică ale României, primite cu interes de miniștrii columbieni.

Alexander Dubcek l-a primit pe V. V. Kuznețov

PRAGA 24 (Agerpres). — Agenția C.T.K. anunță că la 23 septembrie Alexander Dubcek, prim-secretar al C.C. al P.C.C., l-a primit la sediul Comitetului Central al P.C.C., la Praga, pe V. V. Kuznețov, reprezentantul guvernului U.R.S.S., membru al C.C. al P.C.U.S., deputat al Sovietului Suprem al U.R.S.S., prim-locțiitor al ministrului afacerilor externe. Au fost discutate, într-o atmosferă sinceră, tovărășească, probleme politice actuale.

Întrevedere Walter Ulbricht — I. I. Iakubovski

BERLIN 24 (Agerpres). — După cum anunță agenția A.D.N., Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat al R. D. Germane, l-a primit pe mareșalul Uniunii Sovietice, I. I. Iakubovski, comandant suprem al Forțelor Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

O scrisoare a Secretariatului C. C. al P. C. Francez

PARIS 24. — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite: Ziarul „L'Humanité" publică scrisoarea adresată de Secretariatul C.C. al P.C. Francez către Secretariatul C.C. al P.M.S.U. în care se reafirmă poziția P.C. Francez „în favoarea unei conferințe internaționale a partidelor comuniste și muncitorești, care să aibă drept scop și rezultate întărirea unității de acțiune a mișcării comuniste internaționale pe baza principiilor noastre comune". P. C. Francez consideră „ca o experiență utilă munca pregătitoare deja realizată în acest sens". „În același timp — se spune în scrisoare — noi considerăm că trebuie să fie întrunite cele mai bune condiții pentru a asigura succesul conferinței. În această privință apreciem că actualele condiții nu sînt cele mai favorabile. De aceea, partidul nostru a hotărît să ceară amînarea temporară a conferinței internaționale a partidelor comuniste și muncitorești.

Reprezentanții noștri în comisia pregătitoare vor avea mandat din partea Biroului Politic al partidului să prezinte și să susțină această cerere".

Comunicatul Biroului Politic al P. C. din Austria

VIENA 24 (Agerpres). — Într-un comunicat publicat de ziarul „Volkstimme" se spune că „Biroul Politic al Partidului Comunist din Austria este de părere că, în urma evenimentelor din Cehoslovacia, în sînul mișcării comuniste internaționale s-a creat o nouă situație care face ca organizarea constătuirii mondiale a partidelor comuniste să nu fie oportună în momentul de față". Biroul Politic a adoptat, de asemenea, „punctul de vedere potrivit căruia continuarea lucrărilor pregătitoare pentru consfătuirea partidelor comuniste, prevăzută să aibă loc în noiembrie la Moscova, n-ar fi nici utilă, nici oportună".

agențiile de presă transmit:

În Comitetul special O.N.U. pentru codificarea principiilor dreptului internațional a luat cuvîntul reprezentantul român Aurel Cristescu, în legătură cu principiul egalității în drepturi și autodeterminării popoarelor, aflat pe agenda comitetului. El a subliniat că România pune la baza relațiilor sale cu toate statele și a întregii sale activități pe plan internațional dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta și militează pentru înfăptuirea acestui drept. El a menționat că atît Carta O.N.U., cît și transformările importante intervenite în lume în perioada care a trecut de la adoptarea Cartei și care sînt reflectate în numeroase documente internaționale creează o bază solidă pentru codificarea acestui principiu și a subliniat necesitatea formulării lui de către comitet, prezentînd totodată sugestii în acest sens.

La Moscova a sosit ieri într-o vizită oficială Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi, la invitația Prezidiului Sovietului Suprem și a guvernului sovietic. La aeroport, înaltul oaspete a fost întîmpinat de Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., și de Alexei Kosîghin, președintele Consiliului de Miniștri. În aceeași zi, Șahinșahul Iranului a făcut o vizită lui N. Podgornîi și lui A. Kosîghin.

Ciu En-Lai, premierul Consiliului de Stat al R. P. Chineze, l-a primit la 24 septembrie pe Seif Ahmed Dhalai, ministrul de externe al Yemenului de Sud, care a făcut o vizită oficială în R. P. Chineză. Cu acest prilej a avut loc o convorbire referitoare la relațiile dintre cele două țări. În timpul vizitei ministrului de externe al Yemenului de Sud în R. P. Chineză, între cele două țări a fost semnat un acord cu privire la colaborarea economică și tehnică.

Întrevedere Matei Ghigiu — Kiro Gligorov. Luni dimineață, ministrul construcțiilor pentru industria chimică și rafinării, Matei Ghigiu, a fost primit de Kiro Gligorov, vicepreședinte al Vecei Executive Federale. La convorbire au participat Vasil Grivcev, secretar federal pentru comerț exterior, precum și Ion Roșianu, însărcinat cu afaceri a.i. al României la Belgrad.

La Varșovia a sosit o delegație comercială engleză la invitația Camerei de comerț a Poloniei. După cum anunță agenția P.A.P., această delegație va avea convorbiri cu reprezentanți ai întreprinderilor de comerț exterior și industriale din R. P. Polonă.

Primul ministru francez, Couve de Murville, a vorbit luni seara la televiziunea franceză, abordînd diferite probleme de politică internă și externă. El a arătat că guvernul francez nu intenționează să schimbe actuala sa linie politică în domeniul internațional. Referindu-se la problemele valutare, Couve de Murville și-a exprimat convingerea că francul nu va fi devalorizat. Primul ministru a apreciat că cele două mari probleme care se pun guvernului său în prezent sînt creșterea prețurilor și șomajul. El nu a ascuns faptul că sacrificii inevitabile vor fi impuse contribuabililor.

La Brioni au avut loc ieri convorbiri între președintele Iosip Broz Tito și împăratul Etiopiei, Haile Selassie I, care se află într-o vizită oficială în Iugoslavia. Au fost abordate probleme ale situației internaționale, precum și unele aspecte ale colaborării dintre Iugoslavia și Etiopia.

La Moscova a avut loc prima ședință a experților sovietici și englezi, care discută problema colaborării celor două țări în domeniul standardizării și metrologiei. În cadrul ședinței s-a ajuns la un consens ca începînd cu anul viitor să se pună de acord standardele de stat ale U.R.S.S. și cele ale Marii Britanii. (TASS).

Marți seara s-a încheiat la Roma cea de-a XX-a ediție a Festivalului internațional de radio și televiziune. La ediția din acest an au participat 31 de țări care au prezentat în cadrul festivalului 122 de programe radiofonice și de televiziune, muzicale, dramatice și documentare. Radioteleviziunea română a obținut două din cele zece premii cu care au fost distinse lucrările selecționate de juriul festivalului.

VIETNAMUL DE SUD

Noi atacuri ale patrioților

SAIGON 24 (Agerpres). — Agenția France Presse anunță că luni noaptea unități ale forțelor patriotice din Vietnamul de sud au atacat cu rachete instalațiile petroliere de la Nha Be, situate la 10 km sud de Saigon. Asupra instalațiilor au căzut 6 rachete de 122 mm, a căror explozie a incendiat peste 600 000 kg de carburanți. S-au semnalat morți și răniți. Forțele patriotice din Vietnamul de sud au lansat luni seara într-o altă regiune un atac cu mortiere asupra orașului Phong Phu.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii